codarts rotterdam

Anime soundtracks: The (un)sung heroes

Een onderzoek naar hoe de zes basisemoties worden opgeroepen door het gebruik van muziek in anime.

Auteur: J. Verheij
Studentnummer: 2205491
E-mail: johnverheijw@gmail.com
Bachelor scriptie

Opleiding: Docent Muziek
Organisatie: Codarts Hogeschool voor de Kunsten Rotterdam, afdeling Docent Muziek
Academisch jaar: 2021-2022
Eerste begeleider: O. van Dillen
Tweede begeleider: G. Acosta Camacho
Inleverdatum:

Voorwoord

Voor u ligt de bachelor scriptie die ter afsluiting van mijn vierjarige opleiding dient. Het betreft een onderwerp dat me na aan het hart ligt en waar ik me de afgelopen zes jaar in verdiept heb.
Ruim zes jaar geleden onderzocht ik voor het eerst, voor mijn profielwerkstuk, eenzelfde soort onderwerp met de basale kennis die ik toen van muziektheorie had. Met de sindsdien door mijn opleiding vergaarde kennis, vaardigheden en de basis van het vorige onderzoek, heb ik het hierop volgende onderzoek opgesteld.

Graag wil ik iedereen bedanken voor diens bijdrage aan de totstandkoming van het eindproduct. In het bijzonder:

- Mijn moeder, Sacha Verheij, die al vanaf mijn jeugd ervoor gezorgd heeft dat ik niet voor schut sta met mijn verslagen en er wederom de tijd en moeite in heeft gestoken om ook dit onderzoek weer toonbaar te maken. Zonder haar als sparringpartner, steun en toeverlaat had dit onderzoek bij lange na niet kunnen zijn wat het nu is.
- Dhr. Van Dillen voor zijn scherpzinnige kritische blik, zijn onuitputbare kennis, zijn input die het onderzoek naar een hoger niveau gebracht heeft, maar ook vooral zijn humor die het schrijven van dit onderzoek draagbaar gemaakt heeft.
- De vrijwilligers die hun bijdrage hebben geleverd aan het profielwerkstuk onderzoek en de vrijwilligers die hun bijdrage hebben geleverd bij dit onderzoek.
- Dhr. Spronsen, de muziekdocent die mij origineel gemotiveerd heeft filmmuziek te onderzoeken.
- Mevr. Acosta Camacho voor haar begeleiding bij het schrijven van dit onderzoek.

Den Haag, januari 2022

John Verheij

Inhoudsopgave

Voorwoord 1
Aanleiding 4
Inleiding 5
Hoofdstuk 1: Literatuuronderzoek 6
Hoofdstuk 1.1: Onderzoeksvraag en deelvragen 6
Hoofdstuk 1.2: Begripsbepaling 7
Hoofdstuk 1.2.1: Anime 7
Hoofdstuk 1.2.2: Soundtrack 8
Hoofdstuk 1.2.3: Japanse muziektradities en cultuur 9
Hoofdstuk 1.2.4: De zes basisemoties 11
Hoofdstuk 1.2.5: Geluiden en emoties 13
Hoofdstuk 1.2.6: Joe Hisaishi 14
Hoofdstuk 1.2.7: Hiroyuki Sawano 15
Hoofdstuk 1.2.8: Yutaka Yamada 16
Hoofdstuk 1.3: Resultaten 17
Deelvraag 1.3.1: Welke muziektheoretische aspecten dragen bij aan het opwekken van angst in ‘Hendrickson’ uit ‘Nanatsu No Taizai’? 17
Deelvraag 1.3.2: Welke muziektheoretische aspecten dragen bij aan het opwekken van blijheid in ‘A Walk In The Skies’ en ‘The Merry Light Cavalrymen’ uit ‘Howl’s Moving Castle’? 19
Deelvraag 1.3.3: Welke muziektheoretische aspecten dragen bij aan het opwekken van boosheid in ‘The Demon God II -The Lost Mountain-’ uit ‘Princess Mononoke’? 21
Deelvraag 1.3.4: Welke muziektheoretische aspecten dragen bij aan het opwekken van verdriet aan de hand van ‘Augenbinde’ uit ‘Tokyo Ghoul’? 23
Deelvraag 1.3.5: Welke muziektheoretische aspecten dragen bij aan het opwekken van verrassing in seizoen 1 van ‘Nanatsu No Taizai’? 25
Deelvraag 1.3.6: Welke muziektheoretische aspecten dragen bij aan het opwekken van walging aan de hand van de muziek van Kaneki’s martelscène van ‘Tokyo Ghoul’? 27
Hoofdstuk 1.4: Conclusie literatuuronderzoek 29
Hoofdstuk 1.5: Discussie literatuuronderzoek 31
Hoofdstuk 1.6: Aanbevelingen vervolgonderzoek 32

Hoofdstuk 2: Empirisch onderzoek 33
Hoofdstuk 2.1: Inleiding empirisch onderzoek 33
Hoofdstuk 2.2: Onderzoekvraag en deelvragen empirisch onderzoek 34
Hoofdstuk 2.3: Opzet en uitvoering 35
Hoofdstuk 2.4: Resultaten empirisch onderzoek 36
Hoofdstuk 2.4.1: Komen de emoties die binnen het literatuuronderzoek toegewezen zijn aan (muziek)fragmenten overeen met de emoties die testsubjecten ervaren bij de voorgenoemde (muziek)fragmenten? 36
Hoofdstuk 2.4.2: Welke factoren in de (muziek)fragmenten dragen bij aan het opwekken/versterken van de emoties die testsubjecten ervaren bij de voorgenoemde fragmenten? 41
Hoofdstuk 2.5: Conclusie empirisch onderzoek 49
Hoofdstuk 2.6: Discussie empirisch onderzoek 51
Hoofdstuk 2.7: Aanbevelingen vervolgonderzoek 52
Hoofdstuk 3: Nawoord 53
Hoofdstuk 4: Bronnen 54
Hoofdstuk 5: Appendices 61
Vragen enquête 61
Vragen interview 63
Interviewtranscriptie Daantje van den Broek 65
Interviewtranscriptie Twan van den Nieuwendijk 73
Interviewtranscriptie Nini Veltman 79
Interviewtranscriptie Laurens Sanders 86
Interviewtranscriptie Anne van Asselt 95
Interviewtranscriptie Scott Baks 102
Interviewtranscriptie Kees Verheij 111
Interviewtranscriptie Sacha Verheij 117

Aanleiding

Harry Potter's Dumbledore die van een toren naar beneden tuimelt, Marion Crane die in haar douche wordt neergestoken, Rocky Balboa die de trappen van Philadelphia op en af rent. Al deze scènes zijn in ons collectieve geheugen gegrift. We vragen ons echter niet zo vaak af waarom specifiek die scènes blijven hangen, terwijl dat best bijzonder is.
Zo overlijdt de personage Grindelwald ook in Harry Potter, wordt erin zo goed als elke NCIS-aflevering wel iemand omgebracht en zijn er duizenden filmfragmenten van mensen die aan het trainen zijn. Toch zijn die scènes voor één of andere reden allemaal in de vergetelheid geraakt.

Waarom het ene fragment onvergetelijk is, terwijl het andere bijna direct in de vergetelheid raakt, heeft te maken met de emotionele connectie die we wel of niet hebben met zo'n fragment.
Ons brein is bijzonder goed in het onthouden van gebeurtenissen waaraan een emotie gekoppeld zit. Die ene leuke verjaardag, die toets die je na drie keer proberen eindelijk gehaald had, je eerste zoen of die ene ruzie waarbij iemand je echt pijn deed. Allemaal gebeurtenissen die je nooit meer vergeet. Het is de reden dat we soms uren moeten stampen op een rijtje woordjes, terwijl er anderzijds iets kan gebeuren, in minder dan een fractie van een seconde, wat ons bijblijft voor de rest van ons leven.

Bij de eerstgenoemde drie fragmenten ervoeren de meeste kijkers respectievelijk een gevoel van verdriet, angst en euforie. Dat is waarom die fragmenten ons zijn bijgebleven.
Die emoties komen echter niet alleen voort uit plot of context, maar komen ook grotendeels voort uit de muziek.
Hoewel we karakterontwikkeling en onze hechting aan zijn rol als reden kunnen geven voor het verdriet wat we ervaren bij de dood van Dumbledore, gaat dat niet op voor de andere fragmenten.
Zo zou de scène waarin Marion neergestoken wordt net zo goed een reclame voor zeep kunnen zijn en is er weinig euforisch aan het kijken naar hoe iemand een trap op en af rent.
Hieruit is dus te concluderen dat muziek een onmisbare rol speelt bij het oproepen van emoties in films.

Pasgeleden zag ik een anime, een Japanse getekende film, waarvan de muziek me tot op de dag van vandaag nog raakt. Toen ik echter trachtte te onderzoeken hoe de componist het voor elkaar had gekregen mij deze emoties te laten voelen, belandde ik in een vacuüm van kennis.
Hoewel de bladmuziek van de titelsong van de film 'Howl's Moving Castle' goed te vinden was, bleek er weinig te vinden te zijn van onderzoeken of informatieve bronnen over hoe de Japanse anime-componeerstijl emoties op kan wekken.

Een aspirerend filmcomponist zoals ik, heeft dus geen manier om de magie van deze muzikale stijl te leren begrijpen, beheersen en te belichamen in zijn eigen toekomstige creaties.

Inleiding

Er zijn talloze onderzoeken en hele methodes te vinden die de westerse filmmuziek ontleden tot op het bot. The Schillinger System of Musical Composition beschrijft tot in de kleinste details hoe filmmuziek gemaakt moet worden en wordt veelal gezien als het fundament van de filmmuziek zoals we dat nu kennen. In zijn methode beschrijft hij echter niets over emoties (Schillinger, 1946). Onderzoeken die exclusief de relaties tussen (film)muziek en emotie belichten, zoals 'Does Music Induce Emotion?' (Konecni, 2008) en het recentere onderzoek 'The Effect of Filmscore on Emotion and Self-Talk' (Davis A. N., 2016), focussen zich ook exclusief op de westerse filmmuziek.

De Japanse anime-cultuur blijft hierin zwaar onderbelicht, met uitzondering van een enkele recreatieve blogpost die de functie van de anime-muziek beschrijft (MAL_Articles, 2018) en een krantenartikel die de anime-feel in muziek beschrijft (Chang, 2017).
Frappant, aangezien 'Attack on Titan', een anime, tussen 31 januari en 6 februari 2021, de meest populaire show was in de Verenigde Staten (Parrot Analytics, 2021).
Daarnaast geeft Google Keyword Planner aan, dat in de periode van oktober 2020 tot september 2021, maandelijks net zoveel mensen Ramin Djawadi, de hoofdcomponist van onder andere 'Game of Thrones', opzoeken als zijn Japanse tegenhanger Hiroyuki Sawano, de hoofdcomponist van onder andere 'Attack on Titan'.

Anime is relevanter dan ooit. Jongeren, waaronder VO-leerlingen, kijken in massa's naar anime's als 'Naruto', 'Hunter x Hunter' en 'Pokémon'. Anime heeft dus veel invloed op hun wereldbeeld. Desondanks lijkt anime volledig onder de radar te blijven voor onderzoekers waardoor er een blinde vlek ontstaat binnen de filmmuziek-theorie.
Anime heeft een groter marktaandeel dan ooit (Grand View Research, 2021), maar er ontbreekt een gezaghebbend bijbehorend naslagwerk voor componisten.
Studenten die aspireren een carrière binnen de anime-muziek op te bouwen, hebben als gevolg minder theoretische middelen zich te ontwikkelen binnen dit genre.

De **doelstelling** voor dit onderzoek is als volgt geformuleerd:
Door middel van deskresearch de methodes die anime-componisten gebruiken voor het componeren van soundtracks te onderzoeken. Daarnaast, door middel van fieldresearch, in kaart te brengen hoe deze soundtracks, in samenwerking met het beeldmateriaal, de zes basisemoties (Ekman P. , 1992), opwekken. Deze benadering kan een begin zijn voor toekomstige beginnende componisten in dit genre.

Hiervoor is de volgende **hoofdvraag** geformuleerd:

"Welke muziektheoretische technieken gebruiken animecomponisten om de zes basisemoties op te wekken en/of te versterken binnen de context van een anime?"

Het onderzoek bestaat uit een literatuuronderzoek en fieldresearch.
Binnen het literatuuronderzoek wordt onder andere gekeken naar de werken van enkele animecomponisten, de historie van de Japanse muziekcultuur en anime-muziek.
In de fieldresearch wordt onderzocht welk effect de muziek heeft op de emoties van een testgroep.
Aan het einde van het onderzoek wordt er gereflecteerd op het onderzoek, de resultaten die hieruit volgen en naar de waarde van deze resultaten.

Hoofdstuk 1: Literatuuronderzoek

Hoofdstuk 1.1: Onderzoeksvraag en deelvragen

Om de fundamentele basis op te stellen waarmee de volgende generatie anime-componisten aan de slag kan gaan, is de volgende hoofdvraag opgesteld:

“Welke muziektheoretische technieken gebruiken anime-componisten om de zes basisemoties op te wekken en/of te versterken binnen de context van een anime?”

Deze hoofdvraag wordt beantwoord aan de hand van de volgende deelvragen:

1. **Welke muziektheoretische aspecten dragen bij aan het opwekken van angst in ‘Hendrickson’ uit ‘Nanatsu No Taizai’?**
2. **Welke muziektheoretische aspecten dragen bij aan het opwekken van blijheid in ‘A Walk In The Skies’ en ‘The Merry Light Cavalrymen’ uit ‘Howl’s Moving Castle’?**
3. **Welke muziektheoretische aspecten dragen bij aan het opwekken van boosheid in ‘The Demon God II -The Lost Mountain-‘ uit ‘Princess Mononoke’?**
4. **Welke muziektheoretische aspecten dragen bij aan het opwekken van verrassing in seizoen 1 van ‘Nanatsu No Taizai’?**
5. **Welke muziektheoretische aspecten dragen bij aan het opwekken van verdriet aan de hand van ‘Augenbinde’ uit ‘Tokyo Ghoul’?**
6. **Welke muziektheoretische aspecten dragen bij aan het opwekken van walging aan de hand van de muziek van Kaneki’s martelscène van ‘Tokyo Ghoul’?**

Hoofdstuk 1.2: Begripsbepaling

Hoofdstuk 1.2.1: Anime

Anime is binnen Japan een verzamelnaam voor alle vormen van animaties en cartoons, ongeacht diens land van afkomst, genre en (teken)stijl (animenewsnetwork, 2021). De term 'anime' in de rest van de wereld staat echter specifiek voor een animatiefilm met Japanse oorsprong, of, volgens sommigen, animatie met een bepaalde stijl.
Wanneer we anime definiëren als animatie met Japanse afkomst, ontstaat er een grijs gebied van producties die deels in andere landen zijn gemaakt (9nrsis, 2018).
Aan het per stijl definiëren zitten ook haken en ogen. Het is dan onduidelijk of het gaat over de tekenstijl, waarin iedereen met puntig haar, grote ogen en kleine monden wordt getekend. Het kan dan ook gaan over editing, aangezien Japanse animatie vaak andere cuts en camerahoeken hanteert dan andere vormen van animatie.
Daarnaast zou het ook nog kunnen gaan over het verhaal en de wijze waarop het verteld wordt. Welke definitie er ook aangehangen wordt, men loopt nog steeds tegen het feit aan dat sommige Japanse animaties niet aan die stijl voldoen waardoor deze zich niet zouden kwalificeren voor de term anime.

Dit onderzoek hanteert de definitie van de Oxford Dictionary voor anime, zijnde: *"A style of Japanese film and television animation, typically aimed at adults as well as children"* (Lexico, 2021).

De etymologie van het woord 'anime' biedt grond voor discussie.
De Oxford Dictionary definieert de oorsprong van het woord als: *"1980's Japanese, shortened from animēshon, based on English 'animation'"* (Lexico, 2021).
Andere bronnen kennen het woord echter toe aan het Franse woord 'animé' gebaseerd op de Franse benaming voor cartoons, zijnde 'dessin animé' (Harper, 2021).
Dit wordt echter weerlegd door een andere bron die pleit voor het feit dat deze bewering een mythe is die zijn origine heeft in de populariteit van anime in Frankrijk in het einde van de jaren 70 en de jaren 80 (animenewsnetwork, 2021).

Animenewsnetwork (2021) bevestigt de Japanse oorsprong met als argument dat de traditie van anime al voor de zeventiger jaren bestond en het feit dat Japan een gewoonte heeft van het integreren van Engelse leenwoorden in diens cultuur.

De moderne anime heeft zijn wortels in 1956 en werd succesvol in 1961 met de oprichting van Mushi Productions door Osamu Tezaka**.** In de 80-er jaren van de 20^{e} eeuw werd het genre wereldberoemd door de filmproductie Akira op basis van de gelijknamige (veel langere) manga van Otomo.

Tezaka was een belangrijk persoon binnen de moderne manga, de Japanse stripboeken die ten grondslag lagen aan de esthetiek van anime (The Editors of Encyclopaedia Britannica, 2021).
Tot de zeventiger jaren was anime daarom ook bekend in Japan onder de noemer 'manga eiga' ofwel 'tv-manga', waarna het de naam kreeg die we nu kennen (Harper, 2021).

In het begin van de 21ste eeuw begon anime wereldwijde populariteit te verkrijgen met werken als 'Pokémon' en de Academy Award winnaar 'Spirited Away' van studio Ghibli (zie Hoofdstuk 1.2.6: Joe Hisaishi).

Hoofdstuk 1.2.2: Soundtrack

De soundtrack, vaak bekend onder de noemer ‘OST’ voor ‘Original soundtrack’, is de overkoepelende term voor de muziek die gebruikt wordt in een anime (animenewsnetwork, 2021). Hieronder valt de stemmingsmuziek, incidentele muziek, achtergrondmuziek en de OP/ED.

Stemmingsmuziek is muziek die de intentie heeft bepaalde emoties op te roepen.
Incidentele muziek is bedoeld om atmosfeer te creëren bij scènes en scènes zonder dialoog op te vullen. Het laatste dient niet te worden verward met achtergrondmuziek, die ook voor atmosfeer zorgt in scènes, maar wél tijdens dialoog kan spelen.

OP/ED is de openingsmuziek en de outro-muziek van een anime (sum-yung-guy, 2008). Meerdere shows waaronder Tokyo Ghoul en Nanatsu No Taizai outsourcen de OP/ED naar populaire bands. De OP/ED wordt dus vaak niet door de hoofdcomponist van de anime gecomponeerd.

Het gebeurt ook wel eens dat bestaande muziek door een producer geïncorporeerd wordt in een anime, terwijl deze muziek niet hoofdzakelijk geschreven is voor die anime. Dit fenomeen is ook wel bekend als een ‘needle drop’, hoewel de connotaties van die term niet altijd even positief zijn.

De ervaring leert dat ‘theme songs’ en ‘needle drops’ vaak hevig geassocieerd worden met de anime, of ze er nou origineel voor gecomponeerd waren of niet. Voorbeeld hiervan is het nummer ‘Roundabout’ van ‘Yes’ (Anderson & Howe, 1972), die vaak geassocieerd wordt met ‘JoJo ‘s Bizarre Adventure’ (IMDb, 2021).

Vaak wordt maar een deel van een nummer gebruikt in scènes. De OST wordt meestal uitgebracht op één of meerdere cd’s, afhankelijk van de hoeveelheid nummers, zodat fans ook naar de gehele muziek kunnen luisteren.

Voorafgaand aan een OST wordt er een ‘Image Album’ geschreven. De componist van de anime leest het verhaal voorafgaand aan de productie door en componeert op basis daarvan muziek. Veel van deze muziek komt, al dan niet gereviseerd om te matchen met de anime, uiteindelijk ook in de OST terecht (Bellano, 2012).

Hoofdstuk 1.2.3: Japanse muziektradities en cultuur

Minimum voor maximaal
De Japanse traditionele muziek volgt het principe van “less is more”. In de traditie is het gebruikelijk dat er zo min mogelijk materiaal gebruikt wordt voor het maximale resultaat. Voorbeeld hiervan is de traditionele taiko-drum, die door diens limitatie, zijnde diens speelwijze en diens constructie, niet veel opties heeft. De Japanse traditionele muziek wist juist een heleboel te bereiken door zich te focussen op deze limiteringen (Malm, 2021).

Geen uniformiteit maar uniciteit
In tegenstelling tot de westerse kamermuziek waarin alle instrumenten zich mengen in een enkele muziekkleur, was het binnen de traditionele Japanse muziek gebruikelijk dat elk apart timbre goed te horen was, hoe groot het ensemble ook zijn mocht. Hierin werd de nadruk minder gelegd op harmonie en meer op individuele melodieën (Malm, 2021).

Muziekvormen
Binnen de traditionele klassieke Japanse muziek waren er drie subklassen, instrumentale muziek, theatermuziek en hofmuziek (Mori, 2021).

Theatermuziek ofwel ‘Noh’ ofwel ‘Nōgak’ muziek bestond uit grotendeels percussie ensemble genaamd Hayashi-kata. Deze bestond uit een Taiko (drum), een Ōtsuzumi (drum) en diens kleinere variant genaamd Kotsuzumi (drum).
Daarnaast speelde er een Nohkan (bamboefluit) in en een vocaal ensemble met de naam Yokyoku. Later werd hier ook een Shamisen, een met plectrum bespeeld snaarinstrument, aan toegevoegd. Het was de begeleidende muziek van Kabuki (Gunma Kokusai Academy, 2021).
In Noh wordt er gebruik gemaakt van maskers die vanuit verschillende hoeken verschillende emoties lieten zien (Miyata, Nishimura, Okanoya, & Kawai, 2012).

Harmonisch fundament
Japanse muziek is van oudsher gebouwd op een pentatonisch fundament. De bekendste modus is simpelweg bekend als ‘Japanse Modus’ en bestaat in mineur uit de 1-2-3-5-6 van de toonsoort en in majeur uit de 1-3-4-5-7.
Daarnaast wordt gebruik gemaakt van de ‘Hirajōshi’-toonladder (1-2-♭3-5-♭6), de ‘In’-toonladder (1-♭2-4-5-♭6), de ‘Insen’-toonladder (1-♭2-4-5-♭7), de ‘Iwato’-toonladder (1-♭2-4-♭5-♭7) en de ‘Yo’-toonladder (1-2-4-5-6) (Musicnotes Inc., 2021).

Gagaku is de hofmuziek van Japan en werd vaak gecombineerd met dans. Er zijn drie vormen van uitvoering van Gagaku, namelijk ‘Kangen’ (instrumentaal), ‘Bugaku’ (dans en muziek) en ‘Kayō’ (liedjes en gezongen poëzie) (The Imperial Household Agency, 2021).

Onder instrumentale muziek valt onder andere Nagauta muziek, gespeeld op de Shamisen (The Editors of Encyclopaedia Britannica, 2007) en Sōkyoku muziek, gespeeld op een Koto (soort harp) (Japanese Wiki Corpus, 2021). Deze muziek is vooral bedoeld ter vermaak.

Harmonisch fundament
Japanse muziek is van oudsher gebouwd op een pentatonisch fundament. De bekendste modus is simpelweg bekend als ‘Japanse Modus’ en bestaat in mineur uit de 1-2-3-5-6 van de toonsoort en in majeur uit de 1-3-4-5-7.
Daarnaast wordt gebruik gemaakt van de ‘Hirajōshi’-toonladder (1-2-♭3-5-♭6), de ‘In’-toonladder (1-♭2-4-5-♭6), de ‘Insen’-toonladder (1-♭2-4-5-♭7), de ‘Iwato’-toonladder (1-♭2-4-♭5-♭7) en de ‘Yo’-toonladder (1-2-4-5-6) (Musicnotes Inc., 2021).

Klassenverdeling
Traditioneel bestond Japan uit vier klassen. Aan de top van deze vier klassen stonden de Samoerai, de nobele strijdersklasse. Daaronder de boeren, die het belangrijkste goed produceerde, zijnde eten. Gevolgd door de ambachtslieden, die Japan voorzagen van niet primaire levensbehoeftes en daarom minder belangrijk waren dan boeren. Onderop stonden de handelaren, die het minst toevoegde aan de samenleving.

Daaronder zaten de 'onaanraakbaren', die vielen buiten het systeem en werden dus ook overal buitengesloten. Deze vier klassen hadden alleen de instrumentale muziek tot hun beschikking en heel af en toe wat theater.

Theater als Noh en hofmuziek als Gagaku en Shomyo waren alleen voor de eliteklassen bedoeld. Deze bestonden uit vier overige klassen. De 'de facto' heersers: de diplomatische machthebbers genaamd 'Daimyo' en de militaire machtshebbers genaamd 'Shōgun'. Boven deze klassen stonden de 'de jure' heersers, zijnde de adel van het hof en de keizer.

Cultuur
Japanse cultuur kan onmogelijk samengevat worden in een kort stuk tekst. Om toch inzage te geven in wat diens cultuur dicteert, zijn hier een aantal kernwaarden.
In Japan staat de groep boven het individu, individuele doelen en onderscheidenheid is niet hoofdzakelijk. Zelfwaarde wordt door Japanners bepaald door de mate van harmonie binnen hun omgeving en hun relaties met anderen, niet hun eigen identiteit.

De 'ik' en de wereld an sich worden gezien als constant in beweging. Japanners zijn holistisch ingesteld en verkiezen substantie dus boven alles.
Japanse taal is veel poëtischer en afhankelijk van context in plaats van de feitelijkheid van westerse talen. Werkwoorden zijn daarin belangrijker dan zelfstandig naamwoorden.

Japanners zijn pragmatisch en het maakt de Japanner niet uit of deze spiritueel of wetenschappelijk het doel bereikt, zolang het eindproduct maar staat.
Logica is minder belangrijk dan context in Japan waarin ervaring belangrijker is. Japanners verkiezen tegenstrijdigheid daarom vaak boven het tegenovergestelde.

Waar de westerse wereld al van oudsher in de filosofie zoekt naar absolute waarheid en individualisme is in Japan harmonie, het vloeiende karakter van de wereld en het collectivisme veel belangrijker.
Dit is ook terug te horen in de muziek, waarin het samenspel en het eindproduct van de muziek van een groep veel belangrijker is dan de virtuositeit van een enkele speler.

Hoewel Japan veel invloed van de buitenwereld heeft gehad, staat het dus alsnog wel erg op zichzelf in normen en waarden.

Hoofdstuk 1.2.4: De zes basisemoties

In zijn onderzoek naar de universaliteit van gezichtsuitdrukkingen bij emoties, definieert P. Ekman (1992) een totaal van zes basisemoties, zijnde: angst, blijheid, boosheid, verrassing, verdriet en walging. Deze basisemoties staan voor de zes emotiefamilies. Zo valt er onder de emotiefamilie van boosheid zowel het gevoel van irritatie, als het gevoel van woede.

Meerdere studies pleiten voor het toevoegen van een zevende universele basisemotie: minachting (Matsumoto, 1992), waaronder een eerdere studie van Ekman waarin de universaliteit van de emotie minachting onderzocht wordt (Ekman & Heider, The Universality of a Contempt Expression: A Replication, 1988).

Echter wordt dit weerlegd in een respons, met het argument dat de gezichtsuitdrukking die toebedeeld wordt aan minachting in Ekman's studie ook wel eens toebedeeld wordt aan boosheid of verdriet (Russell, The contempt expression and the relativity thesis, 1991). Daarnaast hadden de deelnemers van Ekman's onderzoek geen vrije keuze doordat ze alleen konden kiezen uit een vaste lijst emoties.

Met het oog op de inconsistenties en de onvolmaaktheid van Ekman's onderzoek, concludeert Russell dat het argument voor minachting als emotie niet gegrond is. De waarde van deze weerlegging van Russell is in een respons in twijfel getrokken, maar deze respons leverde geen overtuigend bewijs om Russell's punt in zijn totaliteit te ontkrachten (Ekman, O`Sullivan, & Matsumoto, 1991).

In een literatuurstudie van de universiteit van California, onderzoekt Phoukhao of minachting universeel of cultureel gezien mag worden als een basisemotie. Ze concludeert dat minachting vooralsnog niet als basisemotie geclassificeerd mag worden, gezien het feit dat er geen valide empirisch bewijs voor bestaat om dat te bevestigen.

Phoukhao claimt dat onderzoeken betreft minachting wel bestaan, maar gebruikmaken van onvolmaakte onderzoekmethodes en daardoor dus niet als waardevolle bron bestempeld mogen worden.
Phoukhao benoemt het feit dat een vrije keuze andere resultaten oplevert dan een vaste gegevenslijst waaruit deelnemers moeten kiezen (Phoukhao, 2017).

De bezwaren die zowel Russell als Phoukhao geleverd hebben betreft de studies die minachting wél als basisemotie zien, zijn tot op heden niet afdoende weerlegd. Minachting wordt daarom niet als basisemotie opgenomen binnen dit onderzoek.

Andere studies over emoties bevatten de 'Appraisal Theory' die het bestaan van basisemoties weerlegt met de notie dat emoties onderverdeeld kunnen worden in mate van waardering (Ellsworth, 2013). Dit wordt echter weerlegd in een ander onderzoek van A. Moors van de universiteit van Geneve. Moors concludeert dat het simpelweg te kort door de bocht is om emoties onder te verdelen in mate van waardering, met het argument dat de 'Appraisal Theory' niet voldoende onderbouwd is (Moors, 2012).

Een andere theorie voor het ontstaan van emoties is de constructivisten theorie van L. F. Barrett. Barrett concludeert dat onze emoties opgebouwd zijn door sociale en culturele ervaring en dus niet aangeboren zijn (Barrett, 2011).
Een andere studie beargumenteerd echter dat deze studie van Barrett nog niet voldoende uitgebouwd is en dus nog verbeterd moet worden (Tung, 2020).
Daarnaast roept de theorie de vraag op waarom anime op zowel de Japanse als de Amerikaanse markt, twee radicaal verschillende culturen, toch evenveel populariteit kent.
Men zou kunnen stellen dat, wanneer emoties niet hetzelfde ervaren zouden worden in andere culturen, de populariteit in deze culturen zou moeten kelderen. In dit onderzoek wordt deze theorie dus niet opgenomen, gezien een gebrek aan relevantie en onderbouwing van en in Barretts's onderzoek.

De zes basisemoties bieden voor dit onderzoek een realistisch kader in tegenstelling tot andere theorieën zoals Plutchik's acht emoties (Plutchik & Kellerman, 1980), Russell's 28 emoties (Russell, 1980) of de meer dan 60 emoties beschreven door Hevner in diens onderzoek (Hevner K. , 1936). Verder onderzoek zou hier verder op in kunnen gaan, maar in dit onderzoek worden de zes basisemoties gebruikt als uitgangspunt.

Hoofdstuk 1.2.5: Geluiden en emoties

Muziektheoretische studies

Betreffende geluiden en de daaraan verbonden emoties zijn er twee betrouwbare onderzoeken. In een van de onderzoeken kreeg een groep van 115 studenten een aantal geluidsfragmenten te horen. De studenten moesten vervolgens uit een lijst van de zes basisemoties kiezen welke ze het meest toepasselijk vonden voor dat fragment.
De fragmenten bestonden uit verschillende instrumenten, zoals cello's en tuba's, die tussen de drie à vijf seconden iets speelden. De muzikale karakteristieken van het fragment waren door de onderzoekers genoteerd, zoals articulatie, modus, tempo en maatsoort. Dit kreeg de onderzochte groep echter niet te zien.
Na afloop van de test werden de muzikale aspecten gelinkt aan de emoties die de onderzoeksgroep ervaren had. Zo bleken luide lage staccato tonen op hoog volume voor 59.1% van de groep het gevoel van boosheid te vertolken (Mohn, Argstatter, & Wilker, 2010).

De resultaten van Mohn's onderzoek zijn echter niet finaal. Er bleek bijvoorbeeld veel overlap te zijn in het gevoel van boosheid en verrassing met betrekking tot hoog tempo. Daarnaast konden de participanten alleen maar uit de zes basisemoties kiezen, waardoor er een grote variatie aan keuzes voor emoties wegvielen.
Hierbij kan gedacht worden aan hoe subtiel doch drastisch het verschil tussen irritatie en woede is. Beide emoties zijn incarnaties van boosheid, maar verschillen toch erg van elkaar met betrekking tot intensiviteit.

Wetenschappelijke studies

Er zijn ook onderzoeken die minder ingaan op de muziektheoretische factoren. Deze benaderen het ontstaan van emoties bij muziek op een meer wetenschappelijke manier. In plaats van te kijken naar welke akkoorden er gespeeld werden op welk moment, keken deze onderzoeken veel meer naar de stimuli die voortkomen uit bijvoorbeeld toonhoogte, volume, articulaties (legato e.d.) en timbre (Lu, Liu, & Zhang, 2006; Nuzzolo, 2020).

Binnen deze onderzoeken zijn algoritmes gecreëerd om muziek te filteren op emoties aan de hand van de voorgenoemde parameters. Deze algoritmes bleken erg accuraat te zijn in dit onderscheid. Zo konden ze in het onderzoek van Bhat, de liedjes voor meer dan 90% accuraat indelen bij de emoties 'blijheid', 'energetisch' en 'kalm'. De software leek echter wat meer problemen te hebben met het indelen van liedjes die 'panisch' moesten zijn, wat in een krappe twee-derde van de gevallen goedging (Bhat, Vishwakarma, Prasad, & Mohan, 2014).

Hoewel deze onderzoeken baanbrekend zijn in het onderscheiden van emoties op de door hun onderzochte parameters, bieden de onderzoeken geen perspectieven op hoe men deze kan bereiken in composities. Het componeren van een stuk is namelijk niet zo simpel als het combineren van een erg hoog geluid met een 'erg hoog' ritme. Anders zou de vrolijke muziek van films neerkomen op een hoge sinusgolf die in een Drum&Bass ritme wordt afgespeeld.

Dit onderzoek duikt dieper in de muzikale factoren die voor deze emoties zorgen, zodat er reproduceerbare informatie beschikbaar komt voor de volgende generatie animecomponisten.

Hoofdstuk 1.2.6: Joe Hisaishi

Joe Hisaishi is de artiestennaam van Mamoru Fujisawa, geboren in 1950 te Nagano. De Japanse man die aan de wieg van de anime-muziek heeft gestaan (IMDb, 2021). Door sommigen betiteld de 'John Williams van Japan' (Gerber, 2017). Verantwoordelijk voor het voorzien van muziek van vier van de elf meest winstgevende films in Japan aller tijde, zijnde 'Princess Mononoke' (Miyazaki, 1997), 'Spirited Away' (Miyazaki, 2001), 'Howl's Moving Castle' (Miyazaki, 2004) en 'Ponyo' (Miyazaki, 2008).
Hisaishi is gecrediteerd voor ruim 123 verschillende producties vanaf 1974 en heeft maar liefst zeven Academy Awards gewonnen (IMDb, 2021).

Geboren onder de naam Mamoru Fujisawa in 1950 te Nagano, was Joe Hisaishi vanaf zijn vierde levensjaar al verwoed bezig met muziek. Hij begon op die leeftijd al met het spelen van viool. Toen Hisaishi op de middelbare school zat, realiseerde hij zich al dat hij het componeren van muziek leuker vond dan het spelen ervan en hij besloot daarom componist te worden (Love Japanese, 2018).
Daartoe besloot hij de major in muziekcompositie te volgen aan Kunitachi College of Music in 1969. Dezelfde school die Siji Yokoyama, bekend van onder andere 'Space Pirate Captain Harlock' had afgeleverd (Famousfix, 2021).

Hisaishi is fenomenaal in het hergebruiken van hoofdthema's met andere harmonische onderleggers. De hoofdthema's blijven in zijn films vaak nagenoeg hetzelfde, maar de harmonie past zich aan naar de setting van de scène.
Hisaishi maakt veel gebruik van contrapunt. Daarin is hij weliswaar niet revolutionair, maar het vakmanschap wat hij binnen contrapunt laat zien is ongeëvenaard binnen de anime-componistenwereld.
Tenslotte komt veel van de sound van Hisaishi van zijn tonale uitbreiding, met name zijn mixen van de relatieve mineur en majeurtoonsoorten. Hij weet daarmee simpele melodieën tegelijkertijd zielig en vrolijk te laten klinken in een manier die nostalgie oproept (Laaninen, 2020).

Hoofdstuk 1.2.7: Hiroyuki Sawano

Hiroyuki Sawano is door de stripboek nieuwssite CBR.com uitgeroepen tot de nummer 1 animecomponist (Steel, 2021). Dat is niet onverklaarbaar. De man, geboren in Tokyo in 1980 (Legendoor, 2014), is gecrediteerd voor ruim 55 producties. Onder wie 'Blue Exorcist', 'The Seven Deadly Sins' en 'Attack on Titan'.
Niet veel is bekend over de jeugd van Sawano. We weten dat de componist al vanaf de basisschool piano speelde. Op zijn 17e begon Sawano met het studeren van compositie, arrangeren en orkestratie onder de leraar Nobuchika Tsuboi (Baidu, 2015).

Opvallend aan Sawano's werken is het gebruik van rare symbolen en buitenlandse woorden in de titels van zijn stukken. In een interview vertelde Sawano dat hij dit deed omdat hij wilde dat luisteraars hun eigen beeld hadden bij het luisteren van het stuk. Sawano wil niet te veel dat beeld invullen door beschrijvende songtitels (Sawano, INTERVIEW: Music Composer Hiroyuki Sawano, 2021).

In 2018 is er onderzoek gedaan naar een van Sawano's kenmerkende technieken die door fans ook wel de 'Sawano drop' genoemd wordt. De 'Sawano Drop' kenmerkt zich door de muziek die voor een paar seconden stilvalt net voor de meest opwindende scène, om vervolgens luid weer binnen te komen met een vocale solo wanneer de climax van de scène bereikt wordt (Sasaki, Hayashi, & Yamada, 2018).
De 'Sawano Drop' is bijvoorbeeld te horen in zijn stuk 'Perfect Time' van 'The Seven Deadly Sins' rond 1m25s (Sawano, 2014).
Sawano zegt hierover het volgende in zijn interview:

"I wouldn't say I'm necessarily conscious of a "Sawano Drop" when I write a song, but I have always wanted the most exciting part of the song to be some sort of an explosive development. I put a lot of importance on the narrative and inflection that leads up to that moment. I always hope that listeners are able to recognize those moments [and realize] how they work together with the visuals to emphasize certain scenes, so I am very happy to know people are picking that up and enjoying it."
(Sawano, 2021)

Sawano is een moderne Japanse componist die elektronische elementen en orkestrale instrumenten combineert in zijn stukken. Hij maakt onderdeel uit van de nieuwe Japanse componistengeneratie na Joe Hisaishi (Ariko, 2016) en heeft veel inspiratie uit het synthesizer-gebruik van Hans Zimmer gehaald.

Zijn stijl wordt gedefinieerd door het gebruik van veel pandiatonische harmonieën, waaronder akkoorden met een non-harmonische bas (e.g. Amaj7/D). In zijn stukken spelen de hoornen in zijn stukken vaak tweeklanken. Daarnaast maakt hij ook meestervol gebruik van de mogelijkheden die synthesizers hem bieden.
Sawano's stukken zijn overwegend niet complex, maar bijzonder functioneel, wat erg binnen de Japanse traditionele stijl van "Less is more" valt

Mede dankzij zijn puur Japanse scholing in muziek en zijn immense populariteit, is Sawano opgenomen in dit onderzoek.

Hoofdstuk 1.2.8: Yutaka Yamada

Yutaka Yamada, geboren te Tokyo in 1989, is verantwoordelijk voor de muziek van meer dan 40 producties (IMDb, 2021), waaronder ‘Tokyo Ghoul’, de anime die tussen 2015 en 2019 altijd in de top 10 meest opgezochte anime’s stond (RiNNe, 2020).
Daarnaast is Yamada als componist verantwoordelijk voor het componeren van de muziek van de live action versies van bekende anime’s als ‘Bleach’ (Current, 2021), die origineel van muziek was voorzien door Shiro Sagisu (IMDb, 2021).
Yamada studeerde aan de Senzoku Gakuen College of Music onder Toshiyuki Watanabe (Toshiyuki Watanabe Office, 2012).

Watanabe is zelf een gerenommeerd componist die gecrediteerd is voor de muziek van 63 producties (IMDb, 2021) en komt ook uit een erg muzikaal gezin. Watanabe is de zoon van Chumei (Michiaki) Watanabe (Watanab, 2019), een componist die gecrediteerd is voor de muziek van ruim 144 producties en nog steeds actief in het werkveld bezig is op 96-jarige leeftijd (per 2021) (IMDb, 2021). Toshiyuki is zelf echter afgestudeerd in muziek in Boston’s Berklee College of Music (Senzoku Gakuen College of Music, 2021).

Yamada heeft dus al vanuit zijn opleiding te maken gehad met westerse invloeden maar ook met een rijke Japanse muziekcultuur. Vanaf 2017 woont Yamada in Los Angeles, dus die westerse invloeden zijn alleen maar versterkt.

Yamada is erg vakkundig in het gebruik van niet-muzikaal geluid binnen zijn stukken, ook wel te associëren met noise-muziek. Hij weet in zijn stukken het beeld als het ware te reflecteren, van het gebruik van het hoge register in het lichtvoetige stuk ‘Schmetterling’ tot de dissonante klankkamer in de ‘TG Symphonie’ die de gruwelijkheid van de Ghouls reflecteert.
Yamada maakt weinig gebruik van terugkerende thema’s binnen zijn stukken en is daarmee de tegenpool van Hisaishi.
De meeste stukken van Yamada verschillen drastisch van elkaar en hoewel het klankbeeld overeenkomt, zouden de stukken individueel niet noodzakelijk allemaal bij dezelfde anime hoeven horen.

Het schept een interessant contrast tussen de Hisaishi en Yamada en daarom is Yamada opgenomen in het onderzoek.

Hoofdstuk 1.3: Resultaten

Deelvraag 1.3.1: Welke muziektheoretische aspecten dragen bij aan het opwekken van angst in ‘Hendrickson’ uit ‘Nanatsu No Taizai’?

Angst is een van de meest primitieve emoties van de mens. Origineel in ons systeem geplaatst om ons te behoeden voor gevaar.
Wanneer we angst voelen treedt onze fight, flight or freeze respons in werking, waarbij ons lichaam zich gereed maakt een gevaarlijke situatie op te lossen (West, 2021).
Soms treedt dit systeem in werking tijdens een daadwerkelijk gevaarlijke situatie, maar soms treedt het in werking door ‘gevaren’ die alleen bestaan in onze voorstelling.
Mensen met angststoornissen in het bijzonder hebben daar last van. Bij deze mensen werkt het fight, flight or freeze systeem overuren, zoals beschreven in een onderzoek naar de disfunctionele bevries-reactie van mensen met angststoornissen (Riskind, Sagliano, Trojano, & Conson, 2016).

Angst veroorzaakt in de mens zowel een universele biochemische als een unieke emotionele reactie. De biochemische reactie bestaat uit de universele fight, flight or freeze respons. Hoewel iedereen anders reageert, reageert eenieder op één van deze drie manieren in het geval van angst.
Bij de biochemische reactie horen symptomen als rillingen en een droge mond, die voortkomen uit het feit dat het lichaam het verteringssysteem stopzet gedurende zo’n angstmoment (BYU, 2019). Andere symptomen zijn misselijkheid, kortademigheid, snelle hartslag, buikpijn en zweten (Rethink, 2019).

Naast de biochemische reactie is er ook sprake van een emotionele reactie, die varieert van persoon op persoon. Aangezien sommigen van de chemische reacties van angst in het menselijk brein hetzelfde zijn als die van positieve emoties als blijheid en opwinding, kan het ervaren van angst in sommige situaties goed voelen (Wirth, Scherer, Hoks, & Abercrombie, 2011).
Het verschil blijkt hierin onze interpretatie te zijn. Een auto-ongeluk in het ‘echte’ leven geeft ons over het algemeen geen gevoel van blijdschap, maar een auto-ongeluk in een spannende film kan dat gevoel van blijdschap wel voortbrengen.

Een voorbeeld van een stuk wat geschreven is voor een angstige situatie, is ‘Hendrickson’ uit ‘Nanatsu No Taizai’. Het stuk begeleidt de onverwachte terugkomst van de slechterik, die nu sterker en daarmee enger is dan ooit tevoren (IMDb, 2021).

Het stuk begint met dissonante strijkers die een soort duikvlucht naar beneden maken, om vervolgens collectief te rijzen. Vervolgens klinkt er een kleine none in de muziek, zijnde een A en een A#. Een kleine none is een volledig dissonant interval.
De strijkers strijken de noten in een syncopisch ritme. Wat volgt is een kakofonie aan dissonante tonen. Deze bestaan uit strijkers die constant tegen elkaar wrijven met een interval van een kleine secunde, een synthesizer die chromatische loopjes speelt en een blazerssectie die meer dan eens tonen van buiten de toonsoort leent voor diens thema (Sawano & Wada, Hendrickson, 2015).

Volgens Masterclass zijn er 6 methodes om tot spanning te komen, herhaling, dissonantie, modulaties, dynamiek, restrictie en syncopatie. Daarnaast is er voor deze emotie met hoge energie ook een hoog tempo nodig (110+ bpm) (MasterClass staff, 2020).

Herhaling: Dezelfde akkoorden en/of noten constant herhalen veroorzaakt ritmische spanning. Door dat herhalende patroon op te breken, kan de componist zorgen voor een bevredigende oplossing van de opgebouwde spanning, of voor meer spanning zorgen door de luisteraar verder uit diens auditieve comfortzone te halen.
Voorbeeld hiervoor is bijvoorbeeld de wereldberoemde 'Jaws Theme' (Williams, 1975). In dat thema zorgt het herhalende gebroken interval van een kleine secunde voor de nodige spanning.

Dissonantie: Dissonantie is verantwoordelijk voor het creëren van spanning binnen muziek (Lehne & Koelsch, 2015).
In de context van een standaard popsong wordt er gebruik gemaakt van spanning en ontspanning om een bevredigend geheel te maken. Wanneer de dissonantie niet opgevolgd wordt door consonantie c.q. wanneer spanning niet opgevolgd wordt door ontspanning, blijft er een dreigende spanning hangen bij de luisteraar.

Modulaties: Hoewel modulaties in meerdere situaties gebruikt worden, ook voor situaties waarin het opwekken van angst niet het hoofddoel is, kunnen ze als gereedschap gebruikt worden om angst op te wekken of te versterken.
Dit is een ander soort modulatie dan de befaamde musicalmodulatie, waarbij het laatste refrein een (halve/hele) toon hoger is dan de rest van het stuk. Modulaties voor het opwekken van angst zijn veel korter en sporadischer.
Een goed voorbeeld is de 'Halloween Theme' (Carpenter, 1978). In het stuk moduleert de melodie elke twee maten ofwel een halve stap omhoog of een stap omlaag. Hetzelfde is te horen in 'Oyashirosama' (Kawai, 2006), waarin de akkoorden dezelfde stappen maken als bij Carpenter.
Dat snelle modulaties voor spanning zorgen, komt door iets wat we het tonica-centrum noemen. Menselijke oren zoeken altijd dit centrum op, zodat we weten wat het spreekwoordelijke 'thuiskomen' voor dat muziekstuk is. Door heen en weer te moduleren kan de componist ervoor zorgen dat de luisteraar dit gevoel van thuiskomen en daarmee diens houvast kwijtraakt.

Dynamiek: Een van de meest letterlijke manieren van spanning opbouwen, is letterlijk het opbouwen van muziek in termen van dynamiek en toonhoogte. Een bekend principe hierin is de 'riser' een toon die van zacht en laag naar hard een hoog 'rijst'.
Hierdoor wordt er opgebouwd naar een soort climax en zolang de toon dynamisch en in hoogte blijft stijgen, blijft de spanning ook stijgen.

Restrictie: Hoewel restrictie vooral gebruikt wordt in EDM (Electronic Dance Music), is het ook toepasselijk in filmscoring. De componist kan ervoor kiezen een moment stilte te laten vallen als een soort stilte voor de storm alvorens weer hard binnen te komen.
Binnen de context van filmmuziek is restrictie vooral goed te beschrijven als het gebruik van stilte. Stilte maakt mensen ongemakkelijk en angstig aangezien het van nature een signaal voor gevaar is (Pereira, Farias, & Moita, 2020).

Syncopatie: Een vorm van destabilisatie in de vorm van onregelmatige ritmes en maatsoorten. Het wegnemen van houvast is een essentiële tool voor opwekking van angst.

Drie van deze kenmerken zien we terug in het eerste deel van het stuk 'Hendrickson' (Sawano & Wada, Hendrickson, 2015). De herhaling zien we in bijvoorbeeld de loopjes van de keys en/of de dissonante vioolpartijen die zich constant herhalen.
De dissonantie wordt stevig vertegenwoordigd door kleine secundes, nonen en string-rises. Daarnaast is de syncopatie helder in het ritme van de viool in het begin.

Samengevat:
Stukken die angst moeten opwekken maken gebruik van veel herhaling, klinken dissonant, maken gebruik van snelle modulatie, hebben een opbouwende dynamiek, maken gebruik van stilte en hebben vaak een gesyncopeerd ritme.

Deelvraag 1.3.2: Welke muziektheoretische aspecten dragen bij aan het opwekken van blijheid in ‘A Walk In The Skies’ en ‘The Merry Light Cavalrymen’ uit ‘Howl’s Moving Castle’?

Blijheid is een emotie die gekarakteriseerd wordt door positieve gevoelens als vreugde, tevredenheid en vervulling (Cambridge Dictionairy, 2015). Vanwege de vaagheid van de term blijheid, wordt het vaak gedefinieerd als subjectief welzijn van een persoon (Medvedev & Landhuis, 2018); (Vocabulary, 2021).
Blijheid is niet een constante staat van euforie. Blijheid is meer een staat waarin de positieve gevoelens overwegend sterker zijn dan de negatieve.

De klassieke Griekse filosoof Aristoteles beschreef twee verschillende soorten blijheid, hedonia en eudaimonia. Hedonia (grondslag van de filosofie van hedonisme) staat voor dat wat op dit moment vergenoeging teweegbrengt, zoals self-care, verlangens vervullen en tevredenheid voelen. Eudaimonia daarentegen staat voor het najagen van deugd en betekenis in het leven, iets wat we nu associëren met het vervullen van verantwoordelijkheden en investeren in lange-termijn doeleinden.

Uit onderzoek blijkt dat gelukkige mensen over het algemeen hoog scoren op eudaimonisch geluk en gemiddeld op hedonisch geluk (Kringelbach & Berridge, 2010). Het vervullen van levensdoelen blijkt het grootste geluk te genereren. Geluk die voortkomt uit filmmuziek zou daarentegen dus gedefinieerd worden als hedonisch geluk.

Blijheid lijkt op veel manieren de spiegel van verdriet te zijn, ook op welke manier het gevoel bereikt wordt in muziek. Volgens dr. Jacob Jolij van de universiteit van Groningen zijn er twee essentiële factoren, tempo en toonsoort.
Vrolijke muziek zou een gemiddelde bpm van tussen de 140 en 150 bpm hebben. Daarnaast staat vrolijke muziek overtuigend in een majeur toonsoort, contrasterend aan de mineurtoonsoort die gebruikt wordt voor verdrietige muziek (Welsh, 2015).

Een voorbeeld van een blije scène is wanneer Howl en Sophie door de lucht zweven boven een vrolijke menigte mensen in ‘Howl’s Moving Castle’ (6m16s) (Miyazaki, 2004). Onder deze scène speelt het stuk ‘A Walk In The Skies’ (Hisaishi, 2004).
‘A Walk In The Skies’ is een variatie op het hoofdthema van de film genaamd ‘Merry-Go-Round of Life’ (Hisaishi, 2004).
‘A Walk In The Skies’ is bedoeld om de vrolijke omgeving, de romantiek en natuurlijk de progressie van het verhaal te vertolken. Het is de eerste variatie van het hoofdthema, wat gedurende het hele stuk transformeert naar gelang de setting en het deel van het verhaal.

Het excerpt waar het binnen dit onderzoek over gaat is vanaf 1:16. Wat al gelijk opvalt is dat ‘A Walk In The Skies’ in bes-majeur staat ten opzichte van het hoofdthema wat in d-mineur staat. Het is dus duidelijk dat majeur een sleutelfactor is voor het opwekken van blijheid.
Het hoofdthema heeft een tempo van rond de 90 bpm (moderato), wat een vrij gemiddeld tempo is. ‘A Walk In The Skies’ heeft daarentegen een tempo van 119 bpm (allegro), wat flink sneller is. Hieruit blijkt dus dat een hoger tempo helpt om een stuk vrolijker te laten klinken. Het tempo van 140-150 bpm (vivace) is hierin dus niet cruciaal.
Het hoofdthema heeft een driekwarts maatsoort, maar klinkt pas echt in het stuk ‘A Walk In The Skies’ als een wals.
De articulatie is in het grootste gedeelte veel meer richting staccato dan legato. Afgezien van de melodie wordt de volledige begeleiding staccato gespeeld. Goed voorbeeld hiervan zijn ook de pizzicato strijkers in het daadwerkelijke begin van het stuk.
Hoewel het stuk in het midden een soort intermissie heeft, is de sfeer over het algemeen blij. De pizzicato noten helpen erbij om het onschuldige moment vrolijk te laten klinken zonder bombastisch te zijn. Het register lijkt voornamelijk vrij hoog te liggen. Hoewel de tuba’s nog altijd vrij laag zijn, speelt het gros van de instrumenten in diens hoge register.

Het tweede stuk heet ‘The Merry Light Cavalrymen’ (Hisaishi, 2004) en zoals de naam al doet vermoeden is dit stuk ook bedoeld voor een positieve scène. In deze scène wordt er afscheid genomen van de soldaten die op weg zijn naar de oorlog 22:50-23:09.
Er heerst op dit moment geen sombere stemming zoals verwacht zou kunnen worden in zo’n soort scène. Deze scène wordt gedicteerd door een euforisch gevoel van eer en glorie die behaald zou gaan worden in de oorlog. Hoewel het stuk bombastischer is dan ‘A Walk In The Skies’, vallen dezelfde patronen van blijheid op in de muziek.

‘The Merry Light Cavelryman’ staat in de toonsoort c-majeur. Het stuk heeft een tempo van 117 bpm (allegro) wat het de noemer ‘snel’ geeft.
Het stuk staat net als ‘A Walk In The Skies’ in een driekwart maatsoort. Al liggen in het geval van dit stuk de accenten op de eerste en tweede tel in tegenstelling tot de tweede en derde tel zoals gangbaar is in een wals. Het lijkt er dus op dat de maatsoort niet noodzakelijk invloed heeft.
Wederom speelt het orkest allemaal korte noten en wordt alleen de melodie legato gespeeld. Het staccato gevoel geeft het stuk een veel minder zwaar profiel. Het stuk wordt als het ware meer huppel-achtig dan noodzakelijk soepel, vloeiend en ernstig.
De balans van het register is nogmaals te vinden in het hoge circuit. Dat maakt het stuk minder ‘warm’ maar ook een stuk minder modderig en somber.

Er lijken dus overeenkomsten te zijn binnen de ‘blije’ muziek, zijnde het hogere tempo, de majeur modus, het gebruik van het hogere register en de staccato articulatie.

Samengevat:
Stukken die bedoeld zijn om blijheid op te wekken, hebben een overwegend majeur karakter, hebben een redelijk snel tempo, staan in een hoger register en hebben een staccato begeleiding.

Deelvraag 1.3.3: Welke muziektheoretische aspecten dragen bij aan het opwekken van boosheid in ‘The Demon God II -The Lost Mountain-’ uit ‘Princess Mononoke’?

Boosheid is een emotie die gezien wordt door velen als een secundaire emotie (CReducation, 2016; Killian, 2020). De verklaring die daarvoor gegeven is, is dat boosheid een groep van gevoelens belichaamt, waaraan altijd een andere emotie ten grondslag ligt. Hiermee is echter niet iedereen het eens (Critz, 2015; Diamond, 2009).
De tegenstanders van boosheid als secundaire emotie, claimen dat boosheid sowieso primair is, maar ook secundair kan zijn (spiral2grow, 2019).
Aangezien boosheid opgenomen is in de zes basisemoties, gaan we er in dit onderzoek dus vanuit dat het een primaire emotie is. Het blijft echter een hevig gedebatteerde emotie.

Boosheid veroorzaakt een verhoogde hartslag, verhoogde bloeddruk en verhoogde levels van adrenaline en noradrenaline (Davis C. P., 2021). De emotie wordt vaak gezien als het ‘fight’ gedeelte van de fight, flight or freeze respons.

Volgens de universiteit van California zijn er vier manieren waarop mensen emotioneel reageren in het geval van boosheid.

1. **Agressief:** Een reactie waarin de boosheid wordt geuit. Hierbij kan sprake zijn van fysiek en/of psychologisch geweld.
2. **Passief-agressief**: Passieve-agressiviteit uit zich door indirecte acties of sabotage. De persoon die passief-agressief reageert, lijkt dus mee te bewegen, maar laat door de andere, indirecte acties zien dat deze dus toch niet blij is met de situatie.
3. **Passief:** Het opkroppen van de negatieve boze gevoelens.
4. **Assertief:** De enige reactie waarin boosheid goed wordt aangepakt en waar nodig uitgesproken wordt. De enige ‘constructieve’ reactie waar de andere drie, ieder op zijn eigen manier, ‘destructief’ zijn (Berkeley, 2016).

Recording Arts Canada (2019) geeft aan dat boosheid op de volgende manier in muziek verwerkt kan worden:

1. **Luide dynamiek:** Door middel van geaccentueerde noten en forte (of luidere) dynamiek, zou muziek volgens RAC een intensiteit en kracht voort moeten brengen, die het vrijkomen van adrenaline in het lichaam zou moeten stimuleren.
   Dit alleen is echter niet genoeg, omdat sprongen van zachte naar luide dynamiek het gevoel van angst aan zouden kunnen jagen, in plaats van boosheid. Een constante stroom aan luide muziek zou daarnaast het gevoel van enthousiasme over kunnen brengen. Om boosheid op te wekken is er dus meer dan alleen luide dynamiek nodig.
2. **Harmonische dissonantie:** Door het gebruik van dissonante harmonie, zou de luisteraar zich gedestabiliseerd, richtingloos of radeloos moeten voelen. Dat wordt door het lichaam opgevat als een dreiging en kan dus woede veroorzaken als deel van de fight respons.
   Een techniek die hiervoor ook gebruikt kan worden is het ontstemmen van de instrumenten, wat het stuk verder zou destabiliseren.
3. **Resolutie:** Volgens RAC is het belangrijk af en toe weer op de tonica uit te komen binnen de zee van dissonantie. Zo kan er weer een verse stoot adrenaline veroorzaakt worden, wanneer het stuk wederom vertrekt van dit harmonisch prettige ‘station’. Te lang in de dissonantie blijven hangen, zou het stuk te abstract en atonaal maken. Balans is hierin dus essentieel.

Voorbeeld van de emotie boosheid is de introductiescène van Lady Eboshi in ‘Princess Mononoke’. De scène wordt ingeluid met het verhaal over een bosgeest die boos is op mensen en daardoor het dorp aanvalt (Miyazaki, 1997). De verteller luidt vervolgens Lady Eboshi in die visueel en auditief een introductie krijgt, die niet onderdoet voor de introductie van Darth Vader in Star Wars.

De scène wordt ondersteund door het stuk ‘The Demon God II -The Lost Mountain-’ (Hisaishi, 1997). Het stuk wordt geopend met enkele lage contrabas en cello noten, met hier en daar enige dissonantie. Deze lossen na vier maten weer op naar de tonica om vervolgens hetzelfde stukje nog een keer te herhalen. Aan het einde van de tweede herhaling wordt met het geroffel van een pauk de intro van Lady Eboshi ingeluid.

Dit is het stuk waarin de boosheid van de scène het meest prominent aanwezig is. Je ziet Lady Eboshi samen met haar handlangers ergens naar toe lopen om vervolgens een pad van dood en vernieling achter te laten.
Het stuk in de muziek wordt vertegenwoordigd door luide koperblazers die een enigszins dissonante melodie blazen, onder begeleiding van strijkers die elke tel staccato benadrukken en pauken die ononderbroken doorspelen.
Het tempo is vrij gemiddeld met 92 bpm. Wat vooral opvalt is de nadruk op het lage register wat erg vertegenwoordigd is binnen de muziek en daarnaast ook nog luid gespeeld wordt. De hoge tonen dienen eigenlijk voornamelijk als de accenten.

Na de, in de ogen van de hoofdpersoon, verschrikkelijke beelden van vernietiging, dimt de muziek weer in en komt de hoofdpersoon weer in beeld. Dezelfde dissonante melodie als het begin speelt en lijkt in dit geval de onderhuidse woede van het karakter te symboliseren. Niet een explosieve furie maar sluimerende woede.

Belangrijke aspecten als het jagende karakter en de luide dynamiek lijken voornamelijk toepasselijk op de agressieve vorm van boosheid en niet op de passieve vorm van boosheid.
Het lage register wat prominent als niet exclusief te horen is, is daarentegen vooral belangrijk voor het creëren van passieve boosheid.

Samengevat:
Er is onderscheid te vinden in de stukken die bedoeld zijn voor agressieve en die voor passieve boosheid.

Beide soorten: gemiddeld tot snel tempo, veel gebruik van dissonantie doch af en toe met resolutie. Harde speelstijl en harde dynamiek.

Agressief: Een jagend karakter, overwegend staccato articulatie, luide dynamiek, veel accenten.

Passief: Laag register, portato articulatie en lange toonduur.

Deelvraag 1.3.4: Welke muziektheoretische aspecten dragen bij aan het opwekken van verdriet aan de hand van ‘Augenbinde’ uit ‘Tokyo Ghoul’?

Verdriet wordt gezien als een van de basis emoties van de mens en is een natuurlijke reactie op situaties die psychologische, emotionele en/of fysieke pijn veroorzaken.
Verdrietige gevoelens verdwijnen vaak snel, wanneer het individu met die gevoelens de pijnlijke situatie stop weet te zetten of er vrede mee heeft (Haringsma, 2017).

Iedereen, zelfs psychopaten blijkt uit recent onderzoek, ervaart op een punt in het leven verdriet (Baskin-Sommers, Stuppy-Sulivan, & Buckholtz, 2016). Het is zichtbaar op zowel het gebied van gedrag als op fysiek niveau.
Mensen die verdriet ervaren vertonen gedrag als: huilen, pruilen en het tijdelijk sociaal isoleren van zichzelf (Tulane University, 2020). Verdriet zorgt ook voor zichtbare effecten binnen het menselijk brein en zenuwstelsel.

Hoewel verdriet vaak gelinkt is aan met negatieve omstandigheden, zoals bijvoorbeeld overlijden, afscheid en/of fysieke pijn, wordt het niet altijd negatief ontvangen. Uit onderzoek blijkt dat het kijken van zielige films bijvoorbeeld positieve effecten heeft op de emotionele pijngrens van mensen (Dunbar, et al., 2016). Om die zielige scènes (zielig) te maken is er dus verdrietige muziek nodig.

Volgens meerdere onderzoeken is een langzaam tempo een essentieel onderdeel van zielige muziek (Balkwill & Thompson, 1999; Gabrielsson & Juslin, 1996; Peretz, Gagnon, & Bouchard, 1998). Daarnaast is de consensus dat over het algemeen mineur oftewel eolisch de kwaliteit ‘verdrietig’ heeft, ten opzichte van diens ‘vrolijke’ tegenhanger majeur (ionisch) (Hevner K. , 1935; Rigg, 1937). Andere onderzoeken kennen ook de eigenschappen lage overall toon, klein toonbereik, donkere (lage) klankkleur, lagere dynamiek, lage energie en legato articulatie toe aan ‘verdrietige muziek’ (Sachs, Damasio, & Habibi, 2015).

In ‘Tokyo Ghoul’ seizoen 1: aflevering 8 ‘Circular’, worden Touka en Amon geconfronteerd met een van hun vijanden. Zowel Touka als Amon hebben dierbaren verloren aan de andere groep en worden dus overspoeld door een gevoel van onbegrip en verdriet (IMDb, 2021).
Onder deze scène speelt het stuk ‘Augenbinde’ van Yutaka Yamada. Aangezien de scène hierna overgaat in een spannende setting, focussen we op 0-55 seconden van het stuk (Yamada, 2015). ‘Augenbinde’ staat in de toonsoort e-mineur en wordt gespeeld op 68 bpm (adagio). Zowel het tempo als de modus ondersteunen dus het principe dat het functie van dit stuk zou zijn om verdriet op te wekken.

Het stuk begint met een strijkerssectie en een gedempte piano.
De strijkers spelen in een erg laag register, de hoogste noot zijnde de C5. Hoewel de C5 drie noten boven het centrum van de piano zit, is het gezien het bereik van een viool (G3-A7) erg laag in diens bereik.
Doordat de strijkers laag in hun bereik spelen, ontwikkelt zich een donkerder timbre. Dit komt zowel door de toonhoogte als door de resonantie die de dikkere lage snaren met zich meebrengen. De strijkers wisselen elke vier tellen tussen e-mineur (eerste trap) en c-majeur (zesde trap) met een legato articulatie.

De piano lijkt hierin een contradictie te zijn gezien de E5 die als pedaaltoon gespeeld wordt in het begin. De piano is echter gedempt en fungeert meer als een kleuring dan als voorgrondinstrument. Daarnaast is het gezien de traditie van uniciteit in Japan (zie: Japanse muziektraditie) prima uit te leggen.
Als de componist de piano ook in zijn lage register hadden laten spelen was het modderig geworden en was de piano samengesmolten met de strijkers. Door de piano overwegend hoog te arrangeren zorgt de componist ervoor dat ook het timbre van de piano goed te onderscheiden is.

Een ander deel van ‘Augenbinde’ wordt in een andere aflevering van ‘Tokyo Ghoul’ gebruikt, zijnde seizoen 1: aflevering 5 ‘Scars’. In deze aflevering ziet de hoofdpersoon Kaneki dat Nishiki in elkaar geschopt wordt door andere ghouls.
Kaneki redt hem en levert hem af bij diens vriendin. Kaneki komt erachter dat Kimi, de vriendin van Nishiki, mens is, wat een soort Romeo en Julia effect teweegbrengt. Kimi wil de gewonde Nishiki helpen en in een zielig gesprek smeekt ze Kaneki te vertellen hoe.

Onder deze scène speelt de pianosolo van ‘Augenbinde’ (1:56-3:14). De pianosolo deelt de eigenschappen met het eerdere stuk van ‘Augenbinde’: de toonsoort, het tempo, de legato articulatie. Hoewel de piano niet laag speelt, is de toon door de demper wel erg warm. Het lijkt er dus op dat de toonhoogte niet noodzakelijk bepalend is voor het gevoel van een stuk.
Harmonisch gezien blijft het stuk constant rond de E mineur hangen bijvoorbeeld met een wisselende G5-E5 in de top en een B4-G4 in de bodem rond 2:26. De modus lijkt dus wel erg bepalend te zijn voor het gevoel van een stuk.

Musicstax.com geeft het stuk ‘Augenbinde’ en ‘Positiveness’-rating van 4% (Musicstax, 2020), dat maakt het overtuigend verdrietig of boos. We kunnen gezien de voorgaande informatie concluderen dat dit dus verdriet betreft.

Samengevat:
Stukken die bedoeld zijn voor het opwekken van verdriet kunnen gebruik maken van een laag tempo, overwegend mineur karakter, legato articulatie, een laag register en (daarmee) een donker(der) timbre.

Deelvraag 1.3.5: Welke muziektheoretische aspecten dragen bij aan het opwekken van verrassing in seizoen 1 van ‘Nanatsu No Taizai’?

Verrassing is het gevoel van verbazing of verwondering, wat voorkomt uit iets plotselings of onverwachts. Hoe het ervaren wordt hangt af van hoe belangrijk de oorzaak is (eindexamens halen, niet doodgaan) en wat men verwacht. Verrassing kan zowel positief als negatief zijn.
Er heerst in de psychologie onenigheid over het feit of verrassing wel of niet een emotie is (Reisenzein, Meyer, & Niepel, 2012). Paul Ekman (2020), de onderzoeker wiens 6 basisemoties gebruikt worden in dit onderzoek, noemt het in ieder geval wel een emotie. Daarbij geeft Ekman wel aan dat verrassing de meest vluchtige emotie van de emoties is.
Andere onderzoekers noemen angst enkel een cognitieve beoordeling van een situatie (Reisenzein, Meyer, & Schützwohl, 1996; Reisenzein, Horstmann, & Schützwohl, 2019).

Verrassing is een proces waarin je brein een onbekende situatie beoordeelt, om de toepasselijke volgende emotie daaraan toe te kennen (exploringyourmind, 2020).
Spontane, onvrijwillige verrassing is meestal maar voor een paar seconden zichtbaar. Daarna kan het, afhankelijk van de oorzaak, overgaan in andere emoties zoals angst en boosheid.
Sommige onderzoeken zien verrassing daarom ook als een soort gateway naar andere emoties (Reisenzein, Horstmann, & Schützwohl, 2019).

Ondanks de onduidelijkheid van de daadwerkelijke functie van verrassing, is het op het grote scherm niet een onbekend fenomeen. Een veelvuldigheid van verrassing komt terug in de vorm van plot-twists, feel-good reveals (gateway blijheid) en jump-scares (gateway angst).

Er is niet veel info te vinden over verrassing binnen muziek. De enige consensus lijkt te zijn dat een plotselinge verandering in volume/dynamiek een aanstichter en/of versterker kan zijn van de emotie ‘verrassing’ (Anderson, 2015; Joytunes, 2016).
Daarnaast wordt er ook wel gesproken over ‘verrassende harmonie’, dat lijkt echter alleen te gaan over de (on)voorspelbaarheid van harmonie in populaire muziek. De relevante connectie tussen ‘verrassende harmonie’ en verrassing als emotie als gevolg van een muzikaal aspect lijkt niet aanwezig (Miles, Rosen, & Gryzwacz, 2017).

Doordat de emotie een gateway is en niet een langdurig gevoel is, is er heel weinig muzikaal materiaal te vinden wat de emotie ondersteunt. Een componist schrijft over het algemeen geen stukken van één a twee seconden.
Grondige analyse van heel seizoen 1 van Nanatsu No Taizai, een anime met gemiddeld elke aflevering één a twee plot-twists, verschafte weinig informatie.
Sec genomen lijkt de consensus te zijn dat verrassing opgewekt kan worden door twee technieken: stilte en hits.

Stilte is een machtig gereedschap in het arsenaal van de musicus. In een animewereld waarin het gros van de makers voor een “less is bore” benadering gaat, is het een zeldzaam principe. De kracht van stilte is echter sterk onderschat.
Een onderzoek bij ratten toonde aan dat de dieren stilte als een teken van gevaar zien waardoor ze in volle focus op de omgeving gaan letten (Pereira, Farias, & Moita, 2020).
Voor mensen werkt dat bij films ongeveer hetzelfde. ECG wist het volgende over stilte te vertellen:

> “Silence makes a scene feel important, and if the viewer deems a scene important then they are more likely to pay keen attention to it”
> (ECG Productions, 2021)

De stilte lijkt in dit geval dus niet zo zeer te zijn om de reactie van verrassing auditief te versterken. Het fungeert juist om de kijkers zo gefocust mogelijk op het beeld te krijgen, waardoor de verrassing visueel veel beter door kan komen. Stilte biedt verrassing de ruimte.

Het enige andere aspect wat een consensus leek te zijn bij veel van de verrassingsmomenten in anime, is wat we in dit onderzoek ‘hits’ zullen noemen. De reden daarvoor is de overeenkomst met orkestrale hits.
Onder hits worden korte, veelal percussieve geluiden, verstaan, die bedoeld zijn om het moment van verbazing extra nadruk te geven. Een voorbeeld hiervan is te vinden in seizoen 1 aflevering 15 op 5:24-5:25, wanneer enkele karakters reageren op een verrassende actie van een van de andere karakters (Gowther). Het eerste geluid lijkt het meest op een oud camera shutter geluid en het tweede geluid lijkt op een ijzeren staafje wat ergens tegenaan wordt getikt met galm.
De bron van het geluid lijkt dus niet erg belangrijk te zijn, zolang het maar een kort percussief geluid is.

Samengevat: Gebruik maken van stiltes en percussieve korte ‘hits’.

Deelvraag 1.3.6: Welke muziektheoretische aspecten dragen bij aan het opwekken van walging aan de hand van de muziek van Kaneki's martelscène van 'Tokyo Ghoul'?

Walging is een onderbelichte emotie binnen de basisemoties van Ekman. Desondanks heeft walging een sleutelrol in het overleven van de mensheid.
Mark Schaller schaart de emotie onder het 'gedrags-immuunsysteem'. Zijnde een psychologisch systeem, wat een mens motiveert ziekte-veroorzakende parasieten te herkennen en te vermijden (Schaller & Park, 2011).
Andere onderzoekers geven walging nog een tweede en derde functie. Deze functies zijn seksuele walging en morele walging.
Seksuele walging motiveert het ontwijken van seksuele partners en gedragsvormen die reproductiesucces op de lange termijn in de weg gaan staan. Morele walging demotiveert gedrag wat de sociale norm overschrijdt (Tybur, Lieberman, & Griskevicius, 2009).

Walging speelt in de filmindustrie ook een rol. Door de aversie van de walgelijke situaties bij mensen te gebruiken kan een filmmaker spanning opwekken bij de kijker.
In 2011 onderzocht Julian Hanich van de vrije universiteit van Berlijn hoe walging opgewekt kon worden binnen het kader van films. In zijn onderzoek blijkt echter niks over muziek (Hanich, 2011).
Dat is niet vreemd, componisten willen namelijk niet inherent walgelijke muziek maken, dat zou alleen uitlokken dat niemand die muziek zou willen horen.
Daarnaast lijkt het, door de westerse onervarenheid in het onderscheiden van emoties in muziek, een uitdaging te zijn walging apart te houden van boosheid, angst en verrassing (Mohn, Argstatter, & Wilker, 2010).
Mohn concludeert in haar onderzoek dat walging de moeilijkste emotie is om op te wekken in muziek. Volgens Mohn is het visuele systeem van mensen namelijk veel geavanceerder dan het auditieve systeem.

Door deze complexiteit is er ook heel weinig te vinden over het opwekken van walging in muziek, bij uitzondering van nagels over een schoolbord.
Verdere research toont dat de enige muziek die als walgelijk ervaren wordt ofwel immorele boodschappen heeft of onder de noemer noise-muziek valt.
De meest relevante binnen deze twee opties is in de context van dit onderzoek is de noise-muziek, de enige van de twee met een muziektheoretische achtergrond.
Er lijkt een connectie te zijn tussen het onvoorspelbare dissonante karakter van noise-muziek en het oncomfortabele karakter van walging.
Karakteristiek aan deze muziek is het lage tempo, de dissonante/atonale tonen, de niet-muziek gerelateerde achtergrondgeluiden (soms ook gemaakt door onconventionele speeltechnieken van instrumenten) en het overall ongemakkelijke klankbeeld.

De conclusies betreffende het karakter van walging opwekkende muziek zijn echter hierin niet onderbouwd door middel van wetenschappelijk onderzoek. De karakteristieken zijn gebaseerd op eigen bevindingen en fungeren in dit verband daarom ook meer als theorie dan als onherroepelijke feiten.

Een voorbeeld van een scène waarin walging voorkomt als emotie is aflevering 12 seizoen 1 van Tokyo Ghoul (IMDb, 2021).
Hoewel de muziek eronder niet opgenomen lijkt te zijn in het OST-album, is het wel degelijk aanwezig onder de scène tussen 1:56 en 2:30.
Het is best begrijpelijk dat dit geen stuk is op zichzelf. Het lijkt op zichzelf namelijk nergens heen te gaan. Het lijkt een compilatie te zijn van dissonante pianotonen, die af en toe in de vorm van een dissonant akkoord te horen zijn en af en toe individueel klinken.

De muziek werkt in dit geval erg samen met het beeld. In de scène is te zien hoe de hoofdpersoon op bloederige wijze gemarteld wordt. Hoewel er op het beeld niet noodzakelijk veel te zien is, vertelt de tekst dat er bij de hoofdpersoon ledematen af worden geknipt.
Dit wordt versterkt met het ziekelijke geluid van een fictief stuk gereedschap wat de antagonist in dit geval gebruikt om de martelingen te verwezenlijken.

We hebben het hier dus meer over een soort soundscape dan een daadwerkelijk stuk muziek. De soundscape bestaat uit de dissonante piano, het gereedschap, het geschreeuw van de hoofdpersoon en de geluiden van lichaamsdelen die in stukken gereten worden.
De voice-over is ook te horen, maar lijkt volledig onafhankelijk te verlopen van de scène. Daar waar de scène op zoveel mogelijk manieren walgelijk wordt vertoond, is de voice-over kalm en niet geëmotioneerd.

Het is lastig om uit het stuk een daadwerkelijk tempo te halen, vanwege diens vrij willekeurige karakter, door het echter mee te tikken op een bpm-calculator is te concluderen dat het een tempo van rond de 50 bpm heeft. Een tempo van 50 bpm valt onder de noemer Largo (40-60 bpm), oftewel traag (Musicca, 2020).

Het gebrek aan harmonie, met name een tonica en daarmee het gevoel ‘thuis te komen’ maakt dit een atonaal stuk. In de westerse wereld is er al sinds de renaissance een neiging tot tonaliteit in de muziek. Hoewel het fundament van Japan niet gebouwd is op heptatoniek maar op pentatoniek, spreken we ook in Japan alsnog van tonale muziek (zie Hoofdstuk 1.2.3: Japanse muziektraditie).
Atonale muziek druist dus tegen alle grondbeginselen van de westerse en Japanse muziektraditie in en neigt daarom mensen een ongemakkelijk gevoel te geven (Strouse, 2017). De muziek is dus door het fundamentele gebrek aan tonaliteit ‘oncomfortabel’ om naar te luisteren.

Samengevat:
Walging is een complexe emotie, stukken die ervoor geschreven worden kunnen het beste noise-muziek als uitgangspunt nemen. Eigenschappen zijn erg laag tempo, gebrek aan harmonie, atonaliteit en gebruik maken van andere geluiden dan muziekinstrumenten binnen het stuk.

Hoofdstuk 1.4: Conclusie literatuuronderzoek

Er zijn verschillende factoren die meehelpen om emoties te ondersteunen. Velen daarvan spreken voor zich, zo hebben hoogenergetische emoties als boosheid een hoger tempo dan laag energetische emoties als verdriet.
Toonsoort kan invloed hebben, maar de ervaring leert dat de componisten gebruikmaken van meer dan alleen de noten in de toonsoort, zeker om dissonantie op te wekken.
Dynamiek, register en timbre kunnen het verschil maken tussen iets wat lichtvoetig klinkt en iets wat zwaarmoedig klinkt. Een contrabas in zijn laagste register klinkt veel duisterder dan een piccolo in diens hoge register.
Als er accenten gelegd moeten worden kan staccato of portato articulatie gebruikt worden, terwijl legato stukken weer vloeiender maken.
Wil de componist het stuk bombastisch maken, kan deze gebruik maken van klankkleur. Een stevige blazerssectie zorgt bijvoorbeeld voor veel meer kracht dan een klavecimbel.
Bij andere emoties kan alle muziektheorie spreekwoordelijk de prullenmand in en kan er met een simpel trucje bereikt worden wat de componist wil bereiken.

Het antwoord op de vraag “Welke muziektheoretische technieken utiliseren anime-componisten om de zes basisemoties op te wekken en/of te versterken binnen de context van een anime?” is dus niet een universeel. Voor elke emotie zijn er andere methodes en andere meespelende factoren.

Angst is een behoorlijk veel gebruikte emotie binnen de anime industrie. Net als verdriet wordt angst geassocieerd met de mineur modi. Er zijn zes aspecten die meehelpen met het opwekken van angst. De zes aspecten zijn: herhaling, dissonantie, modulaties, dynamiek, restrictie en syncopatie.
Daarnaast heeft angst een hoog tempo boven de 110 bpm (allegro), net zoals het voorbeeld wat een tempo heeft van 132 bpm (allegro).

Blijheid is in vele opzichte het tegenovergestelde van verdriet. Blijheid is namelijk opgewekt door het gebruik van de majeur modi, een hoog tempo van boven de 110 bpm (allegro) net als de voorbeelden die respectievelijk een tempo van 119 en 117 bpm hebben.
De instrumenten spelen met staccato articulatie in begeleiding en alleen legato in de melodie. Het register ligt voornamelijk aan de hoge kant om het heldere aspect van de muziek te benadrukken.

Voor beide soorten **boosheid** geldt: een gemiddeld tot snel tempo, zoals de 92 bpm (moderato) van het voorbeeld. Veel gebruik van dissonantie, doch af en toe met resolutie. Harde speelstijl en harde dynamiek.

Voor agressieve boosheid zijn vooral een jagend karakter (bijvoorbeeld door het gebruik van zestiende noten in percussie en herhaling) en luide dynamiek belangrijk, waarin het niet constant op hetzelfde peil blijft maar er veelvuldig gebruik wordt gemaakt van accenten. De articulatie is hierin vaak staccato met eventuele uitzondering van de melodie.

Voor passieve boosheid is het lage register erg essentieel. In het voorbeeld wordt er bijvoorbeeld veelvuldig gebruik gemaakt van powerchords, in het lage register gespeeld door strijkers. De articulatie lijkt hierin portato te zijn in plaats van staccato, maar is op zeker niet staccato. De melodielijn bestaat uit voornamelijk lange noten met wat korte accenten.

Om een **verdrietig** gevoel op te wekken, wordt er gebruik gemaakt van een aantal factoren. Het tempo ligt laag in verdrietige muziek, zoals te zien in het onderzoek waarbij we te maken hadden met 68 bpm (Adagio).
De modus van een verdrietig stuk is mineur, ten opzichte van de vrolijke majeur modus. De toon van zielige muziek is overtuigend donker en de articulatie legato.
Uitschieters mogen gemaakt worden binnen het toonbereik bij de kleuringen van het stuk, maar op de voorgrond blijft het register van zielige muziek aan de lage kant, om de warme resonantie van de instrumenten en daarmee de donkere toon beter naar voren te laten komen.

Over **verrassing** valt niet veel te zeggen, vaak speelt de muziek die voor de setting van de algehele scene zorgt, nog steeds onder de verrassingsmomenten. Er zijn twee dingen die een componist kan gebruiken om het gevoel te versterken.
De eerste is stilte, om verrassing te ruimte te geven om overgebracht te worden via visuele en eventuele tekstuele stimuli. De tweede is hits in de vorm van korte percussieve geluiden die het moment van verrassing benadrukken en als het ware accentueren.

Walging is een van de lastigste emoties om op te wekken. Om walging op te wekken kan de componist gebruik maken van soundscapes in de vorm van noise-muziek. De muziek behoort atonaal te zijn en maakt gebruik van ongebruikelijke geluiden.
In het voorbeeld van dit onderzoek bijvoorbeeld een atonale piano in samenwerking met een stuk gereedschap, ziekelijke scheurgeluiden en geschreeuw. Noise-muziek kan ook voortkomen uit onconventionele speeltechnieken van instrumenten.
Het tempo van dit soort muziek ligt overwegend laag, rond largo tempo (40-60bpm), zo lag het tempo in het voorbeeld rond de 50 bpm.
Belangrijk is ook het richtingloze aspect van deze muziek. Er heerst gebrek aan een tonica, de akkoorden zijn dissonant en hebben geen logisch verloop, de tonen worden in willekeurig ritme gespeeld en de klanken zijn allesbehalve warm.
Het richtingloze zorgt voor een gebrek aan houvast en dat maakt de luisteraar ongemakkelijk.
Zoals al eerder geconcludeerd gaat beeld toch echt boven audio in dit geval. De audio behoort niet op de voorgrond aanwezig te zijn en kan het beeld alleen maar versterken. Zonder het beeld zou het namelijk niet de emotie ‘walging’ maar ongemak voortbrengen.

Hoofdstuk 1.5: Discussie literatuuronderzoek

Het grootste probleem binnen dit literatuuronderzoek is de omvang en de sample size van het onderzoek. De theorieën over de technieken die gebruikt worden om bepaalde emoties voort te brengen zijn maar door één of enkele voorbeelden onderbouwd.
Daarnaast is er naar het repertoire van maar drie verschillende componisten gekeken, die weliswaar een eigen stijl hebben, maar desondanks hoogstens een topje van de ijsberg zijn van alle anime-componisten.
Het is dus onmogelijk om een allesomvattende conclusie te trekken aan de hand van zo'n kleinschalig onderzoek. Er bestaat namelijk altijd een kans dat alle voorbeeldstukken toevalstreffers waren, die, hoe onwaarschijnlijk ook, allemaal precies de verwachte technieken vertoonden.
Daarnaast is er ook een kans dat sommige factoren onderbelicht gebleven zijn, aangezien er te weinig stukken geanalyseerd zijn. Wanneer men honderden stukken naast elkaar legt, kunnen de grootste gemene delers eruit gehaald worden.
Dat is onmogelijk te bereiken wanneer er maar een stuk tegen het licht gehouden wordt. Onderzoek wat verder in zou gaan op dit onderwerp, maar dan op grotere schaal, zou een meer accurate conclusie op kunnen leveren.

Emoties zijn volledig subjectief. Waar de een bij een scène de emotie verdriet ervaart, kan een ander juist angst en/of boosheid ervaren. Dat maakt onderzoek naar een dergelijk onderwerp erg lastig.
Zo zou een kritische lezer kunnen stellen dat de fragmenten, die gebruikt zijn in dit onderzoek, ook geselecteerd zijn op basis van de mening van honderden kijkers en op het idee van de schrijvers gebaseerd zijn. In essentie is het dus niet mogelijk om 100% accurate en feitelijke gevolgtrekkingen te maken.
Emotie is een irrationeel begrip en voldoet niet aan logische maatstaven. Hoewel een schrijver de intentie kan hebben een scène te maken, waarin deze een verdrietig gevoel wil overbrengen, kan dit een volledig averechts effect hebben. Een zielige scène zou door sommigen hilarisch bevonden kunnen worden.
Men zou dus kunnen stellen dat dit onderzoek een handleiding biedt voor het creëren van emoties voor de meesten, niet voor eenieder.
Daarnaast is er nog steeds geen consensus over welke emoties nou echt de basisemoties zijn en of die überhaupt wel bestaan. Zelfs Paul Ekman wiens zes basisemoties gebruikt worden binnen dit onderzoek, heeft er nu zeven opgenomen op zijn site met de toevoeging van 'minachting'.
Wie een onderzoek doet naar iets omtrent emoties begeeft zich dus op glad ijs.

Elke componist heeft zijn/haar eigen schrijfstijl en daar is bij dit onderzoek geen rekening mee gehouden. Wat voor de ene componist heel goed werkt, kan voor de ander totaal niet werken.
Daarnaast is de ene anime de andere anime niet. De muziek heeft in sommige anime's een veel prominentere functie dan in de andere. Soms is de muziek dus vooral achtergrondgeluid en worden de emoties voornamelijk visueel overgebracht.

Verder moet er ook verschil gemaakt worden in artistieke anime's en amuserende anime's. Artistieke muziek heeft een totaal andere functie dan muziek die vooral voor amusement gecomponeerd is.
Dit onderzoek houdt weinig tot geen rekening met stijl en dat zorgt wellicht voor minder accurate resultaten.

Niet alle bronnen die gebruikt zijn, zijn even professioneel. Sommigen zijn blogs van hobbyisten, waarvan de kwaliteit in twijfel getrokken kan worden.

Hoofdstuk 1.6: Aanbevelingen vervolgonderzoek

1. Het onderzoek is in dit geval vooral beperkt het algehele kader waarbinnen een afstudeerscriptie dient te blijven. Vervolgonderzoek zou meer accurate resultaten kunnen opleveren, wanneer dit minder gebonden is aan een woordenaantal of tijdbeperking.
2. Vervolgonderzoek zou erg kunnen profiteren van een groter scala aan onderzochte stukken en componisten. Kwantiteit kan leiden tot meer en/of betere gemene delers.
3. Dit onderzoek gaat erg beknopt in op de zes basisemoties, maar daar kan veel meer op ingezoomd worden.
4. Voorbereidend onderzoek zou gedaan kunnen worden om uit te wijzen welke fragmenten welke emoties voortbrengen. In dit onderzoek zijn de fragmenten uitgekozen op plotpunten en online meningen van kijkers. Hoewel dit niet inaccuraat hoeft te zijn, biedt het gebruikmaken van een voorbereidend onderzoek meer zekerheid.
5. Uit dit onderzoek blijken vooral resultaten die afgestemd zijn op anime kijkers, maar niet-kijkers zouden totaal andere emoties bij de stukken kunnen hebben. Er zou een betere connectie tussen de westerse en de Japanse muziek gemaakt kunnen worden.
6. In het onderzoek zijn uitsluitend Japanse componisten gebruikt, terwijl er ook niet Japanse anime componisten bestaan, die wellicht een eigen stijl hebben. Hier zou meer aandacht aan besteed kunnen worden.
7. De link tussen de Japanse traditie en de anime-muziek is nog wat vaag, hierop kan meer ingezoomd worden.
8. Een vervolgonderzoek zou kunnen focussen op de overeenkomsten en verschillen van de componisten. Verschillen kunnen ook duiden op een minder essentiële factor die ook mee kan spelen met het opwekken van emoties.
9. De grenzen tussen de emoties die scènes op willen wekken zijn vaak erg vaag. Zo kan een enkele scène zowel boosheid als verdriet opwekken. Het is dus moeilijk om te concluderen dat de muziek wel echt exclusief voor een enkele emotie geschreven is, zeker met oog op de vele overlappingen tussen emoties als angst en boosheid.
   Er zou dus aan de componist gevraagd moeten worden wat diens intentie was en vervolgens een (neurologisch) onderzoek verricht moeten worden naar de emoties die het daadwerkelijk teweeg brengt om echt accurate resultaten te verkrijgen.
10. Dieper onderzoek zou verricht kunnen worden op de bladmuziek van de stukken. Wellicht worden er in dit onderzoek zaken over het hoofd gezien omdat van bladmuziek vaak geen sprake is. Hierdoor kunnen akkoordovergangen en andere subtiliteiten gemist worden.

Hoofdstuk 2: Empirisch onderzoek

Hoofdstuk 2.1: Inleiding empirisch onderzoek

Met de informatie die we verkregen hebben in het literatuuronderzoek, kunnen we stellen dat er muziektheoretische technieken zijn, die toegepast kunnen worden om emoties op te wekken.
Om echter te bevestigen dat de resultaten van het literatuuronderzoek valide zijn, maakt dit onderzoek ook gebruik van een praktijkonderzoek, bestaande uit een enquête en interviews.

Op die manier kan de lezer gerust zijn, dat de resultaten uit het literatuuronderzoek aangewend kunnen worden om (de juiste) emoties op te wekken of te versterken.

Die controle werkt als een drietrapsraket met als doel:
1. Onderzoeksmateriaal valideren.
2. Resultaten valideren.
3. Resultaten aanvullen.

Ten eerste moeten we controleren of de gebruikte muziekfragmenten representatief zijn voor de, in het literatuuronderzoek, gedefinieerde emoties. Wanneer de muziekfragmenten representatief blijken, kunnen we de daaraan gekoppelde resultaten definitief toewijzen aan een emotie.

Vervolgens moet gecontroleerd worden of de resultaten van het literatuuronderzoek overeenkomen met wat een testgroep hoort. Op die manier kan er gecontroleerd worden of de conclusies uit het literatuuronderzoek stand houden in de praktijk. Als factoren in de praktijk niet de effecten hebben die de literatuur suggereert, worden deze niet opgenomen in het eindresultaat en vice versa.

Tenslotte kan er gekeken worden of er (muziektheoretische) factoren zijn die emoties opwekken/versterken, die nog niet opgenomen zijn binnen het literatuuronderzoek. Deze kunnen dan vervolgens in het eindresultaat opgenomen worden.

Die manier van werken zou een eindresultaat op moeten leveren, die zowel compleet als betrouwbaar is.

Hoofdstuk 2.2: Onderzoekvraag en deelvragen empirisch onderzoek

Om te controleren of de resultaten van het literatuuronderzoek valide zijn en om deze, waar nodig, aan te vullen, is de volgende **hoofdvraag** geformuleerd:

"Welke muziektheoretische technieken dragen bij aan het opwekken en/of versterken van de zes basisemoties in de eerder gebruikte muziekfragmenten?"

Ter beantwoording van de hoofdvraag zijn er twee deelvragen opgesteld:

1. **Komen de emoties die binnen het literatuuronderzoek toegewezen zijn aan (muziek)fragmenten overeen met de emoties die testsubjecten ervaren bij de voorgenoemde (muziek)fragmenten?**
2. **Welke factoren in de (muziek)fragmenten dragen bij aan het opwekken/versterken van de emoties die testsubjecten ervaren bij de voorgenoemde fragmenten?**

Hoofdstuk 2.3: Opzet en uitvoering

Het onderzoek bestaat uit drie fases:

1. Kwantitatief onderzoek naar emoties bij de gebruikte fragmenten.
2. Kwalitatief onderzoek naar muziektheoretische aspecten.

1. **Komen de emoties die binnen het literatuuronderzoek toegewezen zijn aan (muziek)fragmenten overeen met de emoties die testsubjecten ervaren bij de voorgenoemde (muziek)fragmenten in de praktijk?**
   Deze deelvraag wordt onderzocht door middel van een korte enquête waarin de deelnemers moeten beantwoorden welke emotie en welke basisemotie deze ervaren bij de fragmenten uit het literatuuronderzoek.

2. **Welke factoren in de (muziek)fragmenten dragen bij aan het opwekken/versterken van de emoties die testsubjecten ervaren bij de voorgenoemde fragmenten in de praktijk?**
   Deze deelvraag wordt onderzocht door middel van interviews met zowel vakspecialisten en niet-specialisten. Deze worden gevraagd welke (muziektheoretische) factoren volgens hun bijdragen aan de emoties die ze ervaren bij de muziekfragmenten uit het literatuuronderzoek.

Hoofdstuk 2.4: Resultaten empirisch onderzoek

Hoofdstuk 2.4.1: Komen de emoties die binnen het literatuuronderzoek toegewezen zijn aan (muziek)fragmenten overeen met de emoties die testsubjecten ervaren bij de voorgenoemde (muziek)fragmenten?

Testgroep:
Vanwege de coronalockdown is het onderzoek digitaal uitgevoerd. Vanwege complicaties met de beschikbaarheid van de muziek van Joe Hisaishi, is de testgroep aanzienlijk uitgedund. Het onderzoek kon namelijk alleen uitgevoerd worden onder mensen die beschikking hebben over een streaming service, met name Spotify.
De gemiddelde leeftijd ligt rond de 26, dat ligt in de groep van 18- tot 29-jarigen. Dat is de groep die het meest van anime houdt (Navarro, 2021) en is daarom de meest relevante testgroep voor dit onderzoek. De geslachtsverdeling is 50/50. Daarnaast is ook de verdeling tussen deelnemers die muziekscholing hebben genoten en deelnemers die dat niet hebben genoten ongeveer 50/50. Beide groepen zijn daarom evenredig verdeeld.

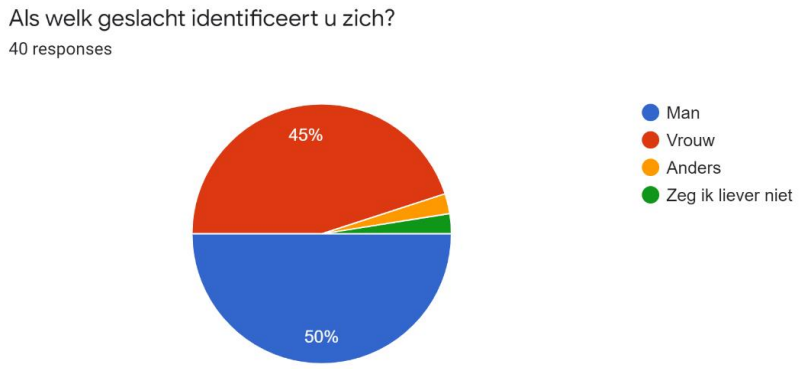

(Figuur 1: Geslacht)

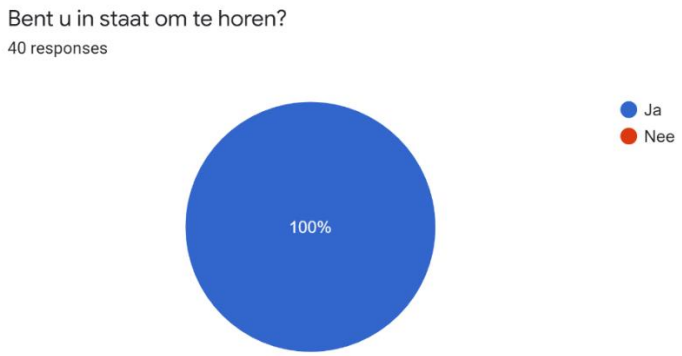

(Figuur 2: Gehoor)

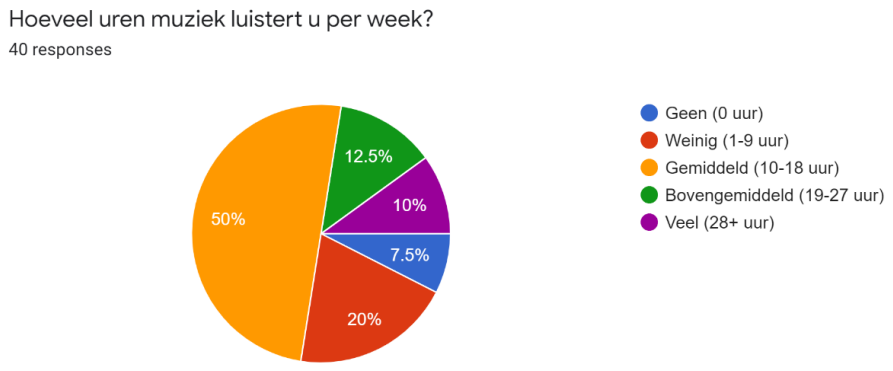

(Figuur 3: Luistergedrag)

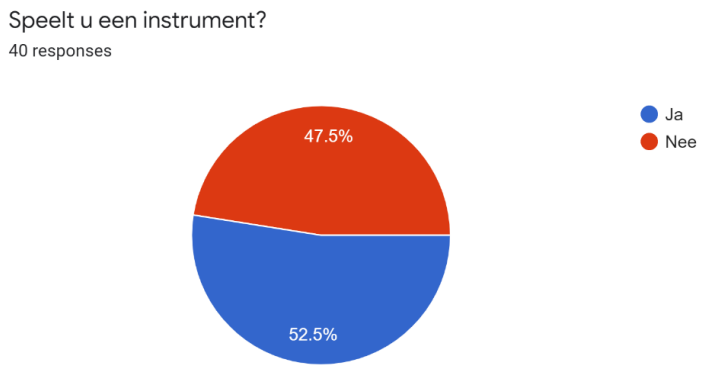

(Figuur 4: Instrument ja/nee)

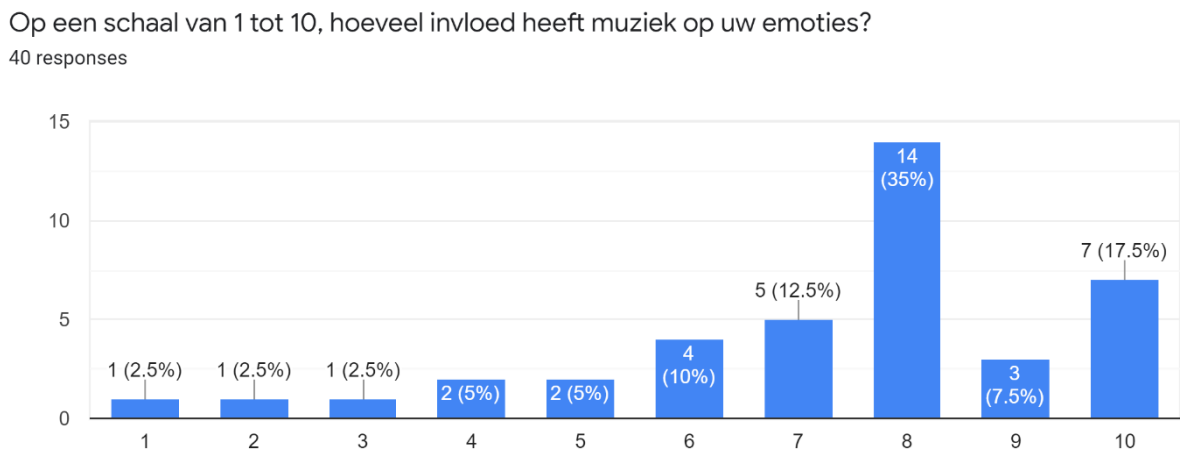

(Figuur 5: Invloed muziek op emoties)

De gemiddelde geboortedatum van de testgroep was ***19/09/1996.***

Resultatenwijzer

Binnen de resultaten werken we met een graderings-systeem die aangeeft hoe goed het stuk de toegewezen emotie representeert. Om tot deze gradatie te komen, kijken we naar het percentage van de testgroep die de (in het literatuuronderzoek) toegewezen basisemotie opgeeft bij de basisemotie-vraag. *In het geval van 'A Walk in the Skies' zou dat dus het percentage voor 'blijheid' inhouden.*

Hierin bestaan de volgende gradaties:

100%-90%: Uitstekend
90%-80%: Goed
70%-80%: Ruim Voldoende
60%-70%: Voldoende
50%-60%: Matig
40%-50%: Zeer matig
30%-40%: Onvoldoende
20%-30%: Zeer onvoldoende
10%-20%: Slecht
0%-10%: Niet

In het geval dat een stuk volgens de basisemotievraag voor minder dan 50% de toebedeelde emotie representeert, wordt er naar de open vragen gekeken. De emoties die daaruit blijken worden vervolgens toebedeeld aan diens emotiefamilie. Als ook daaruit blijkt dat de emotie minder dan 50% scoort, wordt het stuk gezien als 'niet toepasselijk'.
Hiervoor wordt het onderstaande figuur gebruikt. Aangezien 'bad' niet gezien wordt als basisemotie binnen dit onderzoek, worden diens ondergeschikte emoties niet toebedeeld aan een emotie.

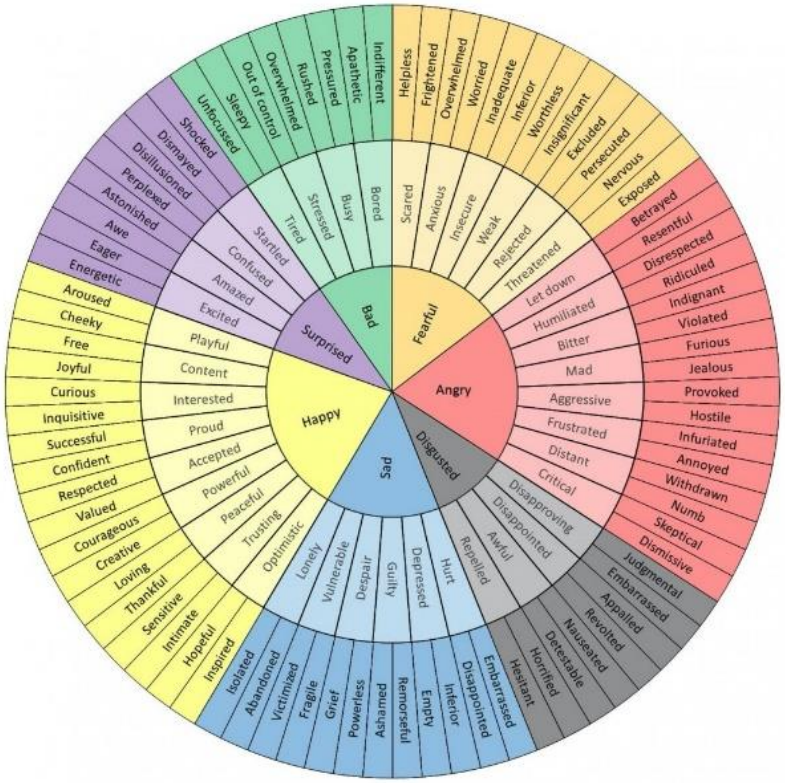

(Figuur 6: Emotiewiel (Dippel, 2020))

Resultaten per stuk:

‘Hendrickson’
Uit de enquête bleek dat ‘Hendrickson’ het enige stuk was wat unaniem hetzelfde antwoord kreeg bij de basisemotievraag. 100% van het geteste publiek liet weten dat zij de basisemotie ‘angst’ toewezen aan het stuk.
In de open emotievraag kwamen dan ook veel synoniemen en gerelateerde woorden van angst naar boven. Waarin het meest prominent de woorden ‘ongemak’, spanning’ en ‘stress’ naar boven kwamen.
Het is dus te stellen dat dit stuk de toegewezen basisemotie ***Uitstekend*** representeert.

(Figuur 7: Emotietest 1)

‘The Merry Light Cavalrymen’
‘The Merry Light Cavalrymen’ is naast ‘Hendrickson’ de meest onverdeelde emotie. 95% van het geteste publiek liet weten dat zij de basisemotie ‘blijheid’ toewezen aan het stuk, met als één enkele uitzondering ‘verrassing’.
De open emotievraag leverde dan ook veel blije emoties op, zoals ‘feestelijk’, ‘trots’, ‘vrolijk’ en ‘avontuurlijk’.
Het is dus te stellen dat dit stuk de toegewezen basisemotie ***Uitstekend*** representeert.

(Figuur 8: Emotietest 2)

‘The Demon God II -The Lost Mountain –’
‘The Demon God II -The Lost Mountain-’ is de meest verdeelde emotie. Een schamele 50% van het geteste publiek liet weten dat zij de basisemotie ‘boosheid’ toewezen aan het stuk. Daarnaast volgden ‘verrassing’ met 17,5%, ‘angst’ met 20% en ‘walging’ met 12,5%.
Uitleg hiervoor zou kunnen zijn dat verrassing een gateway emotie is, verrassing hoeft de emotie ‘boosheid’ dus niet uit te sluiten.
Uit de open emotievraag bleken dan ook veel boze en angstige emoties zoals ‘dreiging’, ‘woede’, ‘spanning’ en ‘wraaklustig’. Er bleken geen ‘verrassing’-gerelateerde emoties uit.
Het is dus te stellen dat dit stuk de toegewezen basisemotie ***Matig*** representeert, maar daar kan een deviatie naar de hogere kant inzitten door de wellicht verkeerd ingedeelde ‘verrassing’-groep.

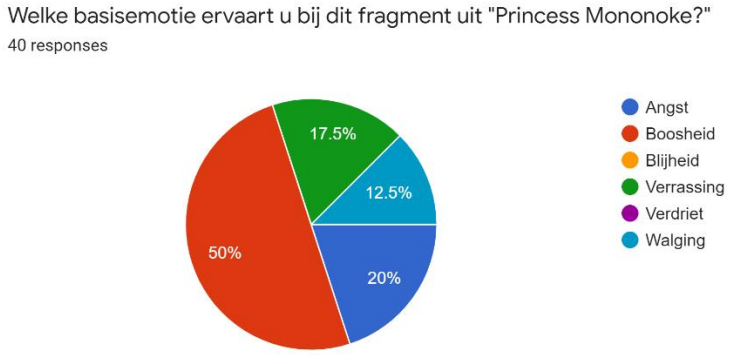

(Figuur 9: Emotietest 3)

‘Augenbinde’
Uit het laatste stuk zou ‘verdriet’ het meest prominent naar voren moeten komen. Erg overtuigend was het echter niet. 62,5% van het geteste publiek liet weten dat zij de basisemotie ‘verdriet’ toewezen aan het stuk. Daarnaast volgden ‘verrassing’ met 15%, ‘blijheid’ met 12,5%, ‘angst’ met 7,5% en ‘boosheid’ met 2,5%.
Reden hiervoor zou kunnen zijn dat niet iedereen hetzelfde deel van het stuk geluisterd heeft. Het middenstuk van ‘Augenbinde’ is namelijk niet bedoeld om de emotie ‘verdriet’ op te wekken. Sommigen zouden dus hun oordeel kunnen baseren op een verkeerd stuk van de muziek.
Uit de open emotievraag bleek dan ook een enorme verdeeldheid. Dat uitte zich in een range van opgegeven emoties, van ‘nostalgisch’, wat zowel verdriet als blijdschap kan betekenen, tot ‘hoopvol maar verdrietig’. Een beter gebakend fragment zou dus voor meer eenheid kunnen zorgen.
Desalniettemin is dus te stellen dat dit stuk de toegewezen basisemotie ***Voldoende*** representeert.

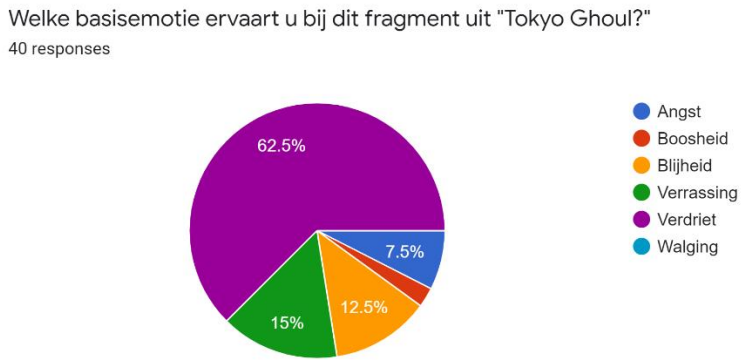

(Figuur 10: Emotietest 4)

Hoofdstuk 2.4.2: Welke factoren in de (muziek)fragmenten dragen bij aan het opwekken/versterken van de emoties die testsubjecten ervaren bij de voorgenoemde fragmenten?

Testgroep:

Voor het onderzoek zijn 8 mensen geïnterviewd via Zoom, verdeeld in testgroep A en testgroep B.

Testgroep A bestaat uit 6 conservatoriumstudenten met een leeftijd tussen de 18-29, waarvan de helft man en de andere helft vrouw is.
Er zitten in testgroep A zowel animekijkers als niet-animekijkers om een zo'n compleet mogelijk beeld te krijgen.
De reden dat voor deze testgroep gekozen is, is dat er, voor dit onderzoek, deelnemers nodig waren die verstand hebben van muziektheorie. Conservatoriumstudenten hebben over het algemeen die kennis en hun leeftijd valt binnen de 18- tot 29-jarige groep. De 18- tot 29-jarige groep is de grootste liefhebber van anime en daarmee de meest relevante groep voor het onderzoek (Navarro, 2021).

Testgroep B bestaat uit twee volwassen niet-animekijkers met een leeftijd van 51 en 56.
Deze vallen daardoor respectievelijk in de leeftijdscategorieën 45-54 (25% positieve mening anime) en 55-64 (21% positieve mening anime) (Navarro, 2021).
Deze volwassenen hebben geen professionele muziekopleiding genoten, hebben geen connectie met anime en zijn vrij van andere relevante factoren die vooroordelen op zouden kunnen leveren binnen het onderzoek.
Deze volwassenen zouden dus puur op eerste ervaring en gevoel moeten antwoorden, in plaats van op basis van theoretische kennis. Ze fungeren daartoe als controlegroep voor testgroep A.

Testgroep A:

Gemiddelde geboortedatum: *27/02/1999*
Geslachtsverdeling: *50% man, 50% vrouw*
Nationaliteitverdeling: *100% Nederlands*
Mogelijkheid tot horen (ja/nee): *100% ja*
Gemiddeld (muziek)luistergedrag in uur per week: *18 uur p/w*
Gemiddeld invloedcijfer muziek op emoties: *8*
Gemiddeld kijkgedrag in uur per week: *9 uur p/w*
Gemiddeld aantal gekeken animes: *6*
Invloedverdeling audio/video (1= alleen audio : 10= alleen video): *4*

Testgroep B:

Gemiddelde geboortedatum: *17/08/1967*
Geslachtsverdeling: *50% man, 50% vrouw*
Nationaliteitverdeling: *100% Nederlands*
Mogelijkheid tot horen (ja/nee): *100% ja*
Gemiddeld (muziek)luistergedrag in uur per week: *7 uur p/w*
Gemiddeld invloedcijfer muziek op emoties: *8.5*
Gemiddeld kijkgedrag in uur per week: *10 uur p/w*
Gemiddeld aantal gekeken animes: *0*
Invloedverdeling audio/video (1= alleen audio : 10= alleen video): *5*

'Hendrickson'

Testgroep A:

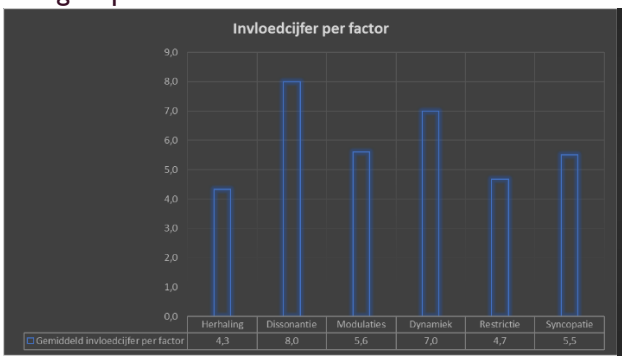

(Figuur 11: Invloedcijfer per factor)

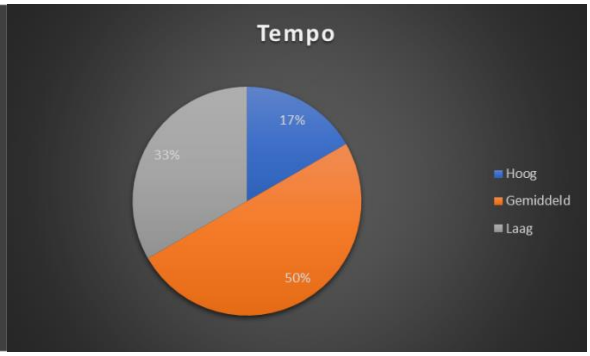

(Figuur 12: Tempo stuk 1)

Volgens het literatuuronderzoek zouden herhaling, dissonantie, modulaties, dynamiek, restrictie en syncopatie meehelpen met het opwekken van de emotie angst.
Uit de interviews blijkt echter dat alleen dynamiek en dissonantie overtuigend bijdragen aan deze emotie volgens de deelnemers. Dat is opvallend aangezien er dynamisch gezien niet bijzonder veel gebeurt in het stuk (figuur 11).

Modulaties en syncopatie komen afgerond net uit op de 6 (figuur 11), binnen de kaders van dit onderzoek geldt dat als een voldoende. Opvallend is dat het aspect 'modulaties' binnen het stuk niet voorkomt en toch hoger ingeschaald is dan 'herhaling'.

Zowel herhaling als restrictie worden ingeschaald op een onvoldoende en dragen volgens de deelnemers dus weinig tot niets bij aan de emotie (figuur 11).

Uitgaande van het feit dat een factor pas meespeelt met een voldoende (5,5), zouden dus volgens de resultaten alleen 'dissonantie', 'modulaties', 'dynamiek' en 'syncopatie' bijdragen aan het opwekken van de angstemotie.

Volgens het literatuuronderzoek zou het tempo voor een stuk wat gemaakt is voor het opwekken van angst, hoog moeten zijn. Binnen dit onderzoek blijken de meeste deelnemers uit testgroep A echter te leunen naar een laag tot gemiddeld tempo (figuur 12).

Uit het onderzoek blijkt echter ook dat de deelnemers wel een opgejaagd gevoel kregen van het stuk. Dat lag volgens de deelnemers aan de snelle 16^{e} noten.
Wellicht is het tempo in bpm niet zozeer een essentiële factor, maar is het aantal daadwerkelijke gespeelde noten per minuut dat wel.
Dat zou betekenen dat een stuk met een tempo van 50 bpm nog steeds kan helpen met het opwekken van angst zolang deze maar bestaat uit 64^{e} noten.

Testgroep B

De resultaten van de interviews met testgroep B, wijzen uit dat hoog tempo (veel noten), dissonantie en dynamiek inderdaad de meest invloedrijke factoren zijn bij muziek die gemaakt is om angst op te wekken. Interessant genoeg blijkt dat modulaties veel hoger scoren bij de niet-muzikanten, wat de factor, met gemiddeld een 8, aan het rijtje 'invloedrijke factoren' toevoegd.
Ook restrictie en herhaling scoren hoger (en daarmee voldoende) bij de niet-muzikanten, blijkbaar spelen die factoren dus toch ook mee.
Syncopatie scoort ook in testgroep B laag. Het lijkt erop dat dit geen invloedrijke factor is.

'The Merry Light Cavalrymen'

Testgroep A:

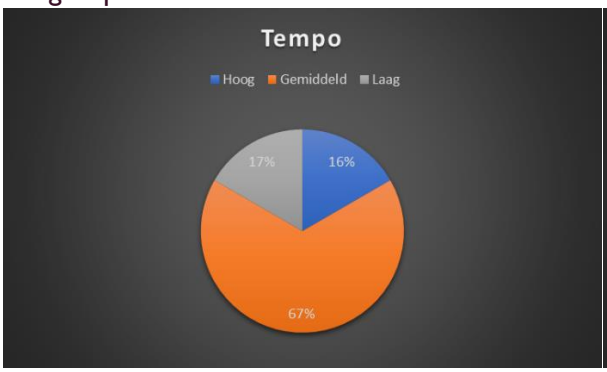

(Figuur 13: Tempo stuk 2)

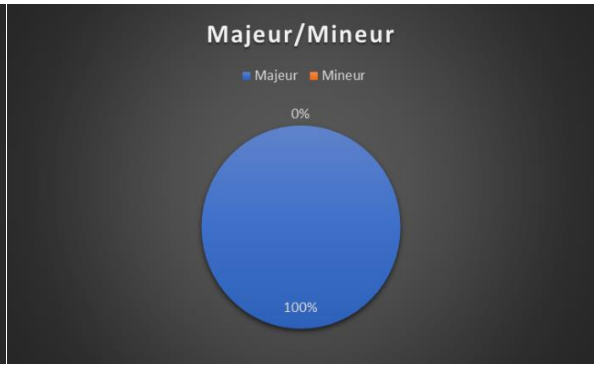

(Figuur 14: Modus stuk 2)

Binnen het literatuuronderzoek werd geconcludeerd dat muziek bedoeld om een blije emotie op te wekken een snel tempo heeft. Uit dit onderzoek blijkt dat niet helemaal waar te zijn. De meeste deelnemers gaven aan het tempo als 'gemiddeld' te ervaren (figuur 13).
Het lijkt in dit geval echter neer te komen op een semantische discussie. Het tempo van 117 valt binnen de klassieke muziek onder de noemer 'allegro', zijnde een 'snel' tempo. Hedendaagse popmuziek heeft echter een gemiddelde bpm van 116 bpm (Kim, 2015).
De conclusie uit het literatuuronderzoek dat blijheid goed vertolkt wordt met een bpm van boven de 110 bpm, klopt nog steeds. Dit is echter niet zozeer een 'hoog' tempo, gezien de hedendaagse popcultuur waarin allegro tegenwoordig een gemiddeld tempo vertegenwoordigt.

Binnen het onderzoek is unaniem gekozen voor mineur als de modus voor blijheid (figuur 14). Niet een verrassend resultaat, maar desalniettemin een definitief resultaat.

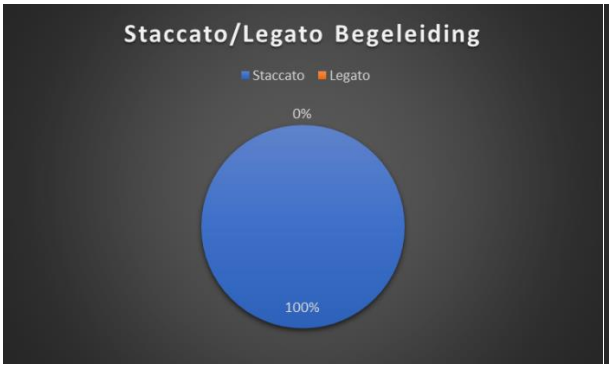

(Figuur 15: Articulatie begeleiding stuk 2)

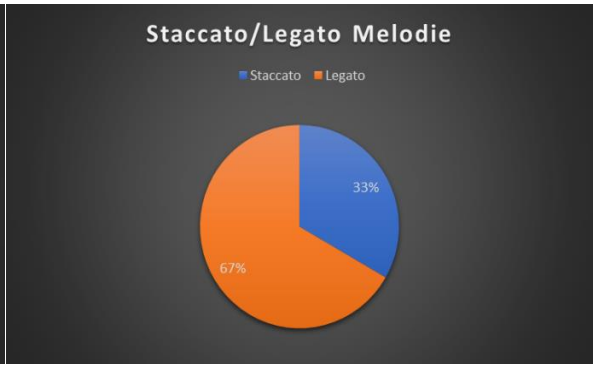

(Figuur 16: Articulatie melodie stuk 2)

De deelnemers van testgroep A waren het er unaniem mee eens dat de articulatie van de begeleiding in 'The Merry Light Cavalrymen' staccato was (figuur 15). Dit komt overeen met de conclusie uit het literatuuronderzoek waarin het volgende gesteld werd:
"De instrumenten spelen met staccato articulatie in begeleiding en alleen legato in de melodie."
Er heerste nog enige verdeeldheid over de melodie, of deze niet ook staccato was (figuur 16). Toch is het duidelijk dat legato exclusief gereserveerd is voor de melodie bij muziek die bedoeld is voor het opwekken van blijheid. Staccato heeft duidelijk de overhand.

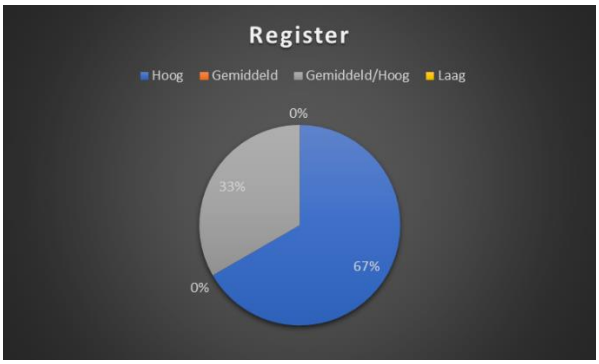

Gemiddelde spectrumcijfer donker/licht (1= donker : 10= licht): *7*

(Figuur 17: Register stuk 2)

Uit de resultaten van het onderzoek blijkt dat de deelnemers, zoals verwacht, een ‘overwegend hoog’ register toewijzen aan stukken die gemaakt zijn voor het opwekken van blijheid (figuur 17). Uit de conclusie van het literatuuronderzoek blijkt ook dat een hoog register helpt bij het opwekken van blijheid. *“Het register ligt voornamelijk aan de hoge kant om het heldere aspect van de muziek te benadrukken.”*

Verrassend is wel dat het spectrumcijfer uitkomt op een 7. Binnen het verwachtingspatroon lag wel dat vrolijke muziek op zijn minst in de regio van 8 à 9 zou vallen. Blijkbaar is een lichter timbre wel bevorderlijk voor ‘blije’ muziek, maar niet essentieel.

Testgroep B

Testgroep B leek het redelijk met de resultaten van het literatuuronderzoek eens te zijn. Tempo blijkt inderdaad in de gemiddeld/hogere regio’s te zitten. De majeur modus bleek ook onder niet-muzikanten een gevestigd feit te zijn.
Er was wat onduidelijkheid over wat nou precies de begeleiding en de melodie waren, deze resultaten moeten dus met een korrel zout genomen worden. Eén van de deelnemers van testgroep B vond de begeleiding echter legato. Gezien de overtuigende minderheid van deze mening in het geheel, is het nog steeds veilig om te stellen dat blijheid in de begeleiding nog steeds het best weerspiegeld wordt met staccato articulatie.
Ook bij de registervraag gebeurde weinig verrassends. Beide deelnemers gaven aan dat dit hoog was. Testgroep B schaalde het timbre bij vrolijke muziek veel hoger in, met een afgeronde 10.

'The Demon God II -The Lost Mountain –'

Testgroep A:

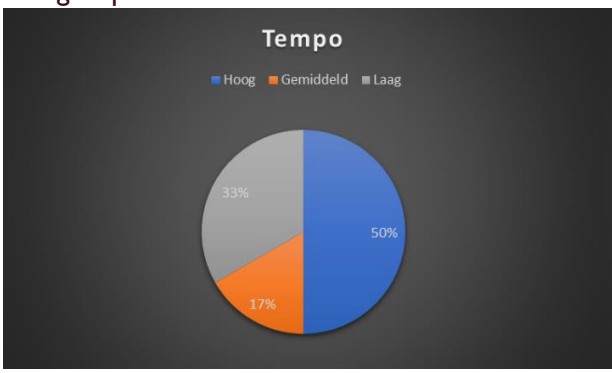

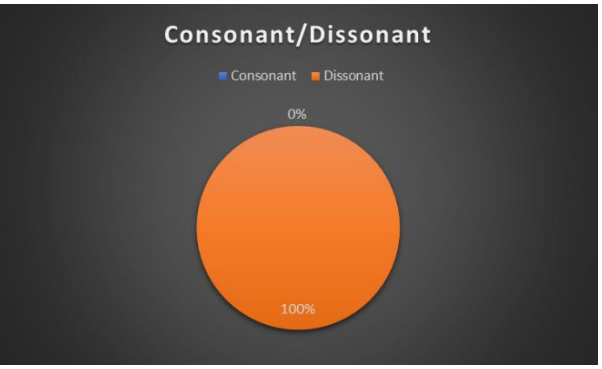

(Figuur 18: Tempo stuk 3) *(Figuur 19: Harmoniesoort stuk 3)*

Volgens het literatuuronderzoek zou het tempo in het geval van allebei de soorten boosheid-muziek gemiddeld tot snel moeten zijn. Uit de interviews blijkt dat een kleine meerderheid dit ook echt zo ervaart. Het zwaartepunt ligt hierbij echter wel duidelijk op een 'snel' tempo (figuur 18).
Toch is het wel opvallend dat twee van de zes deelnemers voor een laag tempo gekozen hebben. Het lijkt erop dat de strijker-intro van het stuk toch dermate invloed heeft op de rest van het stuk, dat deelnemers het als langzame muziek kunnen ervaren.

Geheel volgens verwachting blijkt uit het onderzoek dat de muziek die gemaakt is voor het opwekken van boosheid, dissonant is (figuur 19). In het literatuuronderzoek werd het volgende al gesteld:
"Veel gebruik van dissonantie, doch af en toe met resolutie.".
De resolutie verklaart wellicht waarom iedereen, op een enkeling na, aangaf de muziek toch als 'harmonieus' te ervaren. Dissonantie is desondanks een onmiskenbaar belangrijke factor van muziek die bedoeld is voor het opwekken van boosheid.

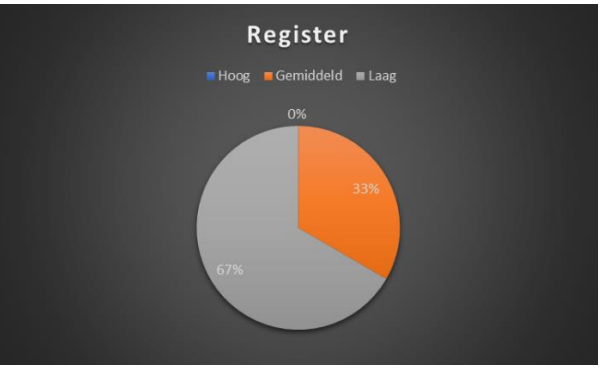

(Figuur 20: Speelstijl stuk 3) *(Figuur 21: Modus stuk 3)*

De resultaten betreffende speelstijl lijken ook aan te sluiten op de conclusie van het literatuuronderzoek, waarin 'harde speelstijl' werd opgegeven als universele factor bij beide soorten boosheid-muziek. De deelnemers van het interview sluiten zich daar unaniem bij aan (figuur 20).

In het literatuuronderzoek is er weinig geconcludeerd over het register wat gebruikt kan worden bij muziek die gebruikt wordt voor het opwekken van agressieve boosheid. Bij passieve boosheid werd gesteld dat een laag register het beste werkt.
Uit de interviews blijkt dat dit overwegend lage register ook van toepassing is op de muziek die gebruikt wordt voor het opwekken van agressieve boosheid. Ook de deelnemers die gemiddeld opgaven, lieten weten dat het aan de lage kant van gemiddeld was (figuur 21).
Een laag register blijkt dus een goede tool te zijn om boosheid door te geven in muziek.

Gemiddelde spectrumcijfer donker/licht (1= donker : 10= licht): *3*

Het donker/licht spectrum blijkt niet zo zwart-wit te zijn als aanvankelijk verwacht. Zo bleek het spectrum bij blijheid ook niet volledig aan de lichte kant te zitten. De muziek die bedoeld is om boosheid op te wekken, lijkt echter wel net meer aan de buitenkant van het spectrum te zitten. Het is duidelijk dat een donker timbre meer toepasselijk is op muziek die bedoeld is voor het opwekken van boosheid dan een licht timbre.

Testgroep B

De deelnemers van testgroep B sloten zich bijna klakkeloos aan op de resultaten van testgroep A. Interessant genoeg schaalde beide deelnemers van testgroep B het tempo in als gemiddeld/laag. Iets wat niet overeenkomt met het, in het literatuuronderzoek gesuggereerde hoge tempo.
Reden hiervoor kan zijn dat de niet-muzikanten veel meer invloed ondervonden van het eerste stuk van de muziek met hele lange lage noten. Hoewel het tempo hoog ligt, kan het voor een niet-muzikant klinken alsof het langzaam is door het gebruik van lange toonduur.

'Augenbinde'

Testgroep A:

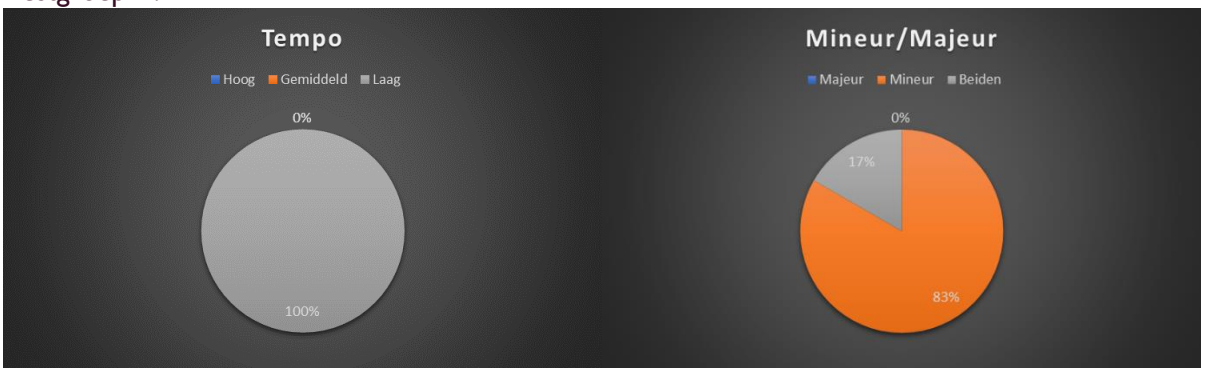

(Figuur 22: Tempo stuk 4) *(Figuur 23: Modus stuk 4)*

Uit het onderzoek blijkt er een consensus te zijn over het feit dat 'verdrietige' muziek een laag tempo heeft. Zoals te zien in figuur 22, waren de deelnemers het daar unaniem mee eens. De lage energie van de emotie verdriet, lijkt zich dus te reflecteren in muziek die gemaakt is met het doel verdriet op te wekken.

Ook de vraag betreffende de modus van het 'verdrietige' stuk leverde een bijna unaniem resultaat op (figuur 23). Dat is niet verrassend, in de westerse wereld heerst de associatie van mineur met verdrietige muziek al sinds mensenheugenis.

Een van de deelnemers gaf echter wel aan dat hij beide modi wel terughoorde in de muziek. Hij beschreef daarbij dat de begeleiding mineur was, maar dat de klanken die eroverheen gespeeld werden, toch een majeurvibe afgaven.
Op een later punt in het onderzoek blijkt dat deze bevinding gedeeld werd door de andere deelnemers. Dat blijkt echter pas bij een latere vraag.

Desondanks blijkt er nog steeds een algehele consensus te heersen betreft het feit dat de mineurmodus nog steeds onmismakelijk verbonden is aan de emotie van 'verdriet'.

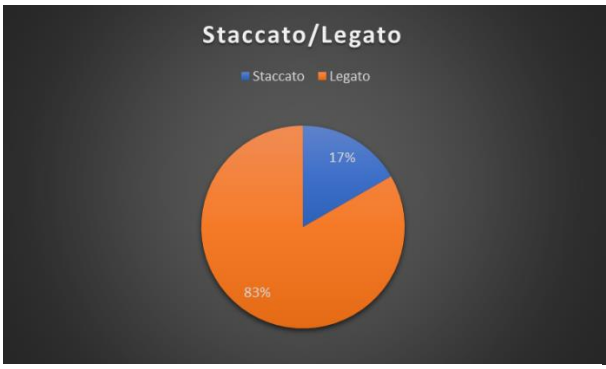

(Figuur 24: Articulatie stuk 4) *(Figuur 25: Register stuk 4)*

In het literatuuronderzoek wordt gesteld dat de legato articulatie helpt bij het opwekken van een verdrietig gevoel in muziek. Deze mening blijkt gedeeld te worden met de deelnemers van de interviews. Deze gaven aan dat de articulatie binnen het muziekfragment overtuigend legato waren. Eén deelnemer van testgroep A was het daarmee oneens, die luisterde niet zozeer naar de begeleiding maar de melodienoten die best wel los van elkaar klonken (figuur 24).
Toch lijkt de consensus te zijn dat de legato articulatie goed werkt bij het opwekken van een 'verdriet' emotie binnen muziek.

De registervraag leverde wel verrassende antwoorden op. Binnen het literatuuronderzoek werd gesteld dat: *"Uitschieters mogen […] laten komen."*.

Dat lijkt echter niet helemaal het geval te zijn. Vier van de zes deelnemers vonden juist dat de muziek erg in balans was qua register met zowel uitschieters naar de hoge kant als lage kant (figuur 25).
Het lijkt er dus op dat register geen bepalende factor is in het toewijzen van de 'verdriet' emotie aan een stuk.

Gemiddelde spectrumcijfer donker/licht (1= donker : 10= licht): *6*

De meest onverwachte uitkomst van het onderzoek was het spectrumcijfer van het 'verdriet' stuk. Binnen het verwachtingspatroon lag dat het evenwicht aan de donkere kant zou vallen. Uit het onderzoek bleek dat echter niet zo te zijn. Het gemiddelde spectrumcijfer lag juist meer in het voordeel van de lichte kant.
De reden daarvoor bleek het 'nostalgische'/'hoopvolle' gevoel te zijn wat het stuk 'Augenbinde' blijkbaar ook overgaf. Het lijkt erop dat ook timbre geen bepalende rol speelt in het toewijzen van de 'verdriet' emotie aan een stuk.

Testgroep B

Testgroep B leek het helemaal eens te zijn met de stelling dat verdrietige muziek een laag tempo heeft en een mineur modus gebruikt. De focus van testgroep B leek echter wel veel meer op de melodie te liggen, waarbij de noten best sporadisch voorkomen en dus als 'los' gezien konden worden. De deelnemers van testgroep B zijn echter niet gevraagd of ze het stuk staccato of legato vonden klinken, dat zou het resultaat kunnen beïnvloeden. Register lijkt even onbelangrijk als bij testgroep A.
Timbre is echter wel 3 oftewel 'donker' in het geval van testgroep B. Vermoedelijk associeerde de niet-muzikanten de termen donker en licht met hun emoties, in plaats van het klankbeeld van het stuk. Dat zou het grote verschil kunnen verklaren.

Hoofdstuk 2.5: Conclusie empirisch onderzoek

Uit het kwantitatief onderzoek bleek dat de stukken correct toegewezen waren aan diens emoties. De ene bleek daarin wat beter toepasselijk te zijn dan de ander. Volgens de resultatenwijzer bleek dat elk stuk op zijn minst ***Matig*** toepasselijk was. In het geval van twee van de vier stukken, bleken deze zelfs ***Uitstekend*** toepasselijk voor diens emotie.
Daarnaast had de respectievelijk toegewezen emotie bij alle stukken een meerderheid.

Veel van de factoren die beschreven waren in het literatuuronderzoek leken te kloppen volgens de interviews. De herziene versie van de conclusie van het literatuuronderzoek, gecorrigeerd door het praktijkonderzoek, is als volgt.

Om het gevoel van **angst** op te wekken binnen de muziek kan een componist gebruik maken van een aantal technieken. Er zijn vier aspecten die bewezen meehelpen met het opwekken van angst.
Twee daarvan zijn essentieel: dissonantie en dynamiek, deze hebben een sterke invloed op de emotie van angst. Modulaties en syncopatie zijn optioneel, ze helpen mee, maar zijn niet essentieel.
Herhaling en restrictie kunnen ook ingezet worden, maar de werking daarvan is binnen dit onderzoek niet bewezen.
Angst wordt opgewekt met een hoog aantal noten per minuut. Dat wil niet zeggen dat het stuk een hoog tempo moet hebben, maar dat er wel veel noten te horen moeten zijn. Dat zorgt namelijk voor het jagende gevoel.

Blijheid kan opgewekt worden door gebruik van de majeur modus en een bpm van boven de 110.
De instrumenten spelen met staccato articulatie in begeleiding, legato is gereserveerd voor de melodie.
De legato articulatie in de melodie is echter geen must. Het register ligt voornamelijk aan de hoge kant om het heldere aspect van de muziek te benadrukken.
Het timbre ligt rond het gemiddelde, maar wel meer richting de lichte kant.

Voor alle soorten **Boosheid** geldt: een gemiddeld tot snel tempo, harde speelstijl, laag register en harde dynamiek. Daarnaast is het timbre overwegend donker. Dissonantie is onoverkomelijk en daar mag dan ook ruimschoots gebruik gemaakt van worden.
Voor <u>agressieve boosheid</u> zijn vooral een jagend karakter (bijvoorbeeld door het gebruik van zestiende noten in percussie en herhaling) en luide dynamiek belangrijk, waarin het niet constant op hetzelfde peil blijft maar er veelvuldig gebruik wordt gemaakt van accenten. De articulatie is hierin vaak staccato met eventuele uitzondering van de melodie.
Voor <u>passieve boosheid</u> is het lage register nog essentiëler dan bij agressieve boosheid. De articulatie is niet staccato, maar leunt meer richting portato. De toonduur van de melodie is daarnaast lang (langer dan bij agressieve boosheid), met wat korte accenten.

Voor het opwekken van **verdriet** kan er gebruik gemaakt worden van een langzaam tempo, tussen de 60-90 bpm. De modus is overtuigend mineur. Er kan gebruik gemaakt worden van majeur klanken in de melodie, maar de begeleiding moet mineur blijven.
De legato articulatie kan helpen bij het opwekken van de emotie van verdriet.
Register en timbre lijken geen bepalende rol te spelen bij het opwekken van verdriet.

Voor **verrassing** kan er gebruik gemaakt worden van de volgende technieken:
De eerste is stilte, om verrassing te ruimte te geven om overgebracht te worden via visuele en eventuele tekstuele stimuli. De tweede is hits in de vorm van korte percussieve geluiden die het moment van verrassing benadrukken en als het ware accentueren.

Walging is een redelijk vage emotie om op te wekken. De factoren die lijken te werken zijn een zeer langzaam tempo (40-60bpm), gebrek aan duidelijk ritme, atonaliteit en het gebruik van geluiden die niet conventioneel zijn in muziek. Deze geluiden kunnen voortkomen uit objecten die niet instrumenten zijn en/of voortkomen uit onconventionele speeltechnieken van instrumenten. Beeld gaat echter voor in het geval van walging.

Emotie	*Factoren*
Angst	- Dissonant en harde dynamiek. - Veel noten per minuut. - Snelle korte modulaties. Mogelijk: - Herhaalde muziekfragmenten, gesyncopeerd ritme en gebruik maken van stiltes.
Blijheid	- Majeur modus. - Tempo > 110 bpm. - Staccato begeleiding. - Legato melodie (mogelijkheid). - Hoog register, lichter timbre.
Boosheid (universeel)	- Dissonant. - Tempo gemiddeld tot snel (circa 90-110 bpm). - Harde speelstijl en harde dynamiek. - Donker timbre/lager register.
Boosheid (agressief)	- Veel noten. - Luide dynamiek. - Veel accenten. - Begeleiding staccato, hoogstens legato melodie.
Boosheid (passief)	- Erg laag register. - Portato articulatie. - Lange toonduur, af en toe accenten.
Verdriet	- Mineur modus. - Tempo langzaam (circa 60-90 bpm). - Legato articulatie.
Verrassing	- Korte percussieve hits. - Stiltes.
Walging	- Atonaal. - Tempo < 60 bpm. - Onduidelijk ritme. - Onconventionele geluiden en speeltechnieken.

Hoofdstuk 2.6: Discussie empirisch onderzoek

Het onderzoek heeft erg geleden onder de lockdown van december ’21. Het onderzoek is dus bijzonder kleinschalig. Hoewel de lage opkomst van de enquête deels worden afgevangen door meer interviews, waren de resultaten ongetwijfeld accurater geweest indien het onderzoek gehouden had kunnen worden onder een grotere testgroep.

De fragmenten waren niet goed gekaderd binnen de enquête. Aangezien sommige van de stukken, met name ‘Augenbinde’ en ‘A Walk in the Skies’, bestaan uit meerdere delen die op zichzelf een andere emotie moeten veroorzaken.
Zo zit er in ‘Augenbinde’ een stuk wat gemaakt is voor de opwekking van angst en zit er in ‘A Walk in the Skies’ een stuk wat voor verbazing kan staan.
Waren de stukken beter gekaderd geweest hadden de resultaten waarschijnlijk meer in samenspraak geweest met elkaar. Dat had waarschijnlijk in het voordeel van de toewijzing van de stukken bij diens emoties gewerkt.

De doelgroep is niet representatief voor de wereldbevolking. Het grootste gedeelte van de testgroep is van Nederlandse nationaliteit. Er is dus niets duidelijk over de implicaties van een andere cultuur en/of opvoeding. Grootschaliger onderzoek zou dus tot veel representatievere resultaten kunnen komen.

Betreffende in ieder geval de interviews kan gesteld worden dat de deelnemers gelimiteerd hadden moeten worden tot (muziek)vakspecialisten. De vragen zorgden voor verwarring bij de niet-specialisten, daardoor kan de waarde van de antwoorden van deze geïnterviewde mensen in twijfel getrokken worden.
De niet-specialisten ontberen zowel de kennis van de muzikale terminologie, als het muzikale gehoor wat benodigd is om deze termen correct toe te kunnen wijzen.

Er kunnen echter ook vraagtekens gezet worden bij een onderzoek wat uitsluitend onder vakspecialisten gehouden wordt. Deze doelgroep is namelijk al beïnvloed door diens kennis van muziek en zal daarom mogelijk eerder met ratio dan op gevoel antwoorden.
Een musicus zou bijvoorbeeld mineur modus anders kunnen interpreteren dan een niet-musicus, aangezien deze weet wat de toepassingen van die modus kunnen zijn, ook wanneer deze ingezet wordt buiten de context van een niet-zielig stuk.
Daarnaast is een jazzmusicus minder vatbaar voor dissonantie dan een barokmuziek-musicus. Dat zou op zichzelf kunnen leiden tot andere emoties bij ‘angst’ of ‘boosheid-gerelateerde stukken muziek’, aangezien deze grotendeels afhankelijk zijn van diens dissonantie.

Naast het feit dat testsubjecten zonder muzikale achtergrond de terminologie van de vragen bij het interview waarschijnlijk niet begrepen, waren deze ook te vaag voor testsubjecten die wel kennis hadden van muziektheorie.
Woorden als herhaling zijn slachtoffer van eigen interpretatie. ‘Herhaling’ kan namelijk ritmische patronen, melodische patronen, structuur en meerdere andere muziektheoretische factoren betreffen. Voor de geïnterviewde testsubjecten was het dus niet duidelijk wat de vraag precies was. Daardoor kunnen er vraagtekens gezet worden bij de waarde van de antwoorden op dat soort vragen.
Ander voorbeeld was ook het indiceren of de stukken meer legato of staccato waren. Aangezien de melodie bij blijheid bijvoorbeeld legato kan zijn, terwijl de rest van het stuk overtuigend staccato is. Er heerst dus veel onduidelijkheid binnen dit onderzoek betreffende de vraagstelling en de terminologie.

Hoofdstuk 2.7: Aanbevelingen vervolgonderzoek

1. Een groter tijdvlak uittrekken voor het onderzoek, dat geeft meer mogelijkheden betreffende de planning, de voorbereiding en de uitvoering van het onderzoek. Het onderzoek heeft verschillende versies gekend en dat heeft behoorlijk wat tijd in beslag genomen. Meer tijd had ervoor kunnen zorgen dat de revisies beter tot hun recht hadden kunnen komen.
2. Een grotere testgroep zou ervoor zorgen dat de resultaten van het onderzoek representatiever zouden zijn voor de samenleving. De foutmarge met maar 40 deelnemers is intens hoog, 40.000 testpersonen zouden al een veel betere steekproef bieden.
3. De testfragmenten moeten goed gekaderd worden. In de enquête was dat te zien bij het stuk Augenbinde, waar slechte kadering ervoor zorgde dat de resultaten veel uiteenlopender waren dan nodig.
4. Het onderzoek moet toegankelijker gemaakt worden voor het grote publiek omdat de testgroep anders verdund wordt tot mensen met een muziektheoretische achtergrond. Muzikanten luisteren op een andere manier naar muziek dan niet-muzikanten. Het interview zou dus termen moeten gebruiken die voor iedereen begrijpelijk zijn.
5. Het onderzoek is uitgezet in de westerse wereld onder deelnemers met vrijwel uitsluitend Nederlandse nationaliteit. Daardoor is er weinig tot geen inzage hoe andere culturen reageren op de muziek. Een verder onderzoek zou in kunnen gaan op de invloed van cultuur en opvoeding.
6. Naast de nationaliteit zou er ook meer focus gelegd kunnen worden op verschillende leeftijden. Hoewel de gemiddelde leeftijd voor dit onderzoek voor de doelgroep van animekijkers het meest representatief is, is het interessant een breder beeld te creëren door in een vervolgonderzoek meerdere leeftijden te onderzoeken.
7. Binnen de enquête is er geen onderscheid gemaakt tussen animekijkers en niet-animekijkers. Het is interessant te kijken wat de gevolgen van dit kijkgedrag op de ervaring van emoties zijn.
8. Vier stukken is erg weinig ter indicatie van een gehele emotie. Er zou ingezoomd kunnen worden op een enkele emotie, dat zou genoeg zijn voor een onderzoek op zichzelf. Hierin zouden meerdere stukken onderzocht kunnen worden.
9. Sommige vragen in het interview zijn erg open voor interpretatie, in een vervolgonderzoek moeten deze beter gekaderd worden.
10. Er is nu geen praktijkonderzoek verricht naar verrassing en walging, de resultaten daarvan zouden bewezen moeten worden in verder onderzoek. De resultaten van deze emoties zijn op dit moment namelijk volledig gebaseerd op literatuuronderzoek.
11. Live interviews bieden waarschijnlijk betrouwbaardere resultaten gezien het feit dat misverstanden online veel regelmatiger optreden, al is het door iets simpels als verbinding.
12. De ondervraagde deelnemers verkeerde zich binnen de kringen van de onderzoeker. Voor onafhankelijk onderzoek zou het nodig zijn deelnemers te kiezen die geen persoonlijke band hebben met de onderzoeker. Het zou anders voor kunnen komen dat deelnemers naar de onderzoekers mond (willen) gaan praten, om die te ‘helpen’ met het onderzoek.
13. Sommige stukken waren matig of voldoende toepasselijk. Voor een onderzoek wat betrouwbaardere resultaten wilt boeken zou het bevorderlijk zijn alleen uitstekend toepasselijke stukken te kiezen.

Hoofdstuk 3: Nawoord

"Een scriptie schrijven is als het bakken van een bruidstaart voor een verjaardag.
Je begint met een visie en veel te veel ingrediënten en eindigt uiteindelijk alsnog met een cake, omdat je oven te klein is, je zonder deegroller stap twee van het recept niet uit kan voeren en je beseft dat een bruidstaart op je verjaardag misschien toch best wel excessief is."
- John Verheij 2022

Afgelopen periode was dankzij het schrijven van mijn scriptie een bijzonder leerzame periode. Dat zit voornamelijk in het proces van het opzetten, uitvoeren en schrijven van een scriptie(onderzoek).
Zoals de quote al doet vermoeden begon ik het schrijven van mijn scriptie met een veel te brede onderzoeksvraag. Het was een vraag wiens antwoord jarenlang onderzoek zou vereisen, iets wat voor een scriptie tamelijk excessief is.
Je beseft pas echt hoe kort je de tijd eigenlijk hebt wanneer je zo'n onderzoek uit wilt zetten.
Daarnaast kreeg ik dankzij dit onderzoek pas echt door hoe goed je moet plannen en vooruit moet denken om alle stappen van het onderzoek goed uit te kunnen voeren.
Dankzij de fantastische hulp van mijn begeleider Oscar van Dillen en het toeziende kritische oog van mijn ondersteunende moeder Sacha Verheij heb ik het onderzoek kunnen kaderen tot een uitvoerbaar proces.

Het onderzoek heeft zijn waarde bewezen in het bevestigen van bestaande kennis betreffende muziektheoretische kenmerken die helpen bij het opwekken van emoties in animemuziek. Hierbij kan gedacht worden aan het majeur-karakter van 'blije' muziek en het 'dissonante' karakter van beangstigende muziek.
Daarnaast heeft het onderzoek ook licht geworpen op andere, nog niet eerder beschreven muziektheoretische kenmerken, die helpen bij het opwekken van emoties in animemuziek. Hieronder vallen de bevindingen dat noise-muziek kan helpen bij het opwekken van walging en dat korte hits kunnen helpen bij het opwekken van verrassing.

Het proces van het schrijven van een scriptie heeft me wellicht meer geleerd dan de bevindingen daarvan. Ik heb de waarde van plannen, goede bronnen, duidelijke kadering, goed uitgedachte onderzoeksmethodes maar ook vooral de hulp van anderen binnen zo'n onderzoeksproces leren inzien. Ik weet zeker dat ik een volgend onderzoek weer totaal anders aan zou pakken en daar weer honderden nieuwe, andere fouten in zou maken. Ik weet echter ook dat ik niet meer dezelfde fouten zou maken en daarvoor ben ik dankbaar.
Het eindresultaat van mijn fouten en leermomenten is een scriptie, die kan fungeren als basis voor de beginnende (anime)componist.
Het is daarom niet zonder vorm van trots dat ik dit onderzoek nu kan afronden met het idee dat ik mijn steentje bij heb gedragen aan de voortzetting van de animemuziek.

John Verheij

Den Haag, januari 2022

Hoofdstuk 4: Bronnen

9nrsis. (2018, Oktober 13). *The True Meaning of Anime*. Opgehaald van Reddit: https://www.reddit.com/r/anime/comments/9nrsis/the_true_meaning_of_anime/

Anderson, J. (2015, April 8). *3 Examples of How Musical Surprises Get Your Attention*. Opgehaald van Mademusicstudio: https://mademusicstudio.com/blog/3-examples-musical-surprises-get-attention

Anderson, J., & Howe, S. (1972). Roundabout [Geregistreerd door Yes].

animenewsnetwork. (2021). *Anime*. Opgehaald van animenewsnetwork: https://www.animenewsnetwork.com/encyclopedia/lexicon.php?id=45

animenewsnetwork. (2021). *Original Soundtrack (OST)*. Opgehaald van animenewsnetwork: https://www.animenewsnetwork.com/encyclopedia/lexicon.php?id=74

Ariko. (2016, Juli 13). *4 Composers Behind That Awesome Anime Soundtrack Music*. Opgehaald van Wowjapan: https://wowjapan.asia/4-composers-behind-that-awesome-anime-soundtrack-music/

Baidu. (2015, Augustus 16). *Hiroyuki Sawano*. Opgehaald van Baidu: https://wenku.baidu.com/view/4e7854930740be1e640e9a0f.html

Balkwill, L., & Thompson, W. F. (1999). A Cross-Cultural Investigation of the Perception of Emotion in Music: Psychophysical and Cultural Cues. *Music Perception 17(1)*, 43-64.

Barrett, L. F. (2011). Constructing Emotion. *Psychological Topics 20*, 359-380.

Baskin-Sommers, A., Stuppy-Sulivan, A. M., & Buckholtz, J. W. (2016). Psychopathic individuals exhibit but do not avoid regret during counterfactual decision making. *PNAS 113 (50)*, 14438-14443.

Bellano, M. (2012). *From Albums to Images.* Padua: Università degli Studi di Padova.

Berkeley. (2016, December 14). *Understanding Anger.* Opgehaald van Berkeley: https://uhs.berkeley.edu/sites/default/files/understanding_anger_0.pdf

Bhat, A. S., Vishwakarma, A., Prasad, N. S., & Mohan, D. M. (2014). An Efficient Classification Algorithm for Music Mood Detection in Western and Hindi Music Using Audio Feature Extraction. *Fifth International Conference on Signal and Image Processing* (pp. 359-364). Bangalore: ICSIP .

BYU. (2019, November 6). *STRESS AND THE DIGESTIVE SYSTEM*. Opgehaald van BYU: https://caps.byu.edu/stress-and-the-digestive-system

Cambridge Dictionairy. (2015, Augustus 19). *Happiness*. Opgehaald van Cambridge Dictionairy: https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/happiness

Carpenter, J. (1978). Halloween Theme – Main Title [Geregistreerd door J. Carpenter].

Chang, T. (2017, April 6). The sound of anime: Connecting feelings with music. *Stanford Daily*.

CReducation. (2016, November 19). *Anger: A Secondary Emotion*. Opgehaald van CReducation: https://creducation.net/resources/anger_management/anger__a_secondary_emotion.html

Critz, N. H. (2015, Januari 30). *About Emotions.* Opgehaald van JMU: https://www.jmu.edu/counselingctr/files/About%20Emotions.pdf

Current. (2021, Januari 22). *YUTAKA YAMADA*. Opgehaald van Current: http://www.current-tokyo.net/en/composer/yutaka_yamada/

Davis, A. N. (2016). *The Effect of Film Score on Emotion and Self-Talk.* Miami: University of Miami.

Davis, C. P. (2021, Maart 29). *Medical Definition of Anger*. Opgehaald van MedicineNet: https://www.medicinenet.com/anger/definition.htm

Diamond, S. A. (2009, Januari 18). The Primacy of Anger Problems. *Psychology Today*.

Dippel, E. (2020, 04 09). *Emotions Charades.* Opgehaald van youthfirstinc: https://youthfirstinc.org/wp-content/uploads/2020/04/Youth-First-Family-Material-ES-Emotions-Charades.pdf

Dunbar, R. I., Teasdale, B., Thompson, J., Budelmann, F., Duncan, S., Boas, E. v., & Maguire, L. (2016). Emotional arousal when watching drama increases pain threshold and social bonding. *Royal Society Open Science 3(9) 160288*.

ECG Productions. (2021, Juli 8). *Silence And Why It's Important In Film*. Opgehaald van ECGProductions: https://www.ecgprod.com/silence-and-why-its-important-in-film/

Ekman, P. (1992). *Cognition & Emotion.* San Francisco: University of California.

Ekman, P. (2020, September 22). *What is surprise?* Opgehaald van paulekman: https://carbondate.cs.odu.edu/#https://www.paulekman.com/universal-emotions/what-is-surprise/

Ekman, P., & Heider, K. G. (1988). *The Universality of a Contempt Expression: A Replication.* San Francisco: University of California.

Ekman, P., O`Sullivan, M., & Matsumoto, D. (1991). Contradictions in the Study of Contempt: What's It All About? Reply to Russell. *Motivation and Emotion. Vol. 15. No.4*, 293-297.

Ellsworth, P. C. (2013). Appraisal Theory: Old and New Questions. *Emotion Review 5, no. 2*, 125-131.

exploringyourmind. (2020, Februari 28). *Surprise: A Fleeting and Unexpected Emotion*. Opgehaald van exploringyourmind: https://exploringyourmind.com/surprise-a-fleeting-and-unexpected-emotion/

Famousfix. (2021). *Kunitachi College of Music alumni*. Opgehaald van famousfix: https://m.famousfix.com/list/kunitachi-college-of-music-alumni

Gabrielsson, A., & Juslin, P. N. (1996). Emotional expression in music performance: Between the performer's intention and the listener's experience. *Psychology of Music, 24(1)*, 68-91.

Gerber, B. (2017, Januari 2017). The John Williams of Japan: Joe Hisaishi in 9 Songs. *Pitchfork*.

Grand View Research. (2021). *Anime Market Size, Share & Trends Analysis Report By Type (T.V., Movie, Video, Internet Distribution, Merchandising, Music), By Region, And Segment Forecasts, 2021 - 2028.* San Francisco: Grand View Research.

Gunma Kokusai Academy. (2021). *Music of Japan*. Opgehaald van gkamusic: http://www.gkamusic.com/music-of-japan.html

Hanich, J. (2011). Toward a Poetics of Cinematic Disgust. *Film-Philosophy 15.2*, 11-35.

Haringsma, R. (2017, Januari 13). *Verdriet. Een korte gids om te leren omgaan met verdriet*. Opgehaald van Depsycholoog: https://carbondate.cs.odu.edu/#https://www.depsycholoog.nl/verdriet/

Harper, D. (2021). *anime*. Opgehaald van etymonline: https://www.etymonline.com/word/anime

Hevner, K. (1935). Expression in music: a discussion of experimental studies and theories. *Psychological Review, 42(2)*, 186-204.

Hevner, K. (1936). Experimental Studies of the Elements of Expression in Music. *The American Journal of Psychology Vol. 48, No. 2*, 246-268.

Hisaishi, J. (1997). The Demon God II -The Lost Mountain- [Geregistreerd door J. Hisaishi].

Hisaishi, J. (2004). A Walk in the Skies [Geregistreerd door J. Hisaishi].

Hisaishi, J. (2004). Merry-Go-Round of Life [Geregistreerd door J. Hisaishi].

Hisaishi, J. (2004). The Merry Light Cavalrymen [Geregistreerd door J. Hisaishi].

IMDb. (2021). *Chumei Watanabe*. Opgehaald van IMDb: https://www.imdb.com/name/nm0913810

IMDb. (2021). *Circular*. Opgehaald van IMDb: https://www.imdb.com/title/tt3958150/

IMDb. (2021). *Ghoul*. Opgehaald van IMDb: https://www.imdb.com/title/tt4052010/?ref_=ttep_ep12

IMDb. (2021). *Hiroyuki Sawano*. Opgehaald van IMDb: https://www.imdb.com/name/nm2417890/

IMDb. (2021). *Joe Hisaishi*. Opgehaald van IMDb: https://www.imdb.com/name/nm0386749/

IMDb. (2021). *JoJo's Bizarre Adventure*. Opgehaald van IMDb: https://www.imdb.com/title/tt2359704/

IMDb. (2021). *Shiro Sagisu*. Opgehaald van IMDb: https://www.imdb.com/name/nm0756145/?ref_=ttfc_fc_cr4

IMDb. (2021). *Toshiyuki Watanabe*. Opgehaald van IMDb: https://www.imdb.com/name/nm0913885/?ref_=nv_sr_srsg_0

IMDb. (2021). *Yutaka Yamada*. Opgehaald van IMDb: https://www.imdb.com/name/nm4718846/bio?ref_=nm_ov_bio_sm

IMDb. (2021). *Zetsubo Korin*. Opgehaald van IMDb: https://www.imdb.com/title/tt5208736/?ref_=ttep_ep23

Japanese Wiki Corpus. (2021). *Sokyoku (koto music*. Opgehaald van Japanese Wiki Corpus: https://www.japanese-wiki-corpus.org/culture/Sokyoku%20(koto%20music).html

Joytunes. (2016, Januari 10). *The Recipe to Create Emotions Using Music*. Opgehaald van Joytunes: https://www.joytunes.com/blog/music-innovation/the-recipe-to-create-emotions-using-music/

Kawai, K. (2006). Oyashirosama [Geregistreerd door K. Kawai].

Killian, J. (2020, Juli 27). *WHY ANGER IS UNLIKE OTHER EMOTIONS*. Opgehaald van Arcadian Counseling: https://arcadiancounseling.com/why-anger-is-unlike-other-emotions/

Kim, M. (2015, 10 30). The secret math behind feel-good music. *The Washington Post*.

Konecni, V. J. (2008). Does Music Induce Emotion? A Theoretical and Methodological Analysis. *Psychology of Aesthetics, Creativity, and the Arts*, 115–129.

Kringelbach, M. L., & Berridge, K. C. (2010). The Neuroscience of Happiness and Pleasure. *Soc Res (New York) 77(2)*, 659-678.

Laaninen, M. (2020). *The spirit of a composer: an analysis of the works of Joe Hisaishi.* SUNY.

Legendoor. (2014, Oktober 16). *Hiroyuki Sawano*. Opgehaald van Legendoor: https://web.archive.org/web/20141016125401/http://www.legendoor.com/a_01/

Lehne, M., & Koelsch, S. (2015). Toward a general psychological model of tension and suspense. *Frontier in Psychology 6:79*.

Lexico. (2021). *anime*. Opgehaald van lexico: https://www.lexico.com/definition/anime

Love Japanese. (2018, Augustus 12). *Joe Hisaishi – The Composer Behind Studio Ghibli Songs & Music*. Opgehaald van lovejapanese: https://lovejapanese.com.au/joe-hisaishi-studio-ghibli-music-composer/

Lu, L., Liu, D., & Zhang, H. (2006). Automatic Mood Detection of Music Audio Signals. *IEEE Transactions on Audio, Speech, and Language Processing (Volume: 14, Issue: 1)*, 83-87.

MAL_Articles. (2018, April 7). *Symphony of Emotions: How Music Defines an Anime*. Opgehaald van myanimelist: https://myanimelist.net/featured/2235/Symphony_of_Emotions__How_Music_Defines_an_Anime

Malm, W. P. (2021, Januari 19). *Japanese music - Predominant musical traits*. Opgehaald van britannica: https://www.britannica.com/art/Japanese-music/additional-info#history

MasterClass staff. (2020, November 8). *6 Ways to Create Tension and Release in Music*. Opgehaald van Masterclass: https://www.masterclass.com/articles/ways-to-create-tension-and-release-in-music#how-to-create-tension-and-release-in-music

Matsumoto, D. (1992). *More Evidence for the Universality.* San Francisco: San Francisco State University.

Medvedev, O. N., & Landhuis, E. (2018). Exploring constructs of well-being, happiness and quality of life. *PeerJ 6:e4903*.

Miles, S. A., Rosen, D. S., & Gryzwacz, N. M. (2017, Mei 18). A Statistical Analysis of the Relationship between Harmonic Surprise and Preference in Popular Music. *Frontiers in Human Neuroscience*.

Miyata, H., Nishimura, R., Okanoya, K., & Kawai, N. (2012). The Mysterious Noh Mask: Contribution of Multiple Facial Parts to the Recognition of Emotional Expressions. *PLoS ONE 7(11): e50280*.

Miyazaki, H. (Regisseur). (1997). *Mononoke-hime* [Film].

Miyazaki, H. (Regisseur). (2001). *Sen to Chihiro no kamikakushi* [Film].

Miyazaki, H. (Regisseur). (2004). *Hauru no ugoku shiro* [Film].

Miyazaki, H. (Regisseur). (2008). *Gake no ue no Ponyo* [Film].

Mohn, C. (2010). Perception of six basic emotions in music. *Psychology of Music 39(4)*, 1-15.

Mohn, C., Argstatter, H., & Wilker, F. (2010). Perception of six basic emotions in music. *Psychology of Music 39(4)*, 1-15.

Moors, A. (2012). *On the Causal Role of Appraisal in Emotion.* Ghent: Ghent University.

Mori, H. (2021, Juli 26). *An Introduction To Japanese Traditional Music – What Are The Old Types?* Opgehaald van Questionjapan: https://questionjapan.com/blog/location-guides/japanese-traditional-music/

Musicca. (2020, Augustus 5). *Italian musical terms*. Opgehaald van Musicca: https://carbondate.cs.odu.edu/#https://www.musicca.com/musical-terms

Musicnotes Inc. (2021). *Japanese Scales in Music Theory*. Opgehaald van musicnotes: https://www.musicnotes.com/now/musictheory/japanese-scales-in-music-theory/

Musicstax. (2020). *Augenbinde*. Opgehaald van Musicstax: https://musicstax.com/track/augenbinde/2IxhiIR0f0q59AiWgIed8A

Navarro, J. G. (2021, Augustus 12). *Attitudes to anime movies among adults the United States as of January 2020, by age group*. Opgehaald van Statista: https://www.statista.com/statistics/1095757/anime-movie-opinions-us-by-age/

Nuzzolo, M. (2020, Juli 5). *Music Mood Classification*. Opgehaald van https://sites.tufts.edu/: https://sites.tufts.edu/eeseniordesignhandbook/2015/music-mood-classification/

Parrot Analytics. (2021, Februari 9). *TV series demand across all television platforms for the U.S. (31 January - 6 February, 2021)*. Opgehaald van parrotanalytics: https://www.parrotanalytics.com/insights/tv-series-demand-across-all-television-platforms-for-the-us-31-january-6-february-2021/

Pereira, A. G., Farias, M., & Moita, M. A. (2020). Thalamic, cortical, and amygdala involvement in the processing of a natural sound cue of danger. *PLoS Biol 18(5)*.

Peretz, I., Gagnon, L., & Bouchard, B. (1998). Music and emotion: Perceptual determinants, immediacy, and isolation after brain damage. *Cognition, 68(2)*, 111-141.

Phoukhao, J. (2017). *Literature Review: Is the Emotional Expression of Contempt Recognized Universally or Culturally?* Merced: University of California.

Plutchik, R., & Kellerman, H. (1980). *Theories of Emotion.* Cambridge: Academic Press.

RAC. (2019, April 15). *How to create emotion in music: Rage*. Opgehaald van Recordingarts: https://recordingarts.com/community/tips/samuel-beilman/evoking-rage-in-music

Reisenzein, R., Horstmann, G., & Schützwohl, A. (2019). The Cognitive-Evolutionary Model of Surprise: A Review of the Evidence. *Topics in Cognitive Science 11*, 50-74.

Reisenzein, R., Meyer, W., & Niepel, M. (2012). *Surprise* . Griefswald: University of Greifswald .

Reisenzein, R., Meyer, W., & Schützwohl, A. (1996). Reactions to surprising events: A paradigm for emotion research. *Proceedings of the 9th conference of the International Society for Research on Emotions* (pp. 292-296). Toronto: ISRE.

Rethink. (2019, Juli 01). *Anxiety disorders*. Opgehaald van Rethink: https://www.rethink.org/advice-and-information/about-mental-illness/learn-more-about-conditions/anxiety-disorders/

Rigg, M. (1937). An experiment to determine how accurately college students can interpret the intended meanings of musical compositions. *Journal of Experimental Psychology, 21(2)*, 223–229.

RiNNe. (2020, Oktober 27). *Most Popular Anime (2004 - 2020).* Opgehaald van Youtube: https://www.youtube.com/watch?v=y-NeXT689ig

Riskind, J. H., Sagliano, L., Trojano, L., & Conson, M. (2016). Dysfunctional Freezing Responses to Approaching Stimuli in Persons with a Looming Cognitive Style for Physical Threats. *Frontiers in Psychology 7:521*.

Russell, J. A. (1980). A circumplex model of affect. *Journal of Personality and Social Psychology, 39(6)*, 1161–1178.

Russell, J. A. (1991). The contempt expression and the relativity thesis. *Motivation and Emotion*, 149–168.

Sachs, M. E., Damasio, A., & Habibi, A. (2015, Juli 24). The pleasures of sad music: a systematic review. *Frontiers in Human Neuroscience*.

Sasaki, R., Hayashi, N., & Yamada, M. (2018). THE EFFECTS OF MUSICAL PIECES COMPOSED BY HIROYUKI SAWANO. *7TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON KANSEI ENGINEERING AND EMOTION RESEARCH 2018* (pp. 325-334). Malaysia: Keer.

Sawano, H. (2014). Perfect Time [Geregistreerd door M. Kobayashi, & mpi].

Sawano, H. (2021, Februari 10). INTERVIEW: Music Composer Hiroyuki Sawano. (K. Hanson, N. Monterosso, J. Mizutani, & M. Benyahia, Interviewers)

Sawano, H., & Wada, T. (2015). Hendrickson.

Schaller, M., & Park, J. H. (2011). The Behavioral Immune System (and Why It Matters). *Current Directions in Psychological Science 20(2)*, 99-103.

Schillinger, J. (1946). *The Schillinger System Of Musical Composition.* New York: Carl Fisher.

Senzoku Gakuen College of Music. (2021). *Toshiyuki Watanabe*. Opgehaald van Senzoku: https://www.senzoku.ac.jp/music/teacher/toshiyuki-watanabe

spiral2grow. (2019, Mei 7). *ANGER AS A PRIMARY AND A SECONDARY EMOTION*. Opgehaald van spiral2grow: https://www.spiral2grow.com/2019/05/07/anger-as-a-primary-and-a-secondary-emotion/

Steel, T. (2021, Juli 17). *10 Great Anime Composers (& Where You've Heard Their Music)*. Opgehaald van cbr: https://www.cbr.com/best-anime-composers-credits/

Strouse, J. (2017). New Music: The Value of Creativity . *WRIT: Journal of First-Year Writing 1(1) Article 4.*, 1-7.

sum-yung-guy. (2008, November 30). *OP-ED, OP/ED, OP ED (anime)*. Opgehaald van http://lyberty.com/: http://lyberty.com/content/OP-ED_anime.html#

Team Ghiblink. (1998, Juni 08). *Joe Hisaishi*. Opgehaald van The Hayao MIYAZAKI Web: http://www.nausicaa.net/miyazaki/hisaishi/

The Editors of Encyclopaedia Britannica. (2007, December 13). *nagauta*. Opgehaald van britannica: https://www.britannica.com/art/nagauta/additional-info#history

The Editors of Encyclopaedia Britannica. (2021, Maart 15). *anime Japanese animation*. Opgehaald van britannica: https://www.britannica.com/art/anime-Japanese-animation/additional-info#history

The Imperial Household Agency. (2021). *Gagaku (Japanese Imperial Court Music and Dance)*. Opgehaald van kunaicho: https://www.kunaicho.go.jp/e-culture/gagaku.html

Toshiyuki Watanabe Office. (2012, December 13). *PROFILE*. Opgehaald van Toshiyuki Watanabe: http://toshiyuki-watanabe.com/profile.html

Tulane University. (2020, December 8). *Understanding the Effects of Social Isolation on Mental Health*. Opgehaald van Tulane University: https://publichealth.tulane.edu/blog/effects-of-social-isolation-on-mental-health/

Tung, H. M. (2020). *Critiquing Barrett's How emotions are made.* Beppu: Ritsumeikan Asia Pacific University.

Tybur, J., Lieberman, D., & Griskevicius, V. (2009). Microbes, Mating, and Morality: Individual Differences in Three Functional Domains of Disgust. *Journal of Personality and Social Psychology 97(1)*, 103-122.

Vocabulary. (2021). *Happiness*. Opgehaald van Vocabulary: https://www.vocabulary.com/dictionary/happiness

Watanab, C. (2019, Februari 27). HITTING THE RIGHT NOTES! Composer Chumei Watanabe on Scoring Japanese Films! (B. Homenick, Interviewer)

Welsh, J. (2015, Oktober 2). The most uplifting playlist ever, according to a neuroscientist. *Insider*.

West, M. (2021, Juli 28). What is the fight, flight, or freeze response? *medicalnewstoday*.

Williams, J. T. (1975). Main Title (Theme From 'Jaws') [Geregistreerd door J. T. Williams].

Wirth, M. M., Scherer, S. M., Hoks, R. M., & Abercrombie, H. C. (2011). The effect of cortisol on emotional responses depends on order of cortisol and placebo administration in a within-subjects design. *Psychoneuroendocrinology 36(7)*, 945-954.

Yamada, Y. (2015). Augenbinde [Geregistreerd door Y. Yamada].

Hoofdstuk 5: Appendices

Vragen enquête

Kennismaking

Algemene info:

1. Wat is uw geboortedatum?
2. Als welk geslacht identificeert u zich?
    a. Man
    b. Vrouw
    c. Anders
3. Bent u in staat om te horen?
    a. Ja
    b. Nee
4. Hoeveel uren muziek luistert u per week?
    a. Geen (0 uur)
    b. Weinig (1-9 uur)
    c. Gemiddeld (10-18 uur)
    d. Bovengemiddeld (19-27 uur)
    e. Veel (28+ uur)
5. Speelt u een instrument?
    a. Ja
    b. Nee
6. Op een schaal van 1 tot 10, hoeveel invloed heeft muziek op uw emoties?
    a. 1. Geen invloed
    b. 10. Zeer veel invloed

Muzikale vragen

‘Hendrickson’

7. Welke emotie ervaart u bij dit fragment uit “Nanatsu No Taizai?”
8. Welke basisemotie ervaart u bij dit fragment uit “Nanatsu No Taizai?”
    a. Angst
    b. Blijheid
    c. Boosheid
    d. Verrassing
    e. Verdriet
    f. Walging

‘Merry Light Cavalrymen’

9. Welke emotie ervaart u bij dit fragment uit “Howl’s Moving Castle?”
10. Welke basisemotie ervaart u bij dit fragment uit “Howl’s Moving Castle?”
    a. Angst
    b. Blijheid
    c. Boosheid
    d. Verrassing
    e. Verdriet
    f. Walging

‘The Demon God II -The Lost Mountain-’

11. Welke emotie ervaart u bij dit fragment uit “Princess Mononoke?”
12. Welke basisemotie ervaart u bij dit fragment uit “Princess Mononoke?”
    a. Angst
    b. Blijheid
    c. Boosheid
    d. Verrassing
    e. Verdriet
    f. Walging

‘Augenbinde’

13. Welke emotie ervaart u bij dit fragment uit “Tokyo Ghoul?”
14. Welke basisemotie ervaart u bij dit fragment uit “Tokyo Ghoul?”
    a. Angst
    b. Blijheid
    c. Boosheid
    d. Verrassing
    e. Verdriet
    f. Walging

Vragen interview:

Kennismaking

Algemene achtergrond:

1. Wat is uw naam?
2. Wat is uw geboortedatum?
3. Als welk geslacht identificeert u zich?
4. Wat is uw afkomst?
5. Bent u in staat om te horen?

Muzikale achtergrond:

6. Luistert u/heeft u wel eens muziek (geluisterd), zo ja: hoeveel uur per week?
7. Bespeelt u een muziekinstrument en/of heeft u een muziekstudie gevolgd?
8. Op een schaal van 1 tot 10 waarin 1 staat voor “geen invloed” en 10 staat voor “zeer veel invloed”, hoeveel invloed heeft muziek op uw emoties?

Kijkgedrag:

9. Hoeveel uur per week kijkt u films en/of series?
10. Kijkt u/heeft u wel eens anime (gekeken), zo ja hoeveel verschillende anime’s?
11. Op een schaal van 1 tot 10 waarin 1 staat voor “alleen de muziek” en 10 staat voor “alleen het beeld”, wat heeft voor u de meeste impact op de emoties die u ervaart tijdens het kijken naar een anime?

Muzikale vragen:

‘Hendrickson’

12. Geef elk van de volgende aspecten een cijfer van 1-10 naargelang de invloed die het volgens u heeft op de emotie die u voelt. Hierin staat 1 voor ‘geen invloed’ en 10 voor ‘heel veel invloed’:
    a. Herhaling
    b. Dissonantie
    c. Modulaties
    d. Dynamiek
    e. Restrictie
    f. Syncopatie
13. Wat voor soort tempo heeft het stuk volgens u?

‘Merry Light Cavalrymen’

14. Wat voor soort tempo heeft het stuk volgens u?
15. Klinkt het stuk meer majeur of mineur?
16. Lopen de noten in elkaar over of staan de noten los van elkaar in de:
    a. Begeleiding
    b. Melodie
17. Zou u het stuk beschrijven als overwegend laag, gemiddeld of overwegend hoog?
18. Op een schaal van 1 tot 10 waarin 1 staat voor “donker” en 10 staat voor “licht”, wat is het meest van toepassing op dit stuk?

‘The Demon God II -The Lost Mountain-’

19. Zou u het tempo beschrijven als laag, gemiddeld of hoog?
20. Vind u het stuk harmonieus klinken of niet harmonieus?
21. Welk woord associeert u het meest met dit stuk, ‘hard’ of ‘zacht’?
22. Zou u het stuk beschrijven als overwegend laag, gemiddeld of overwegend hoog?
23. Op een schaal van 1 tot 10 waarin 1 staat voor “donker” en 10 staat voor “licht”, wat is het meest van toepassing op dit stuk?

‘Augenbinde’

24. Zou u het tempo beschrijven als laag, gemiddeld of hoog?
25. Klinkt het stuk meer majeur of mineur?
26. Lopen de noten in elkaar over of staan de noten los van elkaar?
27. Zou u het register beschrijven als overwegend laag, gemiddeld of overwegend hoog?
28. Op een schaal van 1 tot 10 waarin 1 staat voor “donker” en 10 staat voor “licht”, welk timbre is het meest van toepassing op dit stuk?

Interviewtranscriptie Daantje van den Broek

John Verheij
Hallo daar, welkom bij een mooi interview. Hij bestaat uit, nou ja, een stuk of zeven kopjes waarvan drie over je achtergrond gaan om jou te leren kennen en vier betreffende het onderzoek. We gaan luisteren naar vier fragmenten. Daar zijn ieder maar een stuk of vijf vraagjes bij. Die zijn niet heel erg lang, ze zijn prima in te vullen en dan wens ik je heel veel succes!

John Verheij
Wat is uw naam?

Daantje van den Broek
Daantje van den Broek

John Verheij
En, da's helemaal top. Wat is uw geboortedatum?

Daantje van den Broek
29 mei 2001.

John Verheij
Als welk geslacht identificeert u zich?

Daantje van den Broek
[Sarcastisch] Man, nee vrouw.

John Verheij
Wat is uw afkomst?

Daantje van den Broek
Nederlands, neem aan dat je dat bedoelt, ja?

John Verheij
Ja, bent u in staat om te horen?

Daantje van den Broek
Ja.

John Verheij
Luistert u/heeft u wel eens muziek geluisterd? Zo ja, hoeveel ongeveer per week.

Daantje van den Broek
Ehhh… Nou, ik luister wel veel muziek. Sowieso elke dag minimaal twee uur, omdat ik dan in de trein zit en dan... Ja en wat nog meer, denk ik. Hoeveel uur zou het zijn? Hoeveel uur zit er in een week? Ehm…

John Verheij
164 uur. 68 trouwens, 168 uur.

Daantje van den Broek
Laten we zeggen, een goede 25 uur in de week?

John Verheij
Oké, helemaal goed, bespeelt u een muziekinstrument of heeft u een muziekstudie gevolgd?

Daantje van den Broek
Ik zit op het moment in het jaar 4 van docent muziek aan het Codarts Hogeschool voor de Kunsten en ik bespeel meerdere muziekinstrumenten.

John Verheij
Op een schaal van 1 tot 10 waarin 1 staat voor geen invloed en 10 staat voor zeer veel invloed. Hoeveel invloed heeft muziek op uw emoties?

Daantje van den Broek
8.

John Verheij
Gaan we even naar uw kijkgedrag. Hoeveel uur per week kijkt u films en of series?

Daantje van den Broek
[Sarcastisch] Gewoon heerlijk, toch nog niet over nagedacht. [Serieus] 14 uur per week.

John Verheij
14 uur per week, oké helemaal top. Kijkt u/heeft wel eens anime gekeken? Zo ja, hoeveel verschillende anime's.

Daantje van den Broek
Het spijt me, maar nee.

John Verheij
[Sarcastisch] Super boos nu…

John Verheij
Op een schaal van 1 tot 10 waarin 1 staat voor 'alleen de muziek' en 10 staat voor 'alleen het beeld', wat geeft voor u de meeste impact op emoties die u ervaart tijdens het kijken van een serie?

Daantje van den Broek
Even kijken, de 1 was muziek?

John Verheij
Ja 'alleen de muziek' en 10 was 'alleen het beeld'.

Daantje van den Broek
3.

John Verheij
Oké, dus voornamelijk muziek?

Daantje van den Broek
Ja, dus voornamelijk de muziek.

John Verheij
Helemaal top, daar gaan we nu over naar de muzikale vragen. Je krijgt een fragment te horen. Hierbij horen twee vragen. Gewoon lekker luisteren.

[Fragment 1: 'Hendrickson']

John Verheij
Geef van elk van de volgende aspecten, een cijfer van 1 tot 10 naargelang de invloed die het volgens u heeft op de emotie die u voelt. Hierin staat 1 voor geen invloed, een 10 voor heel veel invloed.
A, herhaling?

Daantje van den broek
Ehhhhh. 6.

John Verheij
Dissonantie?

Daantje van den broek
9.

John Verheij
Oké, modulaties?

Daantje van den Broek
Zat hier modulatie in?

John Verheij
Sorry?

Daantje van den Broek
Of is dit, is dit, gaat het, zeg maar, zat hier een modulatie in. Gaat dat of bedoel je in het algemeen ook een beetje?

John Verheij
Het zijn, het zijn kortere modulaties, dus er zijn in plaats van dat het zeg maar een musical modulatie is….

Daantje van den Broek
O ja.

John Verheij
Is het zeg maar een ander?

Daantje van den Broek
Ja, ik denk wel van, ik heb namelijk geen heftige modula... In dat geval geef ik het toch maar 4 dan, want ik heb het niet echt ervaren.

John Verheij
Helemaal goed, helemaal goed. Dynamiek?

Daantje van den Broek
Ehhh. 7.

John Verheij
Okay 7. Restrictie? Daarmee hebben we het eigenlijk een soort van over het gebruik van stiltes.

Daantje van den Broek
2.

John Verheij
Alright. Syncopatie.

Daantje van den Broek
[Sarcastisch] een paar dingen zegt hij, komt syncopatie. [Serieus] 5.

John Verheij
Helder, Helder. Wat voor tempo heeft het stuk volgens u?

Daantje van den Broek
Nou, ik vind het op zich best wel relatief niet in supersnel tempo. Als je gewoon luistert naar de puls, Alleen doordat er sneller ritmes in voorkomen, krijgt uiteindelijk wel iets meer opjagends.

John Verheij
Mooi, mooi antwoord. Gaan we naar het volgende fragment. Ehhh, ja nou ga ik niks te zeggen.

[Fragment 2: 'The Merry Light Cavalrymen'] [Ondervraagde dirigeert enthousiast mee]

Daantje van den Broek
Dit moet je wel in je interview zetten hè.

John Verheij
Ja dit ook.

Daantje van den Broek
Van [tussen aanhalingstekens] ondervraagde begint wild te dirigeren.

John Verheij
Oké, wat…

Daantje van den Broek
[Onderbreekt sarcastisch] Syncopatie. .

John Verheij
Wat voor soort, ik bedoel wat voor soort tempo heeft dit stuk volgens u?

Daantje van den Broek
[Sarcastisch] Het is een stevige Lopez (???), oké sorry ik ben weer serieus. Jouw blik ging ook echt naar 'gewoon nee'. Ehhh. Ja, eigenlijk heb ik hier hetzelfde zoals de vorige.

John Verheij
Hebben we het dan over laag, gemiddeld, hoog?

Daantje van den Broek
Gemiddeld zou ik zeggen.

John Verheij
Klinkt het stuk meer majeur of mineur?

Daantje van den Broek
Majeur. Vriendelijke. Melodisch dictee ging echt even aan, maar wordt…

John Verheij
Het was… Oké meer majeur. Ja, dan hebben we voor twee verschillende stukjes: lopen de noten in elkaar over of staan de noten los van elkaar in de: A de begeleiding?

Daantje van den Broek
Ja, ik vond het best wel los van elkaar eigenlijk.

John Verheij
En de melodie?

Daantje van den Broek
Eigenlijk wel hetzelfde, dat waren ook wel [zingt melodie] allemaal best wel.

John Verheij
En dat ik het stukje: [zingt ander stukje melodie]?

Daantje van den Broek
Ja, daar zit het wel meer, daar is het wel vloeiender.

John Verheij
Helemaal goed.

Daantje van den Broek
Maar eigenlijk, in de hoofdlijn is het zeg, maar vooral lekker staccato en daarna vloeit het even door elkaar, dan gaat het weer door. Weet je wel, vormdelen.

John Verheij
Cool, zou u het stuk beschrijven als overwegend laag, gemiddeld of overwegend hoog?

Daantje van den Broek
Ja gemiddeld zou ik zeggen, gemiddeld, ja, beetje tussen gemiddeld hoog, ergens niet… niet super hoog.

John Verheij
Helemaal top. Op een schaal van 1 tot 10, waar 1 dat voor donker een 10 staat voor licht. Wat is het meest van toepassing op dit stuk?

Daantje van den Broek
Weer op een schaal, zei je?

John Verheij
Van 1 tot 10.

Daantje van den Broek
Of gewoon donker, of ja, precies. 8, zeg maar, lichter.

John Verheij
8 dus voornamelijk licht. Ja, helemaal goed. Nog twee fragmenten. Luister en geniet, er zit een klein stukje voor. Ik geef aan met een hand signaal wanneer het het echte fragment stuk ingaat.

[Fragment 3: 'The Demon God II -The Lost Mountain-']

John Verheij
Zou hier tempo beschrijven als laag, gemiddeld of hoog?

Daantje van den Broek
Laag.

John Verheij
Vind u dit stuk harmonieus klinken of niet harmonieus?

Daantje van den Broek
In welke zin bedoel je harmonieus? Zeg maar…

John Verheij
Stel nou dat ik zou zeggen consonant-dissonant?

Daantje van den Broek
O ja oké. Weet niet of ik het de term harmonieus zou geven dan.

John Verheij
Als je zou kiezen, tussen consonant en dissonant?

Daantje van den Broek
Ik vind het lastig, want ik vond het niet per se heel dissonant klinken, dus het zou, ik vind het in principe wel consonant, maar verder had het niet heel veel uitbreidingen die zin dat ik zou zeggen: "Nou, dit is nou echt wilde harmonie enzo". Dat, dat is het meer.

John Verheij
Begrijp ik goed als het een beetje gewoon in het midden zit daarvan?

Daantje van den Broek
Ja.

John Verheij
Oké goed. Welk woord associeert u het meest met dit stuk: hard of zacht?

Daantje van den Broek
Hard.

John Verheij
En, hoe zou je dit stuk beschrijven? Als overwegend laag, gemiddeld of overwegend hoog?

Daantje van den Broek
Laag, zou ik eerder zeggen.

John Verheij
Op een schaal van 1 tot 10 waarin 1 staat voor donker een 10 staat voor licht. Wat is het meest van toepassing? Op dit stuk.

Daantje van den Broek
3.

John Verheij
Dus voornamelijk donker?

Daantje van den Broek
Ja.

John Verheij
Helemaal goed, laatste fragment, ga ik even heel snel zoeken.

[Fragment 4: 'Augenbinde']

John Verheij
Zou je het tempo beschrijven als laag, gemiddeld of hoog?

Daantje van den Broek
Laag.

John Verheij
Right, klinkt het stuk meer majeur of mineur?

Daantje van den Broek
Mineur.

John Verheij
Lopen de noten in elkaar over of staan de noten los van elkaar?

Daantje van den Broek
Ik neig eerder naar 'lopen in elkaar over'.

John Verheij
Als we dat in termen van staccato of legato zouden zeggen?

Daantje van den Broek
Ja, het is, het is legato eerder, ja.

John Verheij
Zou u het register beschrijven, als overwegend laag gemiddeld of overwegend hoog?

Daantje van den Broek
Gemiddeld, ja, ik vind het wel lastig want er zeg maar er zit een hoog en laag erin, in principe dus, dan zou ik zeggen gemiddeld.

John Verheij
Heel goed een laatste vraag. Op schaal van 1 tot 10, waar 1 staat voor donker en 10 staat voor licht, welk timbre is het meest van toepassing?

Daantje van den Broek
Hier ga je het waarschijnlijk niet meer eens zijn. Ik vind het licht, zeg maar, en dan rond de 7.

John Verheij
Oké interessant.

Daantje van den Broek
Het heeft ergens wel iets hoopvols.

John Verheij
Oké interessant. Dank voor je tijd!

Interviewtranscriptie Twan van den Nieuwendijk

John Verheij
Alright, welkom bij het interview, ik heb een paar vragen voor je. Het zijn er. In totaal zijn het er 31.

Twan van den Nieuwendijk
Oké

John Verheij
En, we beginnen even met een kennismaking, algemene achtergrond, wat is uw naam?

Twan van den Nieuwendijk
Twan van den Nieuwendijk

John Verheij
Nou, helemaal top. Wat is uw geboortedatum?

Twan van den Nieuwendijk
9 december 1994.

John Verheij
Als welk geslacht identificeert u zich?

Twan van den Nieuwendijk
Man

John Verheij
Wat is uw afkomst?

Twan van den Nieuwendijk
Nederlands

John Verheij
Bent u in staat om te horen?

Twan van den Nieuwendijk
Ja.

John Verheij
Toen even wat over een muzikale achtergrond. Luistert u/heeft u wel eens muziek geluisterd. Zo ja, hoeveel uren per week?

Twan van den Nieuwendijk
Ja heel erg veel, 40 uur?

John Verheij
Speelt u een muziekinstrument en of heeft u een muziekstudie gevolgd?

Twan van den Nieuwendijk
Ja

John Verheij

Helder. Op een schaal van 1 tot 10 waarin 1 staat voor geen invloed en 10 voor zeer veel invloed. Hoeveel invloed heeft muziek op uw emoties?

Twan van den Nieuwendijk
Heel veel, 10. Nou… laten we het 9 houden.

John Verheij
9? Top. Kijkgedrag: hoeveel uur per week kijkt u films en/of series?

Twan van den Nieuwendijk
Oeh zeg ongeveer 10 tot 12 uur.

John Verheij
10 tot 12 uur. Top. Kijkt u kijkt u/heeft u wel eens anime gekeken? Zo ja hoeveel verschillende anime's?

Twan van den Nieuwendijk
Ja, 3 verschillende.

John Verheij
Op een schaal van 1 tot 10, waar 1 staat voor 'alleen maar muziek' en 10 voor 'alleen het beeld', wat heeft voor u de meeste impact op de emoties die u ervaart tijdens het kijken naar een anime?

Twan van den Nieuwendijk
3.

John Verheij
3? Dus voornamelijk muziek?

Twan van den Nieuwendijk
Voornamelijk muziek, maar ook wel op beeld.

John Verheij
Top oké, ik ga een fragment laten horen. Daarbij hebben we twee vraagjes.

[Fragment 1: 'Hendrickson']

John Verheij
Geef van elk van de volgende aspecten, een cijfer van 1 tot 10 naargelang de invloed die het volgens u heeft tot de emotie die u voelt. Hierin staat 1 voor geen invloed en 10 voor heel veel invloed. Herhaling.

Twan van den Nieuwendijk
Ehm. 3.

John Verheij
Oké. Dissonantie?

Twan van den Nieuwendijk
9.

John Verheij

Modulaties?

Twan van den Nieuwendijk
Ja dat is 2/3?

John Verheij
Top. Dynamiek?

Twan van den Nieuwendijk
Ehhh… 7.

John Verheij
Restrictie? Dat is eigenlijk min of meer het gebruik van stiltes, moet ik even daarbij zeggen.

Twan van den Nieuwendijk
Oh, ehm… 6.

John Verheij
Syncopatie.

Twan van den Nieuwendijk
8.

John Verheij
Tof. Wat voor soort tempo, heeft het stuk volgens u?

Twan van den Nieuwendijk
Ehm… Nou ja, zodra het ritme drinken, dan zit het zo, zo [zingt het ritme]. Is niet heel erg hoog.

John Verheij
Top gaan we naar het volgende fragment.

[Fragment 2: 'The Merry Light Cavalrymen']

John Verheij
Wat voor soort tempo heeft het stuk volgens u?

Twan van den Nieuwendijk
Ja nou ja, niet zoveel harder dan de vorige.

John Verheij
Hebben we het dan over: laag? Gemiddeld? Hoog?

Twan van den Nieuwendijk
Gemiddeld.

John Verheij
Klinkt het stuk meer majeur of mineur?

Twan van den Nieuwendijk
Majeur.

John Verheij

Lopen de noten in elkaar over of staan de noten los van elkaar in de, A, begeleiding?

Twan van den Nieuwendijk
Die is wel echt staccato.

John Verheij
En de melodie?

Twan van den Nieuwendijk
Dus dat gaat wel legato.

John Verheij
Even kijken. Zou u het stuk beschrijven als overwegend laag, gemiddeld of overwegend hoog.

Twan van den Nieuwendijk
We wat meer gemiddeld, maar neigt wel naar hoog.

John Verheij
Op een schaal van 1 tot 10 waarbij 1 staat voor donker en 10 staat voor licht. Wat is het meest van toepassing op dit stuk?

Twan van den Nieuwendijk
7.

John Verheij
Dus voornamelijk licht?

Twan van den Nieuwendijk
Ja.

John Verheij
Helemaal top. Right, dat gaan we naar het volgende fragment. We hebben nog twee fragmenten.

[Fragment 3: 'The Demon God II -The Lost Mountain-']

John Verheij
Zou u het tempo beschrijven als een laag, gemiddeld of hoog ?

Twan van den Nieuwendijk
Laag.

John Verheij
Oké, vindt u het stuk harmonieus klinken of niet harmonieus?

Twan van den Nieuwendijk
Misschien iets meer harmonieus?

John Verheij
Harmonieus? Oké. En als ik dan zeg maar zou beschrijven in termen van consonant en dissonant?

Twan van den Nieuwendijk
Ja dan is het dissonant.

John Verheij

Oké goed zo. Welk woord associeert u het meest met het stuk: hard of zacht?

Twan van den Nieuwendijk
[Zachtjes] Hard. [Harder] Sorry dat zal ik even wat harder zeggen. Hard.

John Verheij
Zou u het stuk beschrijven als overwegend laag, gemiddeld of overwegend hoog?

Twan van den Nieuwendijk
Laag.

John Verheij
Ja. Op een schaal van 1 tot 10 waarin 1 staat voor donker en 10 staat voor licht, wat is het meest van toepassing op dit stuk?

Twan van den Nieuwendijk
2.

John Verheij
Dus gewoon behoorlijk donker? Right, dan gaan we naar het laatste stuk. Moet ik heel eventjes zoeken.

[Fragment 4: 'Augenbinde']

John Verheij
Oké, zou u het tempo beschrijven als laag, gemiddeld of hoog?

Twan van den Nieuwendijk
Laag.

John Verheij
Klinkt het stuk meer majeur of mineur?

Twan van den Nieuwendijk
Mineur

John Verheij
Lopen de noten in elkaar over of staan de noten los van elkaar?

Twan van den Nieuwendijk
Los.

John Verheij
Zou u het register beschrijven als overwegend laag, gemiddeld of overwegend hoog?

Twan van den Nieuwendijk
Laag, gemiddeld laag.

John Verheij
Top. Op schaal van 1 tot 10, waarbij 1 staat voor donker en 10 staat voor licht, welk timbre is het meest van toepassing op dit stuk?

Twan van den Nieuwendijk

4.

John Verheij
4, dus donker maar niet te veel?

Twan van den Nieuwendijk
Ja.

John Verheij
Neigt meer naar donker. Helemaal top, dan ga ik je bedanken voor dit fantastische interview. Dankjewel Twan!

Twan van den Nieuwendijk
Leuk dat ik mee mocht doen!

Interviewtranscriptie Nini Veltman

John Verheij
Hallo Nini! Nou welkom bij dit interview. Dat heeft in totaal 28 vragen. Dat klinkt veel maar dat valt allemaal best wel mee. Ik denk dat je ook het antwoord op de meeste vragen wel kent. We beginnen namelijk met een kennismaking met jou. Vraag nummer 1…

[Boorgeluiden]

Nini Veltman
Is dat je airfryer?

John Verheij
Dat is niet mijn airfryer, maar… Ik bedoel. Oké, Dit is wel irritant zeg.

[Boorgeluiden stoppen]

John Verheij
Ja, oké, wat is uw naam?

Nini Veltman
Nou, Nini Veltman met een t.

John Verheij
Vet. Wat is uw geboortedatum?

Nini Veltman
25 November 1999.

John Verheij
Top als welk geslacht identificeert u zich?

Nini Veltman
Vrouw, vrouwelijk.

John Verheij
Wat is uw afkomst?

Nini Veltman
Nederlands, Holland.

John Verheij
Nederlands. Bent u in staat om te horen?

Nini Veltman
Ja en dat geluid hoorde ik ook dus.

John Verheij
Ja? Fantastisch. Luistert u/heeft u wel eens muziek geluid en zo ja, hoeveel uur per week?

Nini Veltman
Oeh nou ja en ik denk zo'n… 10 uur per week.

John Verheij
Oké. Bespeelt u een muziekinstrument en of heeft u een muziekopleiding gevolgd?

Nini Veltman
Ja en ja.

John Verheij
Op een schaal van 1 tot 10 waarin een staat voor geen invloed en de 10 staat voor zeer veel invloed. Hoeveel invloed heeft muziek op uw emoties?

Nini Veltman
Ja… 7 zeg maar.

John Verheij
Oké. Hoeveel uur per week kijkt u films en of series?

Nini Veltman
Ik denk zo tussen de 10 en 12 uur.

John Verheij
10 en 12 uur. Kijkt u/heeft u wel eens anime gekeken? Zo ja, hoeveel verschillende anime's?

Nini Veltman
Ja daar heb ik echt een heel lijstje van, oprecht. Maar ik weet, ik denk een stuk of 25 ofzo. 30 zoiets iets, ja.

John Verheij
Op een schaal van 1 tot 10 waarin 1 staat voor 'alleen de muziek' en 10 staat voor 'alleen het beeld', wat heeft voor u de meeste impact op de emoties die u ervaart tijdens het kijken naar een anime?

Nini Veltman
3.

John Verheij
3, oké. Dus voornamelijk de muziek.

Nini Veltman
Voornamelijk de muziek, ja.

John Verheij
Ja, helemaal goed. Dan komen we nu aan bij de muzikale vragen. Ik ga je een stukje laten horen. Luister er goed naar, ik ga je straks namelijk een vraag stellen over een paar aspecten daarvan, dus luister goed.

Nini Veltman
Oké.

[Fragment 1: 'Hendrickson']

John Verheij
Helemaal top. Vraagt numero 1: Geef van de volgende aspecten, een cijfer van 1 tot 10 naargelang de invloed die het volgens u heeft op de emotie die u voelt. Hierin staat 1 voor geen invloed. En tien voor heel veel invloed. Herhaling?

Nini Veltman
Oeh, ehmm... 4.

John Verheij
4. Helemaal goed. Dissonantie?

Nini Veltman
Mmm. 6.

John Verheij
Hmm-mm. Modulaties?

Nini Veltman
Ah… Ja… De 10 was goed, hè? Heel veel?

John Verheij
Een 10 is heel veel invloed, ja.

Nini Veltman
Ja precies ja, nou oké, 8 dan.

John Verheij
Oké, dynamiek?

Nini Veltman
Ehhm… 6 ook.

John Verheij
Restrictie en dat betekent eigenlijk het gebruik van stiltes.

Nini Veltman
3.

John Verheij
3. Tenslotte syncopatie.

Nini Veltman
4

John Verheij
4 helemaal goed. En wat voor soort tempo heeft het stuk volgens u?

Nini Veltman
Wil je gewoon snel langzaam of hebben.

John Verheij
Laag… gemiddeld… hoog…

Nini Veltman
Oké ja. Ja een beetje voor gemiddeld voortstuwend, beetje meeslepend, zo ja.

John Verheij
Gemiddeld, helemaal goed. Top, top we gaan al naar het volgende fragment, we racen er doorheen.

Nini Veltman
Yes.

John Verheij
Luister gerust.

[Fragment 2: 'The Merry Light Cavalrymen']

John Verheij
Wat voor soort tempo heeft het stuk volgens u?

Nini Veltman
Nou ja, ook gemiddeld.

John Verheij
Gemiddeld oké. Klinkt het stuk voor u meer majeur of mineur?

Nini Veltman
Majeur.

John Verheij
Oké. Lopen de noten in elkaar over of staan de loten los van elkaar… in de begeleiding?

Nini Veltman
Los.

John Verheij
En in de melodie?

Nini Veltman
Vind je ook wel meer los dan echt aan elkaar. Ja.

John Verheij
Helemaal goed. Zou u het stuk beschrijven als overwegend laag, gemiddeld of overwegend hoog?

Nini Veltman
Vind aan de hoge kant wel.

John Verheij
Hoge kant, helemaal goed. Op een schaal van 1 tot 10 waarin een staat voor donker een 10 staat voor licht. Wat is het meest van toepassing op dit stuk?

Nini Veltman
Nou, ik vind het wel een zwaar stuk, Maar het is niet per se donker in emotie, zeg maar, dus ik weet niet precies. Wil je dat horen? Via donker moeilijk (???)

John Verheij
Als je het timbre zou moeten kiezen?

Nini Veltman
Nja 7.

John Verheij
7. Dus overwegend licht?

Nini Veltman
Ja, dan zou ik het zo zeggen.

John Verheij
Helemaal goed, gaan we naar het volgende stukje.

John Verheij
Oh wacht, dat moet ik nog even bij zeggen. We hebben eerst een klein stukje intro. Ik laat wel even zien met mijn hand wanneer het stuk ingaat waar we het over gaan hebben.

Nini Veltman
Ja oké.

[Fragment 3: 'The Demon God II -The Lost Mountain-']

John Verheij
Hoppa, alright. Zou u het tempo beschrijven als laag, gemiddeld of hoog?

Nini Veltman
Hoog.

John Verheij
Hoog, oké. Vindt u het stuk harmonieus klinken of niet harmonieus?

Nini Veltman
Niet harmonieus.

John Verheij
Want als we dan in termen van consonant en dissonant zouden werken?

Nini Veltman
Dissonant.

John Verheij
Dissonant, helemaal goed. Welk woord associeert u het meest met dit stuk: hard of zacht?

Nini Veltman
Hard

John Verheij
Helemaal goed. Zou het stuk beschrijven als overwegend laag, gemiddeld of overwegend hoog?

Nini Veltman
Laag

John Verheij
Laag. Op een schaal van 1 tot 10 waarin 1 staat voor donker een 10 staat voor licht. Wat is het meest van toepassing op dit stuk?

Nini Veltman
Twee.

John Verheij
Twee, dus voornamelijk door… eh donker. Helemaal goed gaan we naar de laatste stukje. Ik moet hem heel eventjes vinden. Dus vanaf… hier…

Nini Veltman
Ja.

[Fragment 4: 'Augenbinde']

John Verheij
Zo mooi hè?

Nini Veltman
Ja.

John Verheij
Hoe zou u het tempo beschrijven? Als laag, gemiddeld of hoog?

Nini Veltman
Laag

John Verheij
Top. Klinkt het stuk meer majeur of mineur.

Nini Veltman
Mineur.

John Verheij
Helemaal top. Lopen de noten in elkaar over of staan de noten los van elkaar?

Nini Veltman
Lopen in elkaar over.

John Verheij
Zou je het register beschrijven als overwegend laag, gemiddeld of overwegend hoog?

Nini Veltman
Gemiddeld.

John Verheij
Gemiddeld. Op een schaal van 1 tot 10, waarin 1 staat voor donker een 10 staat voor licht. Welk timbre is het meest van toepassing op dit stuk?

Nini Veltman
4 [lacht]

John Verheij
Ja, dus wel donker, maar niet…

Nini Veltman
Maar niets, niet super donker, behalve die begint dan.

John Verheij
Helemaal goed, nou fantastisch Nini. Dat waren de vragen al meer… alweer.

Nini Veltman
Ahh.

John Verheij
Dan wil ik je heel erg bedanken voor je fantastische contributie aan mijn scriptie. Je hebt de wereld weer een stukje mooier gemaakt.

Nini Veltman
Geen probleem. Nou, ik ben blij dat ik kon helpen, hè?

Interviewtranscriptie Laurens Sanders

Laurens Sanders
Zeg het vooral als ik vastloop, ofzo, want dat kan, want geen wifi.

John Verheij
Komt helemaal goed. We beginnen met vraag 1, wat is uw naam?

Laurens Sanders
Laurens Sanders.

John Verheij
Laurens Sanders helemaal top. Wat is uw geboortedatum?

Laurens Sanders
2 februari 1998.

John Verheij
Mooi als welk geslacht identificeert u zich?

Laurens Sanders
Oeh, mannellie.

[Pijnlijke stilte]

Laurens Sanders
Ik bedoel mannelijk.

John Verheij
Oké, wat is uw afkomst?

Laurens Sanders
Nederlands

John Verheij
Bent u in staat om te horen?

Laurens Sanders
[Sarcastisch] Wat? [Serieus] Ja.

John Verheij
Ik weet het hele efficiënte vraag 5. Luistert u/heeft u wel eens muziek geluisterd? Zo ja, hoeveel uur per week.

Laurens Sanders
Oh Jezus. Is daar een een guideline in of zo dat je zegt tussen zoveel en zoveel uur?

John Verheij
Nou, eh eh eh, als je zeg maar. Hoeveel uur per dag zou je luisteren?

Laurens Sanders
Ik denk dat ik zo’n eh… toch wel goeie 2, misschien 3 luister per dag.

John Verheij
Nou, tussen de 14 en 21 uur dus. Helemaal top.

Laurens Sanders
Ja ja ga uit van de 18 uur gewoon.

John Verheij
18 uur, mooi. Bespeelt u een muziekinstrument en of heeft u een muziekstudie gevolgd?

Laurens Sanders
Ja en ja.

John Verheij
Op een eh… Op een schaal van 1 tot 10, waarbij 1 staat van… voor geen invloed en 10 staat voor zeer veel invloed. Hoeveel invloed heeft muziek op uw emoties?

Laurens Sanders
Oh op emoties? Ehm… 7.

John Verheij
Top. Hoeveel uur per week kijkt u films en of series?

Laurens Sanders
Ehhm. 7 uur per week.

John Verheij
Kijkt u/heeft u weleens anime gekeken? Zo ja, hoeveel verschillende anime's?

Laurens Sanders
Ja, eh… maar weinig en 1 verschillende anime.

John Verheij
In verschillende, oké helemaal top. Op een schaal van 1 tot 10 waarbij 1 staat voor 'alleen de muziek' en 10 staat voor 'alleen het beeld', wat heeft voor u de meeste impact op emoties die u ervaart tijdens het kijken naar een serie of film?

Laurens Sanders
Goeie vraag. Even kijken 1 staat voor zoveel mogelijk geluid en 10 staat voor het beeld, toch?

John Verheij
Juist

Laurens Sanders
Op m'n emoties… Ehhm… Ik denk dat dat… ehm… 4 is.

John Verheij
Helemaal goed, helemaal goed. Dan gaan we nu over naar de muzikale vragen. Let goed op, ik ga je. Straks ga ik van 6 aspecten van deze muziek even een vraag stellen, dus pay close attention.

[Fragment 1: 'Hendrickson']

Laurens Sanders
Ja oké.

John Verheij
Geef van elk van de volgende aspecten, een cijfer van 1 tot 10 naargelang de invloed die het volgens u heeft op de emoties die u voelt. Hierin staat 1 voor ‘geen invloed’ en team voor heel veel invloed. Herhaling?

Laurens Sanders
Ehhmm… 3

John Verheij
Alright. Dissonantie?

Laurens Sanders
Ehhh… 8 denk ik.

John Verheij
Top. Modulaties.

Laurens Sanders
Nou ja. Ja, Dat is een lullige vraag, maar ik krijg straks nog de vraag: opbouw?

John Verheij
Nee.

Laurens Sanders
Oké dan voor de laatste toch wel een, een, 6.

John Verheij
Right, dynamiek?

Laurens Sanders
Eh een 10, nee, doe maar negen, doe maar negen.

John Verheij
Doen we negen. Restrictie? Dat is het gebruik van stiltes.

Laurens Sanders
Normaal gesproken heel groot, maar in dit geval was het echt een… 1.

John Verheij
Oké. Syncopatie?

Laurens Sanders
Is me niet eens per se opgevallen, dus ook 1.

John Verheij
Helemaal goed, alright. Wat voor soort tempo heeft het stuk volgens u?

Laurens Sanders
Als in, wil je echt een BPM of zo?

John Verheij

Nee joh, neem gewoon het in termen van laag gemiddeld hoog.

Laurens Sanders
Ja, Het is een volgens mij een redelijk laag tempo, maar het was gewoon heel erg. Ja, nee, Dat is dat klinkt heel stom, maar als ik zeg: “Dat is een laag tempo met gewoon heel veel 16e noten” of zo, is dat wat je bedoelt of wat.

John Verheij
Dat is helemaal prima. Ik vind dat een. Een top antwoord, jongen. Gaan we naar het volgende stuk. En, hier komt ie...

[Fragment 2: ‘The Merry Light Cavalrymen’]

John Verheij
Right.

Laurens Sanders
Cool stuk, heel nice!

John Verheij
Ik stuur ‘m naar je door als je ‘m leuk vindt.

Laurens Sanders
Ja, mooi.

John Verheij
Wat voor soort tempo heeft het stuk volgens u?

Laurens Sanders
Ik denk onge… ehhh. Nou, ik denk dat het niet eens heel veel verschilt met het vorige stuk, alleen dat het een ander… ehhh andere ja een toonduur is gebruikt, zeg maar.

John Verheij
Hmm-mm oké.

Laurens Sanders
Dus ik denk dat het ongeveer hetzelfde tempo heeft als net.

John Verheij
En, Als we dan in termen van laag, gemiddeld of hoog zouden zeggen?

Laurens Sanders
Nou ja qua, kijk, qua feeling is het een lager tempo.

John Verheij
Oké laag?

Laurens Sanders
Oké, Maar het is… Ja

John Verheij
Ja. Heel goed houden we het daarbij. Klinkt een stuk meer majeur of mineur?

Laurens Sanders
Majeur.

John Verheij
Right. Lopen de noten in elkaar over of staan de noten los van elkaar in de A de begeleiding.

Laurens Sanders
Zitten meer aan elkaar?

John Verheij
En de melodie?

Laurens Sanders
Los van elkaar.

John Verheij
Oké en…Wat zie jij als de melodie trouwens?

Laurens Sanders
De blazers.

John Verheij
Oké, oké goed.

Laurens Sanders
Die, laat ik zo zeggen. Ik hoorde vrijwel alleen maar blazers, maar ik hoor het door een telefoon speakertje.

John Verheij
Helemaal goed. Ik denk dat ik je wel ongeveer begrijp wat je, want de melodie is [zingt melodie].

Laurens Sanders
Ja ja ja.

John Verheij
Ja. Die vond jij los van elkaar staan? Of vond je die vast aan elkaar.

Laurens Sanders
Ja nou wat ik hoorde was [zingt begeleiding].

John Verheij
Oké, oké, nou helemaal goed op die manier. Ja, prima. Zou je het stuk beschrijven als overwegend laag, gemiddeld of overwegend hoog.

Laurens Sanders
Als in qua toonhoogte, bedoel je?

John Verheij
Ja.

Laurens Sanders
Ja dan hoog.

John Verheij
Helemaal top. Op een schaal van 1 tot 10 waarbij 1 staat voor het donker een 10 staat voor licht. Wat is het meest van toepassing op dit stuk?

Laurens Sanders
7

John Verheij
Dus voornamelijk licht?

Laurens Sanders
Ja

John Verheij
Dan gaan we dan op de laatste twee fragmenten over, nog een vraagje of 9 hebben we. Er komt eerst komt er een soort van korte intro, met eh… met alleen een paar strijkers, pas als de hele band erbij komt, dat stukje daar focussen we op.

[Fragment 3: 'The Demon God II -The Lost Mountain-']

John Verheij
Zou je hier…

Laurens Sanders
Begin met strijkers leken een beetje op 'Soldaat van Oranje'. Sorry ga door.

John Verheij
Oh grappig, leuke bij kennis. Zou je het tempo beschrijven als laag, gemiddeld of hoog.

Laurens Sanders
Redelijk hoog.

John Verheij
Redelijk hoog oké. Vindt u het stuk harmonieus klinken of niet harmonieus?

Laurens Sanders
Jawel

John Verheij
Jawel. En dan, als we in termen of een consonant en dissonant zouden praten.

Laurens Sanders
Ehm ooooh, ja, ja. Wel dissonant, maar niet zo dissonant als 't eerste stuk.

John Verheij
Helemaal helder, nee prima. Ehm. Welk woord associeert u het meest met dit stuk: hard of zacht?

Laurens Sanders
Hard

John Verheij
Right. Zou u het stuk beschrijven als een overwegend laag, gemiddeld of overwegend hoog stuk?

Laurens Sanders
Gemiddeld

John Verheij
Right. Op een schaal van 1 tot 10 waarin 1 staat voor donker en 10 staat voor licht. Wat is het meest van toepassing op dit stuk?

Laurens Sanders
Ehm een 4.

John Verheij
4? Dus wat donkerder maar een beetje gemiddeld?

Laurens Sanders
Ja precies.

John Verheij
Helemaal goed. Zo dan gaan we naar het laatste stuk over. Ehhhhh… nog een vraagje of 4 5 zijn het. Yes?

Laurens Sanders
Yes.

[Fragment 4: 'Augenbinde']

Laurens Sanders
Hm, grappig.

John Verheij
Mooi stuk hè?

Laurens Sanders
Ja nou het is vooral… het is… zonder te ver erop vooruit te lopen, maar het is redelijk consonant, maar toch heel onheilspellend.

John Verheij
Oké interessant. Die vraag staat er niet eens tussen, maar ik ga hem wel opnemen.

Laurens Sanders
Oké nice!

John Verheij
Zou je het tempo beschrijven als laag, gemiddeld of hoog?

Laurens Sanders
Laag

John Verheij

Top. Klinkt het stuk meer majeur of mineur?

Laurens Sanders
Ja, daar zit ie dus… Ik vind hem toch redelijk majeur klinken.

John Verheij
Oké da's grappig hoezo? Want dit is eerder gezegd namelijk.

Laurens Sanders
Nou ik, ik vind het, zeg maar ik, ik snap het gevoel. The feeling is heel mineur, Maar de klanken zijn volgens mij best wel majeur. Dus ja.

John Verheij
Wat ik… eh een vorige interview… dan heb ik het over Daantje die zei dat het heel erg. Hoopvol dat ik nog wel in zat, een beetje nostalgisch hoopvol achtige vibe ofzo.

Laurens Sanders
Nou ja, ik had meer soort van dat. Ja ja, misschien wel. Het was een beetje het gevoel van je kijkt naar een deur waarbij je… je hebt net een schoten gehoord ofzo. Je kijkt naar de deur en je bent aan de afwachting of er iemand binnen gaat komen of niet. En het zou kunnen, maar zou kunnen zijn dat diegene nooit meer gaat komen, weet je wel? Dat dat gevoel het is toch een beetje dat nare gevoel vanbinnen, maar ergens is 't wel… Ja wie weet misschien toch wel.

John Verheij
Sick

Laurens Sanders
Ja dat.

John Verheij
Een goede vraag dus. Lopen de noten in elkaar over of staan de noten los van elkaar?

Laurens Sanders
Ze lopen in elkaar over.

John Verheij
Yes, zou je het register beschrijven als overwegend laag, gemiddeld of overwegend hoog?

Laurens Sanders
Ja die vind ik heel moeilijk nu, want ik hoorde 't door een telefoon speakertje en het was toch wel erg aan de schelle kant vaak. Maar volgens mij is het niet zo vreselijk hoog, dus deze moet je maar even een beetje schuldig blijven. Ik ga voor de zekerheid gewoon zitten in het gemiddelde. Maar ik weet vrij zeker dat het niet laag was.

John Verheij
Helemaal goed en dan de laatste vraag. Op een schaal van 1 tot 10 waarbij 1 staat voor donker en 1 staat voor ligt, welk timbre is het meest van toepassing op dit stuk?

Laurens Sanders
En dan heb je het niet over emotie, toch? Dan heb je het echt over de klank?

John Verheij
Dan heb ik het echt over de klank.

Laurens Sanders
Ja dan ga ik naar een 7tje toe.

John Verheij
Zeventje, dus toch nog van de lichte kant ook?

Laurens Sanders
Toch wel licht dan… aan de lichte kant, maar wat ik al zei dat is, kan ook gewoon echt met ‘t speakertje te maken hebben. Deze zou ik wel graag… Als jij ook door kan sturen, ben ik ook gewoon benieuwd, zeg maar.

John Verheij
Helemaal goed, ik, ik zal dus de lijst gewoon even doorsturen van de nummertjes. Dat. Dan wil ik je heel erg bedanken voor je toevoeging aan mijn scriptie. Je hebt de wereld weer een stukje beter gemaakt.

Laurens Sanders
Ja ja thanks. Fijn, fijn om te horen.

Interviewtranscriptie Anne van Asselt

John Verheij
Hé, welkom Anne, welkom bij dit interviewtje Het gaat over de emoties die Mensen ervaren bij anime's en dan voornamelijk de technieken die daaraan vastzitten. Ik heb voor jou straks een stuk of 28 vragen. 11 daarvan gaan over jou, om jou te leren kennen, dus schrik niet. Ik gok dat jij de antwoorden daarop kent. We beginnen gewoon met wat simpele vragen over je achtergrond, wat is uw naam?

Anne van Asselt
Anne van Asselt.

John Verheij
Wat is uw geboortedatum?

Anne van Asselt
6 juni 2000.

John Verheij
Top als welk geslacht identificeert u zich?

Anne van Asselt
Vrouw

John Verheij
Wat is uw afkomst?

Anne van Asselt
Nederlands? Dat bedoel je?

John Verheij
Ja, zeker. Bent u in staat om te horen?

Anne van Asselt
Ja

John Verheij
Dan gaan we even over de muzikale achtergrond wat vragen stellen, luistert u/heeft u wel eens muziek geluisterd? Zo ja, ongeveer hoeveel uur per week?

Anne van Asselt
Ja… Hoeveel uren per week? 10 uur per week?

John Verheij
Helemaal goed, Dat is iets minder dan twee uur per dag.

Anne van Asselt
Ja, dat klopt wel, denk ik.

John Verheij
Helemaal goed. Bespeeld uw een muziekinstrument en/of heeft u een muziekstudie gevolgd?

Anne van Asselt
Ja, docent muziek en ik zing.

John Verheij
Op een schaal van 1 tot 10, waarin 1 staat voor geen invloed een 10 staat voor zeer veel invloed. Hoeveel invloed heeft muziek op uw emoties?

Anne van Asselt
7

John Verheij
7 dus behoorlijk veel wel, maar niet excessief. Hoeveel uur per week kijkt u films en of series?

Anne van Asselt
Oeh. Is gewoon tv-programma's, is dat ook film of serie?

John Verheij
Sure

Anne van Asselt
OK dan wel veel.

John Verheij
[Sarcastisch] Anne exposed.

Anne van Asselt
Zo… echt… ook 10 uur.

John Verheij
Allemaal prima, dat valt nog best mee, toch?

Anne van Asselt
Ja valt echt wel mee.

John Verheij
Ehm… kijkt u/heeft u wel eens een anime gekeken? Zo ja, hoeveel verschillende soorten?

Anne van Asselt
Nee nooit.

John Verheij
Helemaal geen, right. Op een schaal van 1 tot 10 waarin 1 staat voor 'Alleen de muziek' en 10 staat voor 'Alleen het beeld', wat heeft voor u de meeste impact op de emoties die je ervaart tijdens het kijken naar een serie of film?

Anne van Asselt
1 muziek en 10 het beeld? Ik denk 4.

John Verheij
4?

Anne van Asselt
Ja.

John Verheij
Dus het neigt naar audio, maar… ‘t is een beetje gemiddeld. Helemaal goed, dan gaan we... ik je nu een fragmentje laten horen. Let daarbij goed op. Ik ga namelijk over wat muziek technische aspecten, wat dingetjes vragen. Ehm… Dat is het, ben je klaar voor?

Anne van Asselt
Ja.

John Verheij
Helemaal goed, daar komt ie.

[Fragment 1: ‘Hendrickson’]

John Verheij
Zo was dat goed te horen?

Anne van Asselt
Zeker

John Verheij
Mooi zo. Geef van elk van de volgende aspecten, een cijfer van 1 tot 10 naargelang de invloed die het volgens u heeft op de emotie die u voelt. Hierin staat 1 voor geen invloed en 10 voor heel veel invloed. Het is de eerste is herhaling.

Anne van Asselt
Ja hoor. Ik denk 6

John Verheij
Helemaal goed, dissonantie?

Anne van Asselt
8.

John Verheij
Right. Modulaties?

Anne van Asselt
Ook 8.

John Verheij
Dynamiek?

Anne van Asselt
Ook 8.

John Verheij
Restrictie en daarmee bedoelen we eigenlijk het gebruik van stiltes.

Anne van Asselt
Ook 8.

John Verheij
Alright helemaal goed en de laatste: syncopatie.

Anne van Asselt
Ik denk 7.

John Verheij
7, alright. Wat voor soort tempo heeft het stuk volgens u?

Anne van Asselt
Snel? Is dat een soort?

John Verheij
Ja, Dat is perfect, Dat is precies wat ik zoek. Dan gaan we al door naar het volgende fragment, even kijken, ja, ben je er klaar voor?

Anne van Asselt
[Knikt]

[Fragment 2: 'The Merry Light Cavalrymen']

John Verheij
Zo, alright. Wat voor soort tempo heeft het stuk volgens u?

Anne van Asselt
Ehh… Snel ook.

John Verheij
Klinkt het stuk meer majeur of mineur.

Anne van Asselt
Majeur

John Verheij
En dan is deze vraag dus in tweeën verdeeld, lopen de noten in elkaar over of staan de loten los van elkaar in de A in de begeleiding?

Anne van Asselt
Even kijken hoor. Los van elkaar.

John Verheij
En dan melodie.

Anne van Asselt
Lopen ze ik. Oh, nu wordt het ingewikkeld, want dat is…Ik denk wel los van elkaar. Ja ik denk 't wel.

John Verheij
Er zijn geen foute antwoorden. Zou u het stuk beschrijven als overwegend laag, gemiddeld of overwegend hoog?

Anne van Asselt
Nou, de melodie is hoog en de begeleiding is iets meer, gemiddeld is het.

John Verheij
En het gewoon in het algemeen, wat zou je dan zeggen?

Anne van Asselt
Dan hoog denk ik.

John Verheij
Hoog, oké helemaal goed, de laatste vraag met dit fragment is: Op een schaal van 1 tot 10, waarbij 1 staat voor donker en 10 staat voor licht. Wat is het meest van toepassing op het stuk?

Anne van Asselt
Licht of moet natuurlijk een cijfer geven. Even kijken hoor, dan denk ik 8.

John Verheij
8 heel goed, dan gaan we door naar het volgende fragment. Het begint straks met een paar strijkers die een paar noten neerleggen Als de hele band in komt dan over dat stuk gaat het.

[Fragment 3: 'The Demon God II -The Lost Mountain-']

John Verheij
Zou u het tempo beschrijven als laag, gemiddeld of hoog?

Anne van Asselt
Hoog

John Verheij
Hoog. Vindt u het stuk harmonieus klinken of niet harmonieus?

Anne van Asselt:
Wel harmonieus.

John Verheij
Wel harmonieus en als we in termen van consonant en dissonant zouden praten?

Anne van Asselt
Even denken hoor ik was een klein beetje uitgezoomd. Kan je een heel klein stukje nog een keer laten horen?

John Verheij
Natuurlijk doe ik even vanaf het middenstukje aan.

Anne van Asselt
Da's goed.

[Fragment 3: 'The Demon God II -The Lost Mountain-']

Anne van Asselt
Dissonant.

John Verheij
Sorry?

Anne van Asselt
Dissonant, dat was de vraag toch?

John Verheij
Ja ja, dissonant. Welk woord associeert u het meest met dit stuk hard of zacht?

Anne van Asselt
Hard.

John Verheij
Zou het stuk beschrijven als overwegend laag, gemiddeld of overwegend hoog.

Anne van Asselt
Ehh... Laag.

John Verheij
Op een schaal van 1 tot 10, waarbij 1 staat voor donker een 10 staat voor licht. Wat is het meest van toepassing op het stuk?

Anne van Asselt
hm… 3.

John Verheij
Helemaal goed, gaan we al naar het laatste fragment.

[Fragment 4: 'Augenbinde']

John Verheij
Zou je het tempo beschrijven als laag, gemiddeld of hoog?

Anne van Asselt
Laag.

John Verheij
Klinkt het stuk meer majeur of mineur?

Anne van Asselt
Mineur.

John Verheij
Lopen de noten in elkaar over of staan de noten los van elkaar?

Anne van Asselt
Hmm… Los van elkaar.

John Verheij
Want als je het in termen van staccato of legat0 zou moeten beschrijven?

Anne van Asselt
Ja oké dan wel legato.

John Verheij
Oké oké. Zou je het register beschrijven als overwegend lage, gemiddeld of overwegend hoog?

Anne van Asselt
Ehh… Gemiddeld.

John Verheij
Gemiddeld… Allerlaatste vraag: Op een schaal van 1 tot 10, waarbij 1 staat voor donker en 10 staat voor licht. Welke timbre is het meest van toepassing op het stuk?

Anne van Asselt
Ik denk een 6.

John Verheij
Een 6. Nou Anne dan ga ik heel erg bedanken voor je inzet. Bedankt voor je hulp aan het interview ik wens je nog een hele prettige avond.

Interviewtranscriptie Scott Baks

John Verheij
Alright, welkom Scott welkom bij mijn interview, fijn dat je de aan mee wil helpen. Scott, ik heb voor jou heb ik straks 28 vragen. En elf daarvan weet ik heel erg zeker dat jij die kent. Dat zijn namelijk vragen die over jou gaan. Ehm…De overige 17 vragen, zijn we muzikale vragen. Mocht je het nog niet weten, mijn scriptie gaat over filmmuziek of anime muziek en de emoties die daaraan vastzitten. En daar gaat het interview ook over. We beginnen gewoon met wat algemene vragen, wat is uw naam?

Scott Baks
Nou, ik heet Scott Baks.

John Verheij
Scott Baks dus, wat…

Scott Baks
Baks met ks.

John Verheij
Nou, dankjewel. Wat is uw geboortedatum?

Scott Baks
6 maart 2000.

John Verheij
Helemaal top. Als welk geslacht identificeert u zich?

Scott Baks
Man.

John Verheij
Wat is uw afkomst?

Scott Baks
Nederlands.

John Verheij
Bent u in staat om te horen?

Scott Baks
Ja.

John Verheij
Luistert u/heeft u wel eens muziek geluisterd? Zo ja, hoeveel uur per week ongeveer.

Scott Baks
Zo, daar vraag je wat, ik luister, heel veel muziek. Even denken hoor. Ehm. Nou ja, zeg zo’n 10 uur, 11 uur per week.

John Verheij
10 uur, 11 uur per week?

Scott Baks
Zoiets.

John Verheij
Helemaal goed. Bespeelt u een muziekinstrument en/of heeft u een muziekstudie gevolgd?

Scott Baks
Nou ik, momenteel studeer ik aan Codarts laatste jaar natuurlijk. Ik speel orgel, piano. Eh, en op de opleiding, gitaren en drums wel gehad. Ja en zang ook natuurlijk, Maar dat heeft verder niet mijn voorkeur. Misschien niet ten opzichte van orgel en piano.

John Verheij
Dat volstaat zeker. Op een schaal van 1 tot 10 waarin 1 staat voor geen invloed een 10 staat voor zeer veel invloed. Hoeveel invloed heeft muziek op uw emoties?

Scott Baks
7.

John Verheij
7 oké.

Scott Baks
Ja.

John Verheij
Dan even uw kijkgedrag, hoeveel uur per week kijkt u films en of series?

Scott Baks
Kijken hoor. 1,5 uur, denk ik in een week?

John Verheij
1,5 uur, oké, dat is een gemiddelde speelfilm per week.

Scott Baks
Ja, nou ja, nee, Dat is niet waar, minder. Denk, moet zeggen 3 kwartier dan zeg maar één film in de twee weken.

John Verheij
Oké 3 kwartier.

Scott Baks
Zo misschien ja.

John Verheij
Helemaal goed. Kijkt u/heeft u wel eens anime gekeken? Zo ja, hoeveel verschillende anime's?

Scott Baks
Goeie vraag, ehm. Kijk, ik heb wel films gezien van Studio Ghibli. Telt dat ook?

John Verheij
Zeker, zeker.

Scott Baks
Ja nou ja, dat, daar wel een film of 5/6 van denk ik.

John Verheij
Ok ok helemaal goed. Op een schaal van 1 tot 10, waarbij 1 staat voor ‘Alleen de muziek’ en 10 staat voor ‘Alleen het beeld’, wat heeft voor u de meeste impact op de emoties die u ervaart tijdens het kijken naar een anime?

Scott Baks
Even kijken hoor. Als ik nu, zeg maar 5 kies dan is het evenveel?

John Verheij
[Knikt]

Scott Baks
Ja precies. Oké kijken hoor. En 1 is de kant van muziek?

John Verheij
Ja, zeker.

Scott Baks
Ja, dan denk ik 6.

John Verheij
6 dus voornamelijk…

Scott Baks
Nee nee nee sorry 4.

John Verheij
4?

Scott Baks
Voornamelijk muziek.

John Verheij
Voornamelijk muziek. Helemaal helder. Ja is wel goed, dan gaan we beginnen aan de muzikale vragen. Je krijgt ook zo een fragment te horen. Let hierbij, speciaal bij deze erg goed op, want ik ga je straks wat over wat van de aspecten van dat nummer wat vragen stellen. Laat het vooral weten Als je het slecht of niet hoort dan.

Scott Baks
Ja goed.

John Verheij
Weet je dat. Ik ga hem nu aanzetten.

[Fragment 1: ‘Hendrickson’]

John Verheij
Top. Geef van elk van de volgende aspecten, een cijfer van 1 tot 10 naargelang de invloed die het volgens u heeft op de emotie die u voelt. Hierin staat 1 voor geen invloed en 10 voor heel veel invloed. A, herhaling?

Scott Baks
4.

John Verheij
Dissonantie?

Scott Baks
7? Nee doe maar 8.

John Verheij
Dat is goed, modulaties?

Scott Baks
7.

John Verheij
Een 7, oké, dynamiek?

Scott Baks
Ehhmm. Vijf.

John Verheij
Restrictie en daarmee bedoelen we het gebruik van stiltes.

Scott Baks
Ehm… 8

John Verheij
8 oké, tenslotte syncopatie?

Scott Baks
Ook 8

John Verheij
Ook 8 oké, wat voor soort tempo heeft het stuk volgens u?

Scott Baks
Wil je een term? Of wil je...?

John Verheij
Je hoeft niet zo een noodzakelijk in BPM of zo, gewoon laag, hoog, gemiddeld.

Scott Baks
Ja vooral

John Verheij
Gaat vooral om je ervaring.

Scott Baks
Even kijken, hoor, ja, hoe zeg je dat? Het gaat het over tempo. Nou ja heroïsch is geen tempoaanduiding, maar. Denk langzaam? Ja.

John Verheij
Langzaam helemaal goed.

Scott Baks
Nu moet ik even scheiden van wat is het tempo en wat ervaar ik daarbij maar?

John Verheij
Want Als je de ervaring erbij betrekt? Wat eh… wat wat zorgt voor de twijfel?

Scott Baks
Nou, ik denk omdat het, ehm, er zitten heel veel lagen in die muziek. En zeker in het middelste deel beginnen dan de bovenste lagen sneller te bewegen ten opzichte van de onderste. En, ik denk dat ondanks dat dat gebeurt, krijg je een soort vertigo effect. Maar daaronder blijft zeg maar het basis ritme hetzelfde en dat is langzaam. Het suggereert een een soort versnelling, zeg maar die, denk ik in deze muziek bij mij het gevoel oproept van een soort een soort climactisch, iets moet zeggen, het 't werkt naar een climax toe, zeg maar, dus dat werkt dat roept spanning op.

John Verheij
Helder. Helder, gaan we naar het volgende stuk. [Geen geluid] [Sarcastisch] Dan zal ik het volume ook aanzetten, dat gaat dan wel sneller ja.

[Fragment 2: 'The Merry Light Cavalrymen']

John Verheij
Wat voor soort tempo heeft het stuk volgens u?

Scott Baks
Mastodo. Omdat we ook, hoe zeg je dat? Dat woord ervoor? [Praat in zichzelf] [Grapt] Ik heb geen muziek oude stijl gedaan, hè, dan ga je. [Serieus] Ik vind het eh... Ja andante.

John Verheij
Andante.

Scott Baks
Die kant uit dit in principe hier past dat er goed op.
John Verheij
Helemaal goed.

Scott Baks
Gaande, maar wel met een zekere…

John Verheij
Als ik zou zeggen, midden/hoog? Wat zou dat dan ongeveer?

Scott Baks
Meer dan meer richting midden. .

John Verheij
Dan meer richting het midden oké.

John Verheij
Klinkt het stuk meer majeur of meer mineur?

Scott Baks
Majeur.

John Verheij
Lopen de noten in elkaar over of staan de loten los van elkaar in: A de begeleiding?

Scott Baks
Ja dat dat over het algemeen loopt door.

John Verheij
En B de melodie?

Scott Baks
Ja loopt, loopt ook door, maar is iets gefragmenteerder.

John Verheij
Als we het in allebei in termen van staccato en legato zouden doen, hoe zou je de begeleiding dan beschrijven?

Scott Baks
Begeleiding denk ik staccato dan.

John Verheij
Hmm-hm en de melodie, staccato of legato?

Scott Baks
Dan overwegend legato.

John Verheij
Oké. Helder. Helder.

Scott Baks
Ik vind hem lastig, Ik vind hem lastig, want ik, ik hoor het wel allebei. Maar als je vraagt naar een uitsluitsel dan.

John Verheij
Ik snap het heel goed. [Sarcastisch] Als ‘t makkelijke vragen zouden zijn, dan zou ik ze ook niet stellen.

Scott Baks
[Sarcastisch] Heb je, heb je er niks aan.

John Verheij
Zou u het stuk beschrijven als overwegend laag, gemiddeld of overwegend hoog.

Scott Baks
Hoog.

John Verheij
Oké. Op een schaal van 1 tot 10 waarbij 1 staat voor donker en de dienst dat voor licht. Wat is het meest van toepassing op dit stuk?

Scott Baks
Ehh… Licht

John Verheij
Licht, daar zit een cijfer waar 1 dus donker en 10 staat voor licht dus beetje spectrum. Waar zou je dan staan?

Scott Baks
6.

John Verheij
6 oké, dus wel licht, maar toch wel behoorlijk gemiddeld.

Scott Baks
Er zit ook ja, juist.

John Verheij
Helder gaan we naar het volgende fragment hierbij een kort stukje info. Het begin straks met een strijker stukje. Het stukje waar wij het over gaan hebben, is eigenlijk als de hele band inkomt.

[Fragment 3: 'The Demon God II -The Lost Mountain-']

John Verheij
Oké, zou u het tempo beschrijven als laag, gemiddeld of hoog.

Scott Baks
Gemiddeld

John Verheij
Gemiddeld, oké. Vindt u het stuk harmonieus klinken of niet harmonieus?

Scott Baks
Even kijken, wat bedoel je daarmee?

John Verheij
Ehhhm… Ik wil niet sturen, antwoord eerst voor wat jouw interpretatie je in is en daarna ga ik het, zeg nog afkaderen voor je. Dus eerst gewoon als je hoort harmonieus niet harmonieus [gebaart 'wat dan'].

Scott Baks
Ja even kijken Als ik dat zo moet beantwoorden, dan vind ik het harmonieus.

John Verheij
Oké en als ik dan zeg binnen de kaders van consonant/dissonant.

Scott Baks
Maar ja, dan wel dissonant. Nou, het hangt wel samen voor mij, dus ik vind het wel harmonieus.

John Verheij
Ja, een leuke vraag, vind ik dit ook. Welk woord associeert u het meest met het stuk hard of zacht?

Scott Baks
Hard.

John Verheij
Zou het stuk beschrijven als overwegend laag, gemiddeld of overwegend hoog?

Scott Baks
Gemiddeld.

John Verheij
Gemiddeld, oké op een schaal van 1 tot 10, waar 1 staat voor donker een 10 staat voor licht. Wat is het meest van toepassing op dit stuk?

Scott Baks
Hmmm even kijken hoor dan. 4?

John Verheij
4, dus overwegend donker, maar...

Scott Baks
Ja maar nou, het is net als je zeg maar tussen de twee moet kiezen, net donker, dus 4.

John Verheij
Oké ja helder. Dan gaan we alweer naar het laatste fragment. Moet ik heel eventjes zoeken. Ja dat dat.

[Fragment 4: 'Augenbinde']

John Verheij
Zou u het tempo beschrijven als laag, gemiddeld of hoog?

Scott Baks
Laag

John Verheij
Klinkt het stuk meer majeur of mineur?

Scott Baks
Mineur

John Verheij
Mineur oké.

Scott Baks
Strikvraag.

John Verheij
Oké, nou ja, ik zag je denken, maar…

Scott Baks
Ja ja nee ja, ik vind….

John Verheij
Wat hield je bezig?

Scott Baks
Ik vind mineur. Ondanks dat het. Weet je, je hebt ook niet alleen mineur akkoorden. Het is een beetje, Het is een beetje ambigu, maar ik denk dat… Ja, suggereert het meest mineur.

John Verheij
Top. Lopen de noten in elkaar over of staan ze los van elkaar?

Scott Baks
Hmmm ja loopt in elkaar over.

John Verheij
Zou je het register beschrijven als overwegend laag, gemiddeld of overwegend hoog?

Scott Baks

Hoog

John Verheij
Hoog oké dan. Laatste vraag: Op een schaal van 1 tot 10 waarbij 1 staat voor donker en 10 staat voor licht, welk timbre was het meest van toepassing op dit stuk?

Scott Baks
Ehhh… Zo… Ja 5.

John Verheij
5, dus echt gewoon precies in het midden?

Scott Baks
Ja, ik vind wel ja.

John Verheij
Helemaal goed. Nou, Scott dat waren de vragen, dan wil ik je heel erg bedanken voor het interview.

Scott Baks
Graag gedaan.

John Verheij
En dan zijn we helemaal klaar. Dankjewel.

Interviewtranscriptie Kees Verheij

John Verheij
Dankjewel dat je meedoet aan het interview. Wat is uw naam?

Kees Verheij
Mijn naam is Kees Verheij.

John Verheij
Wat is uw geboortedatum?

Kees Verheij
31 januari 1965.

John Verheij
Als welk geslacht identificeert u zich?

Kees Verheij
Man.

John Verheij
Wat is uw afkomst?

Kees Verheij
Nederlands.

John Verheij
Bent u in staat en te horen?

Kees Verheij
Ja.

John Verheij
Luistert u/heeft u wel eens muziek geluisterd? Zo ja, hoeveel uur per week?

Kees Verheij
10 uur per week.

John Verheij
Bespeelt u een muziekinstrument en of heeft u een muziekstudie gevolgd?

Kees Verheij
Ik heb… bespeel drums en ik heb daar ook een cursus voor gehad ehh...

John Verheij
Hmm-hm. Op een schaal van een tot 10 waarin 1 staat voor geen invloed en 10 voor zeer veel invloed. Hoeveel invloed heeft muziek op uw emotie?

Kees Verheij
9.

John Verheij
Hoeveel uur per week kijkt u films en series?

Kees Verheij
Iets meer dan 10 uur.

John Verheij
Kijkt u/heeft u wel eens anime gekeken? Zo ja, hoeveel verschillende anime's?

John Verheij
Heel lang geleden, die heette Alleen op de wereld.

John Verheij
Op een schaal van een tot 10 waarin een staat voor 'Alleen de muziek' een 10 staat voor 'Alleen het beeld', wat heeft voor u de meeste impact op emoties die u ervaart tijdens het kijken naar een anime. Dus 1 is 'Alleen de muziek', 5 zijn allebei zijn en 10 is dus 'Alleen het beeld'.

Kees Verheij
Een 7.

John Verheij
Dus voornamelijk het beeld?

Kees Verheij
[Knikt]

John Verheij
Dan zijn we aangekomen bij het eerste muzikale fragment.

[Fragment 1: 'Hendrickson']

John Verheij
Geef van elk van de volgende aspecten, een cijfer van 1 tot 10 naargelang de invloed die het volgens u heeft op de emotie die u voelt. Hierin staat 1 voor geen invloed, een 10 voor heel veel invloed. A herhaling?

Kees Verheij
5.

John Verheij
Dissonantie?

Kees Verheij
7.

John Verheij
7? Modulaties?

Kees Verheij
9.

John Verheij
Oké oké. Dynamiek?

Kees Verheij
10

John Verheij
En restrictie?

Kees Verheij
Ook 10.

John Verheij
Oké syncopatie?

Kees Verheij
3.

John Verheij
Top, wat soort tempo heeft zich volgens u?

Kees Verheij
Dat is gemiddeld.

John Verheij
Nou, gaan we naar het volgende fragment.

[Fragment 2: 'The Merry Light Cavalrymen']

John Verheij
Wat voor soort tempo heeft het stuk volgens u?

Kees Verheij
Hoog tempo.

John Verheij
Klinkt een stuk meer majeur of mineur?

Kees Verheij
Majeur.

John Verheij
Lopen we de noten in elkaar over of staan de noten los van elkaar in: A de begeleiding?

Kees Verheij
Ehhm… Vloeiend.

John Verheij
Oké en de melodie?

Kees Verheij
Allemaal los van elkaar.

John Verheij
Wat is voor jou de melodie?

Kees Verheij
[Zingt de begeleiding als melodie en melodie als begeleiding]

John Verheij
Oké dan is de begeleiding is voor jou dus niet vloeiend.

Kees Verheij
Eh ja.

John Verheij
Top, is de begeleiding is staccato. Melodie is dan legato. Zou je het stuk beschrijven als overwegend laag, gemiddeld of overwegend hoog?

Kees Verheij
Hoog tempo?

John Verheij
Als in toonhoogte.

Kees Verheij
Hoog.

John Verheij
Op een schaal van 1 tot 10 waarin een staat voor donker en 10 staat voor licht. Wat is het meest van toepassing op dit stuk?

Kees Verheij
Licht, 10.

John Verheij
Top. Gaan we naar het volgende stuk.

[Fragment 3: 'The Demon God II -The Lost Mountain-']

John Verheij
Zou u het tempo beschrijven als een laag, gemiddeld of hoog?

Kees Verheij
Laag

John Verheij
Hmm-hm. Vindt u het stuk harmonieus klinken of niet harmonieus?

Kees Verheij
Niet harmonieus.

John Verheij
Oké en als dat in de termen van consonant en dissonant?

Kees Verheij
Dissonant.

John Verheij
Welk woord associeert die het meest met dit stuk: hard of zacht?

Kees Verheij
Hard.

John Verheij
Zou u het stuk beschrijven overwegend laag, gemiddeld of overwegend hoog?

Kees Verheij
Laag

John Verheij
Op een schaal van 1 tot 10 waarin 1 staat voor donker en 10 staat voor licht. Wat is het meest van toepassing op dit stuk?

Kees Verheij
2.

John Verheij
Oké dus voornamelijk donker, gaan naar het laatste stuk.

[Fragment 4: 'Augenbinde']

John Verheij
Zou u het tempo beschrijven als laag, gemiddeld of hoog?

Kees Verheij
Laag.

John Verheij
Klinkt het stuk meer majeur of mineur?

Kees Verheij
Mineur.

John Verheij
Lopen de nood in elkaar over of staan de noten los van elkaar?

Kees Verheij
Los van elkaar.

John Verheij
Zou je het register beschrijven als overwegend laag, gemiddeld of overwegend hoog?

Kees Verheij
Laag

John Verheij
Op een schaal 1 een tot 10 waarin 1 staat voor donker en 10 staat voor licht. Wat is het meest van toepassing op dit stuk?

Kees Verheij
1.

John Verheij
Dank je wel.

Interviewtranscriptie Sacha Verheij

John Verheij
Goedenavond, dank je dat je wil helpen met mijn interview. We… Het interview heeft 28 vragen. 11 daarvan van zijn kennismaking vragen en 17 daarvan zijn muzikale vragen. We beginnen met uw achtergrond. Wat is uw naam?

Sacha Verheij
Sacha Verheij.

John Verheij
Wat is uw geboortedatum?

Sacha Verheij
3 maart 1970.

John Verheij
3 maart 1970. Als welk geslacht identificeert u zich?

Sacha Verheij
Van het vrouwelijk geslacht.

John Verheij
Wat is uw afkomst?

Sacha Verheij
Nederlands.

John Verheij
Kan je iets harder praten?

Sacha Verheij
[Knikt]

John Verheij
Dankjewel, bent u in staat om te horen?

Sacha Verheij
Ja.

John Verheij
Luistert u/heeft u wel eens muziek geluisterd? Zo ja, hoeveel uur per week.

Sacha Verheij
4 uur per week.

John Verheij
Bespeelt u een muziekinstrument en of heeft u een muziekstudie gevolgd?

Sacha Verheij
Nee.

John Verheij
Op een schaal van 1 tot 10 waarin 1 staat voor geen invloed een 10 staat voor zeer veel invloed. Hoeveel invloed heeft muziek op uw emoties?

Sacha Verheij
8.

John Verheij
Hoeveel uur per week kijkt u films en of series?

Sacha Verheij
10 uur.

John Verheij
Kijkt u/heeft u wel eens anime gekeken? Zo ja, hoeveel verschillende anime's?

Sacha Verheij
Nog nooit.

John Verheij
Op een schaal van 1 tot 10 waarin 1 staat voor 'Alleen muziek' en 10 staat voor 'Alleen het beeld', wat heeft voor u de meeste impact op de emoties die u ervaart tijdens het kijken naar een anime? Of serie of film.

Sacha Verheij
Ehh… de muziek, 8.

John Verheij
Dus dat zou twee betekenen Als het voornamelijk muziek is en je geeft het een 8 dan is het een 2.

Sacha Verheij
7, 3 dan. Ik dacht ik zal allebei iets kiezen.

John Verheij
Op de schaal staat 1 staat voor 'Alleen de muziek' en 10 staat voor 'Alleen het beeld'. Welk cijfer wordt het dan? Het is een spectrum.

Sacha Verheij
7 voor muziek en 3 voor het beeld.

John Verheij
Oké, dus dan is het een 3 prima. Dan gaan we naar de eerste muzikale vraag. Ehmm… luister goed.

[Fragment 1: 'Hendrickson']

John Verheij
Geef van elk van de volgende aspecten, een cijfer van een tot 10 naargelang de invloed die het volgens u heeft op de emotie die u voelt hierin staat de 1 voor geen invloed en 10 voor heel veel invloed. A: herhaling?

Sacha Verheij
6.

John Verheij
Dissonantie?

Sacha Verheij
9.

John Verheij
Modulaties?

Sacha Verheij
7.

John Verheij
Dynamiek.

Sacha Verheij
Ook een 7.

John Verheij
Restrictie da's het gebruik van stiltes.

Sacha Verheij
3.

John Verheij
Hmm-hm syncopatie?

Sacha Verheij
Wat is dat?

John Verheij
De normaal ritme is… Als een ritme recht is, is het [doet een niet gesyncopeerd ritme voor]. Als een ritme gesyncopeerd is dan is het [doet een gesyncopeerd ritme voor]. Dus dan zit het er achteraan.

Sacha Verheij
3.

John Verheij
3. Wat voor soort tempo heeft het stuk volgens u?

Sacha Verheij
Een hoog tempo.

John Verheij
Gaan we naar het volgende fragment.

[Fragment 2: 'The Merry Light Cavalrymen-']

John Verheij
Wat voor soort tempo heeft het stuk volgens u?

Sacha Verheij
Hoog

John Verheij
Klinkt een stuk meer majeur of mineur?

Sacha Verheij
Ehhhh… Majeur?

John Verheij
Lopen de noten in elkaar over of staande noten los van elkaar in: A: de begeleiding.

Sacha Verheij
Ik vind dat lastig los van elkaar te zien. Wat is de begeleiding? Wat is de?

John Verheij
De begeleiding zijn de blazers. Dus dat is:

[Fragment 2: 'The Merry Light Cavalrymen'] [Geeft begeleiding aan]

John Verheij
Dit is de melodie:

[Fragment 2: 'The Merry Light Cavalrymen'] [Geeft melodie aan]

John Verheij
Dus voor de begeleiding, noten los of vast?

Sacha Verheij
[Lacht] Vast.

John Verheij
K. Prima. En voor de melodie?

Sacha Verheij
Vast.

John Verheij
Oké prima zou u het stuk beschrijven overwegend laag, gemiddeld of overwegend hoog?

Sacha Verheij
Hoog

John Verheij
Op een schaal van 1 tot 10, waarbij 1 staat voor donker en 10 staat voor licht. Wat is het meest van toepassing op dit stuk?

Sacha Verheij
9.

John Verheij
Top. Zou je het tempo beschrijven als laag, gemiddeld of hoog? [Realiseert dat fragment 3 nog niet gespeeld is]. Oh sorry die is voor de volgende.

[Fragment 3: 'The Demon God II -The Lost Mountain-']

John Verheij
Nogmaals zou je het tempo beschrijven als laag, gemiddeld of hoog?

Sacha Verheij
Gemiddeld.

John Verheij
Vindt u het stuk harmonieus klinken of niet harmonieus?

Sacha Verheij
Harmonieus.

John Verheij
En als we dan in termen van consument en dissonant?

Sacha Verheij
[Vragende blik]

John Verheij
Dissonant wrijven de noten met elkaar en constant klinken ze lekker naast elkaar.

Sacha Verheij
Eh... Dissonant.

John Verheij
Ehh... welke woord associeert u het meeste met het stuk: hard of zacht?

Sacha Verheij
Hard

John Verheij
Hmm-hm. Zou u het stuk beschrijven als overwegend laag, gemiddeld of overwegend hoog?

Sacha Verheij
Laag.

John Verheij
Op de schaal van 1 tot 10 waarbij 1 staat voor donker en 10 staat voor licht wa's het meest van toepassing op dit stuk?

Sacha Verheij
3.

John Verheij
Oké. Laatste stuk.

[Fragment 4: 'Augenbinde']

John Verheij
Zou u tempo beschrijven als het laag, gemiddeld of hoog?

Sacha Verheij
Laag.

John Verheij
Klinkt het stuk meer majeur of mineur?

Sacha Verheij
Mineur.

John Verheij
Lopen de noten in elkaar over of staan de noten los van elkaar?

Sacha Verheij
Los?

John Verheij
Zou je het register beschrijven is overwegend laag, gemiddeld of overwegend hoog?

Sacha Verheij
Hoog.

John Verheij
Op een schaal van 1 tot 10, 1 staat voor donker, een 10 staat voor licht. Welk timbre is het meest van toepassing op dit stuk? Wat was het meest van toepassing op dit stuk?

Sacha Verheij
Eh… 4, donker.

John Verheij
Top, dat waren de vragen heel erg bedankt.